

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียน

และ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียน
และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

© ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกครั้งที่ 1 พ.ศ. 2544

จำนวนพิมพ์ 48,000 เล่ม

ISBN 974-268-9563

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว กรุงเทพฯ

นายวิชัย พยัคฆ์โส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

ข้อมูลรายการหนังสือ

028.65 กรมวิชาการ.

ก-ร รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียน
และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน / กรมวิชาการ. --
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

144 หน้า ; 29.2 ซม.

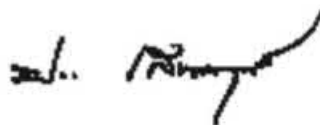
1. การอ่าน. 2. ชื่อเรื่อง.

คำนำ

กรมวิชาการซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนในด้านสติปัญญา และความรู้ความสามารถ ได้เห็นความสำคัญของการอ่านว่าจะสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมได้ จึงได้เริ่มโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา ได้มีการเผยแพร่เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปอย่างกว้างขวาง ทำให้มีการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนทั่วประเทศ กอปรกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น กรมวิชาการจึงได้ศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน เล่มนี้ เป็นข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาความสนใจและพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนของครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวจะเป็นทิศทางในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน อันจะส่งผลให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนตามแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

กรมวิชาการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน สถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี
ไว้ ณ โอกาสนี้

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาสุทธิ)

อธิบดีกรมวิชาการ

1 ธันวาคม 2543

บทคัดย่อ

การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับความสนใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนของครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมทั้งครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ใน 4 ภาคๆ ละ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร ชุมพร ระนอง นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สมุทรสงคราม เพชรบุรี รวม 8 จังหวัดๆ ละ 13 โรงเรียน และกรุงเทพมหานคร รวม 116 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง และ กรุงเทพมหานคร ประชากรกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 73 คน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 34 คน ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 107 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 2,499 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 1,418 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าความถี่ และร้อยละ ได้ผลดังนี้

1. สภาพการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีความสนใจในการอ่านหนังสือถึงร้อยละ 97 โดยให้เหตุผลในการอ่าน เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และชอบอ่าน สำหรับหนังสือที่นักเรียนประถมศึกษาชอบอ่าน และอ่านในชีวิตประจำวัน ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือการ์ตูน นิทาน และหนังสือประเภทศิลปะ กีฬา ดนตรี สถานที่ที่นักเรียนประถมศึกษาชอบไปอ่านมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน และบ้าน อุปสรรคในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา ได้แก่ นักเรียนต้องช่วยทำงานบ้าน มีการบ้านมาก และหาหนังสือที่ถูกต้องอ่านไม่ได้ นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา คือ การบริการของห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด และไม่มีหนังสือที่ต้องการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีช่วงเวลาจัดไม่เหมาะสม และนักเรียนไม่มีส่วนร่วมกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนประถมศึกษาต้องการให้ครูจัดมากที่สุด คือ การเล่านิทาน และการแนะนำหนังสือ

2. สภาพการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีความสนใจในการอ่านหนังสือมากถึงร้อยละ 94.99 โดยให้เหตุผลในการอ่าน เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ นักเรียนได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ และชอบอ่าน สำหรับหนังสือที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือการ์ตูน นิทาน หนังสือพิมพ์ และหนังสือเรียน แต่หนังสือที่นักเรียนมัธยมศึกษาอ่านในชีวิตประจำวัน คือ หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ และหนังสือการ์ตูน นิทาน

สถานที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือมากที่สุด คือ บ้าน และห้องสมุดโรงเรียน อุปสรรคในการอ่านหนังสือของนักเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ นักเรียนมีการบ้านมาก ต้องช่วยทำงานบ้าน และอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา คือ การบริการของห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ต้องการ และห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไม่น่าสนใจ และช่วงเวลาจัดไม่เหมาะสม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนมัธยมศึกษาต้องการให้ครูจัดมากที่สุด คือ การแนะนำหนังสือ และการจัดนิทรรศการหนังสือ

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนของครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมอยู่เป็นประจำ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูประถมศึกษาจัดขึ้น เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง การแนะนำการอ่าน และการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูมัธยมศึกษาจัดขึ้น เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ การแนะนำการอ่าน และการประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ นอกจากนี้พบว่าครูประถมศึกษามีปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณ รองลงมาขาดผู้ช่วยเหลือ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาของครูมัธยมศึกษา ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณ รองลงมาไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และขาดผู้ช่วยเหลือ ในส่วนการมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้นักเรียนค้นคว้าทั้งครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จะทำการเป็นประจำ

4. การดำเนินงานห้องสมุด ส่วนใหญ่ห้องสมุดทั้งประถมศึกษาและมัศึกษามีการจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้ และการจัดทำบัตรรายการ แต่พบว่าปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดของครูบรรณารักษ์ประถมศึกษามากที่สุด คือ ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก ส่วนปัญหาของครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด ในส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่าครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาจะมีความถี่ในการจัดกิจกรรมกว่าครูมัธยมศึกษา โดยครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาจะจัดกิจกรรมเดือนละครั้ง ได้แก่ การแนะนำหนังสือ และครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษาจะจัดกิจกรรมภาคเรียนละครั้ง ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือและการจำหน่ายหนังสือราคาถูก นอกจากนี้พบว่าปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ประถมศึกษา ได้แก่ ขาดงบประมาณ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ส่วนครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา ได้แก่ ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และขาดผู้ช่วยเหลือ แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนยังให้ความสำคัญในการอ่านโดยมีการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

สารบัญ

คำนำ

บทคัดย่อ

บทที่ 1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
	ขอบเขตการวิจัย	2
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2	เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
	เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	21
	การนำเสนอข้อมูล	21
บทที่ 4	ผลการวิจัย	22
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
	สรุปผลการวิจัย	123
	อภิปรายผล	127
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	130
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	131
บรรณานุกรม		133
ภาคผนวก		135
	รายชื่อโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม	137
	คณะกรรมการเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	141
	คณะผู้ดำเนินงานวิจัย	143

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่าน มีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ทางวิชาการและการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพของประชากร แต่ปัจจุบันนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มึนสักรักการอ่าน และไม่รู้จักใช้การอ่านเพื่อพัฒนาจิตใจของตนเอง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาประเทศล่าช้า และไม่มีคุณภาพของการพัฒนาในแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสังคม ทั้งนี้ เป็นเพราะปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น สภาพเศรษฐกิจ หนังสือราคาแพง ไม่มีหนังสืออ่าน ไม่เห็นประโยชน์ในการอ่าน สนใจสื่ออื่นมากกว่าหนังสือ สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการอ่าน เป็นต้น กรมวิชาการซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ จึงต้องส่งเสริมให้เยาวชนมีนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนรู้จักศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ ด้วยความสำคัญดังกล่าว กรมวิชาการได้เริ่มโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา ได้มีการเผยแพร่เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปอย่างกว้างขวาง ทำให้มีการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนทั่วประเทศ แต่อย่างไรก็ตามจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังมีเยาวชนไทยยังไม่มึนสักรักการอ่านเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยหลายประการที่ไม่เอื้อต่อการอ่าน กอปรกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูใหม่โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กรมวิชาการจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานซึ่งจะเป็นทิศทางในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนของครูประถมศึกษา ครูมัธยมศึกษา และครูบรรณารักษ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง และกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 116 โรงเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **สภาพการอ่าน** หมายถึง ความสนใจและพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
2. **นักเรียนประถมศึกษา** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6
3. **นักเรียนมัธยมศึกษา** หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6
4. **ครูประถมศึกษา** หมายถึง ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6
5. **ครูมัธยมศึกษา** หมายถึง หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6
6. **ครูบรรณารักษ์** หมายถึง ครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ หรืออาจไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ แต่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้ทำหน้าที่บรรณารักษ์
7. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง และกรุงเทพมหานคร
8. **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน** หมายถึง การกระทำต่างๆ ที่โรงเรียนหรือผู้ปกครองจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเห็นความสำคัญในการอ่าน และพยายามพัฒนาการอ่านของตนเอง จนมีนิสัยรักการอ่าน
9. **กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้แก่นักเรียน** หมายถึง กิจกรรมดังต่อไปนี้

นักเรียนประถมศึกษา

- การอ่านหนังสือให้ฟัง
- การเล่านิทานให้ฟัง
- การเล่าเรื่องจากหนังสือให้ฟัง
- การเล่าข่าวสารต่างๆ ให้ฟัง
- การแนะนำหนังสือให้อ่าน

- การสอนให้อ่านหนังสือ
- การพาไปร้านหนังสือหรือดูงานนิทรรศการหนังสือ

นักเรียนมัธยมศึกษา

- การเล่าข่าวสารต่างๆ ให้ฟัง
- การแนะนำหนังสือให้อ่าน
- การให้เงินไปซื้อหนังสืออ่าน
- การพาไปร้านหนังสือหรือดูงานนิทรรศการหนังสือ
- การคุยกันเรื่องหนังสือ

10. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูประถมศึกษาจัดขึ้น หมายถึง กิจกรรมดังต่อไปนี้

- การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง
- การเล่านิทานให้นักเรียนฟัง
- การแนะนำการอ่าน
- การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ
- การจัดประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง
- การจัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ
- การจัดนิทรรศการหนังสือ
- การคัดเลือกผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม
- การแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด

11. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูมัธยมศึกษาจัดขึ้น หมายถึง กิจกรรมดังต่อไปนี้

- การจัดนิทรรศการหนังสือ
- การแนะนำการอ่าน
- การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ
- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม
- การวิจารณ์หนังสือ
- การอภิปรายหรือโต้วาที
- การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ
- การคัดเลือกผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม
- การประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ
- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก
- การแนะนำการอ่าน
- การประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

- การฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน

12. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์จัดขึ้น หมายถึง กิจกรรมดังต่อไปนี้

- การจัดนิทรรศการหนังสือ
- การแนะนำการอ่าน
- การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ
- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม
- การวิจารณ์หนังสือ
- การอภิปรายหรือโต้วาที
- การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ
- การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน
- การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง
- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก
- การแนะนำการอ่าน
- การประกวดเขียนเรียงความ
- การฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน

13. กิจกรรมที่ทำหรือจัดเป็นประจำ หมายถึง ทุกสัปดาห์

14. กิจกรรมที่ทำหรือจัดบ่อย ๆ หมายถึง 2 สัปดาห์ต่อครั้ง

15. กิจกรรมที่ทำหรือจัดเป็นบางครั้ง หมายถึง 1 - 2 เดือนต่อครั้ง

16. กิจกรรมที่ทำหรือจัดนาน ๆ ครั้ง หมายถึง ภาคเรียนละครั้ง

17. การอ่านเป็นประจำ หมายถึง ทุกสัปดาห์

18. การอ่านบ่อย ๆ หมายถึง 2 สัปดาห์ต่อครั้ง

19. การอ่านเป็นครั้งคราว หมายถึง 1 - 2 เดือนต่อครั้ง

20. การอ่านนาน ๆ ครั้ง หมายถึง ภาคเรียนละครั้ง

21. การดูโทรทัศน์เกือบทุกวัน หมายถึง ในหนึ่งสัปดาห์ดูโทรทัศน์เป็นเวลา 4 - 6 วัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของนักเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการอ่านให้ถึงระดับการอ่านเป็นและมีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนมีเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำเสนอ ดังนี้

1. ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน
2. ความสนใจและความต้องการในการอ่าน
3. ปัญหาในการอ่าน
4. การสร้างนิสัยรักการอ่าน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน

การอ่าน มีความจำเป็นยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น ซึ่ง **ธอร์นไดค์** (Thorndike) ได้กล่าวว่า การอ่าน คือ ความคิดที่สามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีย่อมนำไปสู่ความคิดที่ดี เพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวคิดต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน เกิดความรู้จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาจัดแยกแยะตีความหมายก่อนที่จะเกิดเป็นความคิดของตนเอง (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจนะ 2525 : 3)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยการสร้างสังคมการอ่าน ประกาศ ณ กรุงลอนดอน ระหว่างการประชุมแห่งโลกว่าด้วยหนังสือ วันที่ 7 - 11 มิถุนายน 2525 (กรมวิชาการ 2529 : 152 - 154) บางข้อให้ความสำคัญของการอ่าน โดยกล่าวไว้ดังนี้

1) เรา บรรดานักเขียน นักแปล ผู้จัดพิมพ์ ผู้พิมพ์โฆษณา ผู้จำหน่ายหนังสือ บรรณารักษ์ นักการศึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐ และสมาชิกของชุมชนผู้ทรงปัญญา จากประเทศต่างๆ 92 ประเทศ ซึ่งประชุมกัน ณ การประชุมแห่งโลกว่าด้วยหนังสือ ที่องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติจัดขึ้น ในคริสต์ศักราช 1982 ขอประกาศว่า เราสนับสนุนหลักการและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับหนังสือ อันได้กำหนดขึ้นไว้เมื่อสิบปีที่แล้ว ในปีหนังสือสากล คริสต์ศักราช 1972

2) หลังจากที่ได้พิจารณาความเป็นไปของการพัฒนาหนังสือในรอบสิบสองปีหลังจากปีหนังสือสากล เรายืนยันความเชื่อมั่นใน “กฎบัตรสากลว่าด้วยหนังสือ” (Charter of the book) ซึ่งองค์การวิชาชีพของนานาชาติมีมติรับรองเป็นเอกฉันท์ เมื่อ พ.ศ. 2515 เรายืนยันความเชื่อมั่นในจุดหมายปลายทางของอุดมการณ์ “หนังสือสำหรับทุกคน” (Books for all) จุดมุ่งหมายนี้มีค่าควร

ที่จะหาทางกระทำให้เป็นผลสำเร็จ แม้ว่าขณะนี้เรายังต้องพากเพียรดำเนินการต่อไป หลักสืบประการในกฎบัตรว่าด้วยหนังสือเน้นว่า ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการอ่าน หนังสือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษา สังคมมีหน้าที่เกื้อหนุนให้นักเขียนใช้ความสามารถทางสรรค์สร้างผลงานของตนได้อย่างที่เครื่องจักรและสิ่งจำเป็นในการผลิตหนังสือ และอุตสาหกรรมการพิมพ์ที่ปราศจากอุปสรรคเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ ร้านจำหน่ายหนังสือ และห้องสมุดให้บริการที่จำเป็นแก่ผู้จัดพิมพ์และประชาชนผู้อ่าน การส่งหนังสืออย่างปราศจากอุปสรรคจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ก็มีความสำคัญอันจะขาดเสียมิได้ หนังสือนำไปสู่ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างคนในชาติต่างๆ และความร่วมมือกันโดยสันติอีกด้วย

3) เรา มองไปข้างหน้าและประสงค์จะได้เห็นโลก ซึ่งมีหนังสืออยู่ทุกหนทุกแห่ง และประชาชนจะหาหนังสือได้ไม่ยาก โลกซึ่งสังคมทุกสังคมแสวงหาและพยายามให้มีสมรรถภาพทางการอ่าน มีความตั้งใจอ่าน และพยายามให้ได้รับความเพลิดเพลิน และประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่

4) บุคคลทั้งหญิงและชายมีสิทธิเสรีภาพในการให้การศึกษาแก่ตนเอง มีสิทธิที่จะแสวงหาความรู้ ที่จะได้ทราบถึงปัญญา และประสบการณ์ของคนในชาติอื่น วัฒนธรรมอื่น และของบรรพบุรุษ บุคคลมีความต้องการและจำเป็นที่จะจารึกความคิดและประสบการณ์ของตนลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หนังสือมีความสำคัญยิ่งยวดในการสร้างสังคมที่ทุกคนสามารถดำเนินการตามหน้าที่ของตนได้เต็มภาคภูมิ และสามารถดำรงชีวิตด้วยความเจริญและผาสุก ยิ่งกว่านั้น นักเขียนผู้สร้างสรรค์จะสามารถแสดงออกด้วยถ้อยคำที่เขียนและพิมพ์ แสวงหาและพัฒนาค่านิยม ตลอดจนอุดมการณ์ และความหวังของสังคมของตนด้วยถ้อยคำ นักเขียนจะขยายขอบเขตแนวคิดจินตนาการและปรุงแต่งอนุสติของผู้อ่านหนังสือของเขาในทางที่ถูกที่ควรและงดงาม

5) การอ่านนำเราผ่านพรหมแดนทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม แต่ก็ยังมีบางคนซึ่งควรจะได้อ่านแต่ถูกจำกัดและตัดประโยชน์ ซึ่งอาจได้จากหนังสือ เนื่องจากเขาไม่มีการศึกษา ไม่มีความสามารถในการอ่านเพียงพอ และถูกจำกัดด้วยการที่ไม่มีหนังสือที่มีคุณภาพในบริเวณใกล้เคียงที่เขาอาศัยอยู่ เราจึงขอให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องช่วยกันสนับสนุนการผลิต การจำหน่าย และแจกจ่ายหนังสือ สนับสนุนนักเขียนและผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านผู้เยาว์ในโรงเรียนและในบ้าน

6) เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม ซึ่งมีหนังสืออยู่ใกล้มือผู้อ่าน และมีการใช้ประโยชน์จากหนังสืออย่างกว้างขวาง ที่ประชุมระหว่างชาติว่าด้วยหนังสือรับรองและสนับสนุนวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หลายประการ วัตถุประสงค์เหล่านี้ มุ่งสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เป็นกิจกรรมธรรมดา และเป็นกิจกรรมพึงประสงค์ และคนในสังคมนั้นเห็นว่าการอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญ และได้รับการจูงใจส่งเสริมในนโยบายแห่งชาติ ทั้งที่ประกาศในเอกสาร และในอนุสติของบุคคลแต่ละคน ได้รับความช่วยเหลือจากการร่วมมือระหว่างชาติ ทั้งนี้ล้วนเป็นการส่งเสริมความสำคัญของหนังสือในอนาคต

7) ดังนั้น เราขอร้องให้รัฐบาลของทุกประเทศ องค์การ และสมาคมวิชาชีพทางหนังสือ ขอให้รับแนวคิดซึ่งนำดังกล่าวข้างต้น เราขอให้มีโลก ซึ่งมีหนังสือสำหรับทุกคน และมีคนทุกคนซึ่ง อ่านหนังสือ ทุกคนซึ่งยอมรับว่าหนังสือและการอ่านเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับในวิถีชีวิตประจำวัน เราขอให้มีโลก ซึ่งไม่เพียงประกอบด้วยประชากรที่อ่านออกเขียนได้เท่านั้นหากประกอบด้วยประชากรที่อ่านหนังสือเป็นนิสัยทั่วทุกคน

นอกจากนี้ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนั้น การจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 11) ซึ่งสอดคล้องกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย 2543 : 4) สรุปไว้ดังนี้

- 1) การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่นๆ อาทิ การฟัง
- 2) การอ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีการจำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำไปไหนมาไหนได้
- 3) หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งมักมีอายุการใช้งานโดยจำกัด
- 4) ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้เองในขณะอ่าน
- 5) การอ่านส่งเสริมให้มีสมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ เพราะขณะอ่านจิตใจต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ
- 6) ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด อ่านข้ามหรืออ่านตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านได้
- 7) หนังสือมีหลากหลายรูปแบบ และราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น จึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้างสร้างแนวคิดและทัศนคติได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิดใดๆ โดยเฉพาะ
- 8) ผู้อ่านเกิดความคิดเป็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

ส่วนซุสตี อินมั้น ได้อ้างคำพูดของฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์ และสเตรง (Strang) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการอ่านไว้ว่า การอ่านคือถนนแห่งความรู้ การศึกษาทุกอย่างต้องอาศัยการอ่าน ในปัจจุบันในสภาพชีวิตจริงต้องใช้การอ่านจึงจะอยู่ในสังคมอย่างมีความทัดเทียม และย้ำว่า ยิ่งอ่านมากก็ยิ่งเรียนรู้มาก (ซุสตี อินมั้น 2533: 2)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน มีผู้กล่าวไว้หลายคน (กรมวิชาการ 2542 : 6 – 7 อ้างมาจาก ระเบียบ พรณมัลย์ 2535) สรุปได้ดังนี้

- 1) มีความรู้เพิ่มเติม ช่วยให้รู้กว้าง ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่องรอบตัว
- 2) ช่วยพัฒนาความคิด เพราะประสบการณ์ในการอ่านจะช่วยเสริมความคิดให้พัฒนาขึ้น
- 3) ช่วยทำให้ผู้ที่สังคมยอมรับ เพราะผู้ที่อ่านมากจะรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี
- 4) ช่วยให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
- 5) ช่วยให้ได้รับความบันเทิงในชีวิตมากขึ้น
- 6) ช่วยให้เป็นคนที่น่าสนใจ เพราะผู้ที่อ่านหนังสือมากจะมีความคิดลึกซึ้ง และกว้างขวาง

สามารถแสดงความรู้และความคิดที่ดีได้เสมอ

- 7) เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ในส่วนประโยชน์ของการอ่าน เย็นใจ เลหาพนิช ได้สรุปไว้ดังนี้ (อภิญชลิต พุทธมัตย์ 2530 : 7 อ้างมาจาก เย็นใจ เลหาพนิช 2523)

ส่วนที่จำเป็นระดับพื้นฐาน

1) การอ่านเป็นการเสริมสร้างชีวิตที่มั่นคงและปลอดภัยได้ เพราะการอ่านจะนำมาซึ่งความรู้ความเข้าใจในสภาพสังคม เช่น ผู้ที่ประกอบอาชีพในทางธุรกิจ ถ้ามีนิสัยชอบอ่านหนังสือและทราบความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจ

2) การอ่านเปิดโอกาสให้คนมีอิสระเสรีภาพตามสิทธิมนุษยชน ไม่ถูกครอบงำในทางความคิด สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเองในการแสดงความคิดเห็นได้ในขอบเขตของกฎหมายและประเพณีของสังคมได้อย่างเหมาะสม ผู้ที่อ่านมากย่อมมีโลกทัศน์ที่กว้างขวาง

ส่วนที่จำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิต

1) การอ่านจะเสริมสร้างจุดมุ่งหมายในชีวิต ทำให้บุคคลสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองได้

2) การอ่านทำให้เกิดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตนและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่จะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดี และกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวได้

3) การอ่านจะช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยสันติ หนังสือที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล จะสนองความต้องการของแต่ละบุคคลทำให้เกิดความสุข

จากความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าการอ่านมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมสังคมโลกปัจจุบัน

2. ความสนใจและความต้องการในการอ่าน

ความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัยย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ สติปัญญา อายุ เพศ ความถนัดตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียน เพื่อน และชุมชน ซึ่ง ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ได้กล่าวถึงความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กวัย 8 - 20 ปี (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 47 - 54) สรุปไว้ดังนี้

เด็กวัย 8 - 12 ปี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4) เด็กวัยนี้จะเข้าใจคำเปรียบเทียบสนใจเรื่องเป็นจริงมากขึ้น เด็กชายสนใจเรื่องวิทยาศาสตร์ การผจญภัย การต่อสู้ เรื่องมีจินตนาการกว้างไกลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองต่างๆ ตามที่เรียนมาจากโรงเรียน เด็กหญิงจะชอบการแต่งกายเสื้อผ้า การบ้านการเรือน ยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบเหมือนๆ กัน เช่น วรรณคดี นิทาน นิยายสำหรับเด็กๆ เกี่ยวกับเทพบุตร ชาดก สุภาพิต คำพิงเพย นิทานพื้นบ้าน เรื่องตลก การ์ตูนซ้ำชั้น เข้าใจปัญหาสังคม ศาสนา

เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องและรูปเท่าๆ กัน หรือรูปอาจจะลดน้อยลงได้ ลดรูปสีลงได้ เนื้อเรื่องยาวขึ้น สามารถอ่านเรื่องสารคดีง่ายๆ รู้เรื่อง เรื่องตลกง่ายๆ เข้าใจได้ดี เรื่องความรู้ต่างๆ วรรณคดีง่ายๆ นอกจากนี้บางคนที่ย่านหนังสือเล่มมักจะหันไปอ่านหนังสือในวัยถัดไปได้เป็นอย่างดี

เด็กวัย 12 - 14 ปี (ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย) เป็นเด็กก่อนวัยรุ่น ความสนใจในการอ่านจะต้องกว้างขวางมากขึ้น ชอบเรื่องวิทยาศาสตร์ ชีวประวัติบุคคลสำคัญ เรื่องเด็กวัยเดียวกัน เรื่องโรงเรียน กีฬา งานอดิเรก สัตว์ แมลงต่างๆ เรื่องท้องถิ่น ประเพณี พื้นบ้าน

เด็กวัยนี้จะรู้จักวินิจฉัยการอ่าน หาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สงสัยและอยากรู้อยากเห็น เด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ การทดลองต่างๆ เรื่องที่ขมวดปมให้คิด เรื่องผจญภัยในอวกาศ ประวัติศาสตร์ เกมคอมพิวเตอร์ ส่วนเด็กหญิงยังคงสนใจเรื่องในครอบครัว และเริ่มสนใจอ่านหนังสือนวนิยายรัก ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เด็กวัยนี้จะเข้าใจหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้ดี

เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องมากกว่ารูป ส่วนมากจะชอบหนังสือขนาดฉบับกระเป๋า (Pocket book) ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน และชอบอ่านนิตยสารมากโดยเฉพาะนิตยสารที่มีเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษ

เด็กวัย 15 - 20 ปี (วัยรุ่น) สนใจเรื่องการแต่งกาย วิธีการเรียนให้เก่ง การจำ การเป็นคนเก่ง เด่น จิตวิทยาต่างๆ งานอดิเรก มรยาทในสังคม การวางตน การคบเพื่อน การคบเพศ

ตรงกันข้าม ชอบอ่านเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพ การศึกษาสุขภาพ อนามัย วรรณคดี โคลงกลอน นวนิยายรัก ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ก้าวหน้า คอมพิวเตอร์ การทดลอง เรื่องที่เป็น ความรู้ เครื่องบิน จรวด ดาวเทียม เทคโนโลยี เกษตร ภาษา กีฬา การต่อสู้ อาวุธที่ใช้ในสงคราม ปัญหาสังคม การเมือง นักสืบ ผจญภัย การท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น เด็กวัยรุ่นผู้ชาย จะชอบเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กีฬา การผจญภัย และดนตรี วัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ชอบอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือการ์ตูนมาก

นอกจากนี้ จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ ได้กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านของเด็กไว้ว่า เด็กชาย 9 - 11 ปี ชอบเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้ ผจญภัย ตื่นเต้นลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็ก ธรรมชาติ และชีวิตของสัตว์ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เครื่องบิน ประดิษฐ์กรรมต่างๆ เด็กชาย 12 - 13 ปี จะเพิ่มความสนใจในประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ และ หนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบนวนิยายซาบซึ้งใจมากกว่าเด็กชาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนให้ชัดไปจากความจริง และเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เรื่องตลก และเรื่องที่เกี่ยวข้องงานอดิเรก เด็กอายุ 14 ปี ความสนใจจะเริ่มพุ่งเป้าไปในแนวใดแนวหนึ่ง โดยเฉพาะ ระยะนี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่จะชอบอ่านนิตยสารมากขึ้น เด็กชายชอบอ่าน ชีวประวัติ ประวัติศาสตร์การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่างๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจจะเริ่มหนังสือรักๆ ใคร่ๆ บ้าง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ เด็กหญิงคงชอบหนังสือ สำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่ที่จะสะเทือนอารมณ์ มักติดใจเรื่องราวที่แต่งเกินความจริงง่ายๆ เด็กอายุ 15 ปี ตอนนี้ความทุ่มเทในการอ่านผ่านไปบ้างแล้ว แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตนยังคงชอบการอ่านอยู่แต่ไม่ทุ่มเทไปในทางใดทางหนึ่งเหมือนเมื่อก่อน เด็กชายมักชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก และการทดลอง เด็กหญิงยังคงชอบ นวนิยาย เด็กอายุ 16 - 17 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มสนใจกับชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับ เรื่องของโลกของสังคมและปัญหาส่วนตัวต่างๆ (จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2525 : 53 - 54)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยและความต้องการของตนเองมากขึ้น

3. ปัญหาในการอ่าน

ปัญหาในการอ่านมีผลทำให้เด็กไม่เกิดนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีสาเหตุมากมายหลายประการ ในเรื่องนี้ ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล กล่าวถึงปัญหาของนักอ่าน (ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล 2537 : 11 - 14) สรุปได้ดังนี้

- 1) ไม่อ่าน
- 2) อ่านไม่ออก

- 3) ไม่มีหนังสืออ่าน
- 4) ไม่มีเวลาอ่าน
- 5) ไม่มีที่อ่าน
- 6) อ่านช้า
- 7) อ่านไม่เข้าใจ
- 8) อ่านแล้วไม่เกิดประโยชน์

สอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ กล่าวถึงปัญหาของนักอ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 :

23 - 24) สรุปได้ดังนี้

- 1) ไม่ชอบอ่าน ชอบดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์และดูวิดีโอมากกว่า
- 2) ไม่มีเวลา เพราะทำงานมาก หรือการบ้านมาก
- 3) ไม่มีเงินซื้อสื่อการอ่าน
- 4) ไม่มีคนช่วยสอนอ่านเวลาอ่านไม่ออก หรือมีปัญหาในการอ่าน
- 5) อ่านไม่ออก อ่านแล้วไม่เข้าใจ
- 6) สุขภาพไม่ดี
- 7) พิกการ
- 8) ไม่มีสมาธิในการอ่าน
- 9) มีปัญหาทั้งทางครอบครัวและปัญหาทางโรงเรียน
- 10) ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน
- 11) ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมที่จะอ่าน
- 12) ตัวหนังสือเล็กเกินไป
- 13) ไม่มีหนังสืออ่าน
- 14) พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน จึงไม่ส่งเสริมให้อ่าน
- 15) มีโรคที่เกี่ยวกับสมองทำให้อ่านหนังสือไม่ได้
- 16) มีนิสัยที่ไม่ดีในการอ่านทำให้อ่านช้า เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการอ่าน เช่น การอ่าน

ทีละคำ ชอบอ่านออกเสียง ใจลอยไม่มีสมาธิในการอ่าน เป็นต้น

- 17) ไม่มีเทคนิคหรือวิธีการในการอ่านหนังสือบางประเภท
- 18) วิธีการสอนของครูทำให้ไม่อยากอ่าน
- 19) โรงเรียนไม่มีห้องสมุด

นอกจากนี้ แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ว่า การอ่านจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายประการ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน 2525 : 39 - 43) สรุปได้ดังนี้

1) ตัวแปรที่เกี่ยวกับผู้อ่าน ได้แก่ วุฒิภาวะ ความพร้อม การตั้งใจ สมรรถวิสัยในการอ่าน และคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของผู้อ่าน

2) ตัวแปรที่เกี่ยวกับการอ่าน ได้แก่ ความแตกต่างของวัสดุการอ่าน ซึ่งอาจแตกต่างได้ในด้านความยากง่าย ความยาว ความคล้ายคลึงกัน นอกจากนี้วัสดุการอ่านยังแตกต่างในด้านความสนุกสนาน น่าเรียน หรือน่าเบื่อหน่าย

3) ตัวแปรที่เกี่ยวกับวิธีการอ่าน วิธีการอ่านก็มีผลต่อการอ่านได้เช่นกัน

4) ตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บ้าน โรงเรียน เพื่อน และชุมชน จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัญหาในการอ่านขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม วัสดุการอ่าน และตัวของผู้อ่านเอง

4. การสร้างนิสัยรักการอ่าน

นิสัย คือ ความประพฤติที่เคยชิน เช่น ทำจนเป็นนิสัย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525)

รักการอ่าน หมายถึง มีจิตใจฝักใฝ่มุ่งมั่นต่อการอ่านอย่างแท้จริง ด้วยเห็นความสำคัญของการอ่านอย่างยิ่ง

นิสัยรักการอ่าน จึงหมายถึง การใฝ่มุ่งมั่นแต่การอ่านและอ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัย แม้บางครั้งจะมีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านบ้างก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของ อ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาส แม้แต่อยู่ในห้องสุขา และไม่ปล่อยเวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใดนอกจากการอ่าน

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คนไทยขาดนิสัยรักการอ่าน (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ 2536 : 34) สรุปได้ดังนี้

- 1) ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน
- 2) ปัญหาการอ่าน
- 3) วัสดุการอ่าน
- 4) ขาดการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีความรักการอ่าน
- 5) ความบกพร่องทางร่างกาย
- 6) ความสามารถทางสมอง
- 7) ความพร้อมที่จะเรียนอ่าน
- 8) สภาพอารมณ์
- 9) สภาพเศรษฐกิจ

10) อิทธิพลจากสื่ออื่นๆ

ซึ่งสอดคล้องกับสุขุม เฉลยทรัพย์ ได้อธิบายถึงสาเหตุที่คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่าน (อภิญชลิต พุทธ-มายุ 2531 : 8 - 9 อ้างมาจาก สุขุม เฉลยทรัพย์ 2529) สรุปได้ดังนี้

- 1) หนังสือและเอกสารต่างๆ มีอยู่ไม่เพียงพอกับการค้นคว้าหาความรู้
- 2) กิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกนิสัยรักการอ่าน
- 3) หนังสืออ่านสำหรับเด็กเป็นเอกสารที่สำคัญที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านยังไม่สามารถผลิตออกมาเพียงพอกับความต้องการของเด็กและยังมีราคาแพงอยู่
- 4) พื้นฐานการศึกษาทำให้ไม่เกิดนิสัยรักการอ่าน
- 5) สถานที่สำหรับส่งเสริมการอ่านมีอยู่จำนวนน้อย
- 6) ผู้ผลิตหนังสือยังเล็งเห็นเรื่องของธุรกิจการค้า ทำให้ราคาหนังสือสูง ผู้มีรายได้น้อยจึงไม่สามารถจัดหาให้ลูกหลานของตนอ่านได้

จากสาเหตุดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ได้กล่าวถึงองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 86) สรุปได้ดังนี้

1) **บ้านหรือครอบครัว** เป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ให้กับลูก เช่น เล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือให้ลูกฟัง ฯลฯ

2) **โรงเรียน** โรงเรียนมีห้องสมุดที่น่าสนใจ น่าเข้าไปอ่าน ครูและบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ทำให้เด็กอยากเข้าไปเรียน ไปอ่าน และอยากร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ครูและบรรณารักษ์จัดขึ้น เช่น เล่านิทาน จัดนิทรรศการ ประกวดการเล่านิทาน แข่งขันตอบปัญหา ได้ว่าที่แสดงละคร สันทนาเรื่องหนังสือ ฯลฯ

ทั้งบ้าน โรงเรียน และชุมชน ควรให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ล้วนแต่เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กทั้งสิ้น (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 86)

ครูเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน วิเชียร เกษประทุม ได้อธิบายไว้ว่า ในฐานะที่เป็นครู ครูจะต้องหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือจนติดเป็นนิสัย กล่าวคือ ให้เป็นนักอ่านมีเวลาว่างต้องหยิบหนังสือขึ้นมาอ่าน และอ่านอย่างเต็มที่ ไม่ต้องมีใครมาบังคับ ถ้าเราสามารถปลูกฝังเด็กให้เป็นนักอ่านได้ ก็เชื่อได้ว่า เด็กจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้สมบูรณ์ขึ้น ดังนั้นครูจึงต้องหาวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือ (วิเชียร เกษประทุม 2523 : 219) ซึ่งสอดคล้องกับ ประเทิน มหาชนธ์ ได้กล่าวไว้ว่า ครูควรส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือนอกเหนือไปจากบทเรียน เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการอ่านกว้างขวางพอที่จะทำให้เด็กเกิดนิสัยรักหนังสือและรักการอ่านได้ การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กมีความสำคัญไม่น้อย เพราะนอกจากจะทำให้เด็กมี

นิสัยรักการอ่านแล้ว ยังทำให้เด็กมีประสบการณ์ในการอ่านกว้างขวาง และเกิดทักษะในการอ่านมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ควรเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน และจัดให้มีการส่งเสริมการอ่านขึ้นในโรงเรียน (ประเทิน มหาพันธ์ 2530 : 9)

กิจกรรมที่จะช่วยการสร้างนิสัยรักการอ่านมีวิธีการหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย แมนมาส ขวลิต ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็นและอ่านจนเป็นนิสัย กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะมีลักษณะสำคัญ (แมนมาส ขวลิต 2529 : 218) ดังนี้

1) **เร้าใจ** บุคคลที่เป็นเป้าหมาย อาจเป็นคนเดียวหรือกลุ่มคนหรือคนทั่วไป ให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์หรือที่ผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าควรอ่าน กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็น มีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมนานาประการ

2) **จูงใจ** ให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุก ที่มีอยู่ในหนังสือ ตามที่ผู้จัดกิจกรรมนำมากล่าว

3) **กระตุ้น แนะนำ** ให้อยากรู้ อยากเห็นเรื่องราวต่างๆ ที่อยู่ในหนังสือมากมาย หลากอย่าง การอ่านหนังสือทำให้ผู้อ่านรู้รอบ และรู้สึกซึ่งเปิดความคิดให้กว้าง เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้ว ก็อยากอ่านอีกเรื่องหนึ่งต่อไป จนกระทั่งมีความรู้สึว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่จะขาดเสียไม่ได้

4) **สร้างบรรยากาศการอ่านขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคม** นอกจากกิจกรรมจะเร้าใจ จูงใจให้อ่าน และกระตุ้นให้เปิดความคิดให้กว้างแล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับการผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุงแหล่งวัสดุการอ่านให้มีเพียงพอ การบูรณาการการอ่านเข้าไว้ในการเรียนการสอน และในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่างๆ

และแมนมาส ขวลิต ได้กล่าวไว้อีกว่า กิจกรรมที่จะส่งเสริมการอ่านว่า กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านมีหลายแบบ ในที่นี้จะรวมกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมดึงดูดความสนใจโดยทางประสาทสัมผัส อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน (แมนมาส ขวลิต 2529 : 223 - 224)

1) **กิจกรรมซึ่งเร้าโสตประสาท** ชวนฟัง ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การเล่านิทานให้ฟัง การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย การโต้เถียงเกี่ยวกับหนังสือ การบรรเลงดนตรีและร้องเพลงจากบทละครร้อง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรส ถ้อยคำนั้นนอกจากฟังเพราะแล้วยังทำให้มองเห็นภาพ ได้กลิ่น ทำให้รู้สึกอร่อย ได้รู้สึกสัมผัสความรื่นหนาว ให้รู้สึกดีใจ เสียใจ เกลียดชัง รัก แหม่มชื่น สงบ ฯลฯ ในการจัดกิจกรรมซึ่งเน้นให้รู้จักเพลิดเพลินในอรรถรส ไม่ควรใช้อุปกรณ์ที่

เบี่ยงเบนความสนใจไปทางอื่น เช่น ภาพ การใช้ท่าทาง ฯลฯ ยกเว้นแต่เมื่อจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่กำลังพูดถึงเท่านั้น

2) **กิจกรรมซึ่งเร้าจักษุประสาท** ชวนให้ดู ฟัง ฟัง และอ่านความหมายของสิ่งที่เห็น กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดแสดงภาพชนิดต่างๆ อาทิ ภาพถ่าย ภาพที่ตัดเก็บรวบรวมจากวารสารหรือปฏิทิน เป็นเรื่อง เป็นชุด ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ นิตยสาร หนังสือ สิ่งของต่างๆ ในการแสดงภาพ หนังสือ และสิ่งของ จะมีคำบรรยายอธิบายสิ่งที่แสดง สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงประวัติ (ตามความจำเป็น) มุ่งให้ผู้ชมใช้สมาธิในการชม เช่นเดียวกับเสียง ภาพสิ่งที่แสดงตลอดจนคำเขียนอธิบายภาพ นอกจากเร้าจักษุสัมผัสแล้ว ยังมีส่วนทำให้ได้ยินเสียง ได้สัมผัส ได้เกิดความรู้สึกต่างๆ ด้วย

3) **กิจกรรมซึ่งเร้าโสตและจักษุประสาทในขณะเดียวกัน** ได้แก่ กิจกรรมซึ่งชวนให้ฟังและดูไปพร้อมๆ กัน ประสานประสาททั้งสองให้ทำงานร่วมกัน อาทิ เล่านิทานโดยให้ดูภาพประกอบซึ่งจัดเตรียมไว้โดยเฉพาะ เล่านิทานและให้ดูภาพประกอบในหนังสือ เล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบฉายภาพนิ่งซึ่งมีคำบรรยาย ฉายภาพยนตร์ ฉายแถบบันทึกเสียงและภาพสาธิตเทคนิควิธีการบางอย่างจากหนังสือที่นำมาจัดนิตยสาร การจัดสัปดาห์ห้องสมุด

4) **กิจกรรมซึ่งให้ผู้เป็นเป้าหมายได้ร่วมด้วย** กิจกรรมทำนองนี้จะช่วยให้ผู้เป็นเป้าหมายเกิดความสุข และภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ตัวอย่าง เมื่อเล่านิทานแล้ว ก็ให้ผู้ฟังวาดภาพประกอบ ให้แสดงท่าทางประกอบ ให้ร้องเพลงตามตัวละครในนิทาน ให้แข่งขันกันเล่าเรื่องที่ได้อ่านไปแล้ว ให้แข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ได้อ่าน หรือให้เขียนนิทานขึ้นใหม่ตามแก่นของนิทานที่ได้ฟังไปแล้ว ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร หรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน ให้ร่วมในวงสนทนา หรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีหลายคนกล่าวไว้ อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ได้สรุปไว้ดังนี้ (อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน 2533 : 22 - 23)

1) **การเล่านิทาน** เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งสามารถจัดในห้องเรียนได้ตลอดเวลา ครูผู้เล่าต้องคำนึงถึงความสนใจของเด็กวัยต่างๆ และมีศิลปะในการเล่านิทาน ข้อสำคัญต้องมีหนังสือเล่มที่เล่ามาให้ดูด้วย เพื่อเร้าใจให้เด็กอยากอ่านหนังสือนั้น

2) **การแนะนำหนังสือ** กระทำโดยครูจะเลือกหนังสือที่ดีและเหมาะสมกับเด็กแนะนำว่าหนังสือเล่มนั้นๆ ดีอย่างไร สนุกตรงไหน และเลือกอ่านข้อความบางตอนที่น่าสนใจให้เด็กฟังด้วย

3) **การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง** เป็นกิจกรรมที่ครูนำหนังสือที่เห็นว่าดีและเหมาะสมกับเด็กมาอ่านให้เด็กฟัง การอ่านไม่จำเป็นต้องอ่านวันเดียวจบเล่ม อาจอ่านวันละตอนก็ได้ ข้อสำคัญคือ เรื่องที่อ่านต้องสนุก เด็กจึงจะสนใจฟัง

4) **การเล่าเรื่องในหนังสือ** เหมาะสำหรับเด็กโต เป็นการเล่าโครงเรื่องย่อๆ เพื่อจูงใจให้เด็กเห็นว่าหนังสือเล่มนั้นๆ น่าอ่าน

5) **การเล่นทายปัญหา** การทายปัญหาควรเป็นปัญหาที่สามารถอ่านค้นคว้าได้จากหนังสือ เช่น ทายชื่อตัวละคร ทายชื่อเมือง ทายคำพูดตัวละคร เป็นต้น การทายปัญหาจะทำให้เด็กตื่นเต้นและอ่านหนังสือ กิจกรรมนี้ควรมีรางวัลให้คนเก่งด้วย

6) **การให้เด็กเล่าเรื่องในหนังสือ** กระทำโดยให้เด็กไปอ่านหนังสือมาคนละเล่มแล้วผลัดกันออกมาเล่าเรื่อง

7) **การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กอยากอ่านหนังสือ** โดยครูหาหนังสือที่คิดว่าเหมาะสม หรือเป็นประโยชน์กับเด็กนำมาจัดเป็นมุมหนังสือขึ้นภายในห้องเรียน การจัดกิจกรรมนี้ทางห้องสมุดโรงเรียนอาจนำไปจัดด้วยโดยการตกแต่งห้องสมุดให้น่าเข้าไปอ่านหนังสือ

8) **การจัดนิทรรศการหนังสือเด็ก** เป็นกิจกรรมของโรงเรียน โดยการติดต่อกับสำนักพิมพ์หรือห้างร้านต่างๆ ให้มาร่วมจัดนิทรรศการหนังสือเด็กในโรงเรียน หรือโรงเรียนอาจยืมหนังสือมาแสดงหรือจะจัดแสดงหนังสือเป็นครั้งคราวในห้องสมุด เพื่อเป็นการแนะนำให้เด็กได้เข้ามาอ่านหนังสือก็ได้

9) **การอภิปรายเรื่องในหนังสือ** เป็นการสนทนาให้ความเห็นเกี่ยวกับหนังสือ เพื่อให้เด็กได้เห็นข้อดีและข้อเสียของหนังสือ

10) **การพาเด็กไปชมนิทรรศการและการบรรยายเกี่ยวกับหนังสือ**

11) **การจัดปาฐกถา ได้วาทิเกี่ยวกับหนังสือ**

12) **การจัดแสดงจากเรื่องในหนังสือ** เป็นการแสดงละครในชั้นเรียนโดยเลือกเรื่องจากหนังสือ หรืออาจจะเป็นเรื่องบางตอนในแบบเรียนในชั้นเรียน จะทำให้เด็กสนุกสนานและสนใจหนังสือเพิ่มขึ้น

13) **การจัดชมรมเกี่ยวกับการอ่านในห้องสมุด** โดยห้องสมุดโรงเรียนอาจจะกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือ โดยการจัดชมรมนักอ่าน ประกาศสถิติผู้ยืมหนังสือมากที่สุดในรอบหนึ่งเดือนหรือในแต่ละภาคเรียน จะทำให้เด็กตื่นตัวในการอ่านหนังสือ

จากข้อความที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า นิสัยรักการอ่านมิได้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่ต้องอาศัยการปลูกฝังและการส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ จนเกิดรักการอ่านเป็นนิสัย ซึ่งกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีหลากหลายรูปแบบ อาทิ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ การจัดนิทรรศการหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การจัดกิจกรรมแต่ละรูปแบบขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมาย จุดประสงค์ และความสนใจของเด็กแต่ละวัย ซึ่งสามารถจัดให้เด็กได้ทั้งครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และผู้ปกครอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าที่มีผลต่อสภาพการอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน มีงานวิจัยของวาสนา ณ ลำปาง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสนใจในการอ่านหนังสือภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า **ด้านเนื้อหา** นักเรียนสนใจอ่านหนังสือภาพที่มีเนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่วนประกอบของหนังสือภาพที่นักเรียนสนใจเลือกเป็นอันดับแรก ได้แก่ เนื้อเรื่องซึ่งเป็นเรื่องที่ให้ความรู้ สนใจอ่านหนังสือนิทานประเภทนิทานพื้นเมือง และสนใจตัวละครที่เป็นเทวดานางฟ้า **ด้านภาษา** นักเรียนสนใจลักษณะคำบรรยายเป็นภาษาร้อยกรอง ชอบตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์แบบเรียบๆ มีหัว **ด้านภาพประกอบ** นักเรียนสนใจภาพประกอบที่มีลักษณะเป็นภาพ 3 มิติ และภาพที่มีสีสันสวยงามชัดเจนเป็นภาพขนาดปานกลาง มีสีตรงกับความเป็นจริงตามธรรมชาติ และจัดภาพบนหน้ากระดาษสองหน้าคู่กันไป **ด้านรูปเล่ม** นักเรียนสนใจอ่านหนังสือภาพที่มีลักษณะเป็นหนังสือปกแข็ง และชอบลักษณะรูปเล่มพิเศษ ต่อมาเป็นงานวิจัยของกรมวิชาการ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็ก พบว่านิสัยและความต้องการในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.5 อ่านหนังสืออื่นๆ ที่ไม่ใช่หนังสือเรียน โดยหนังสือที่นักเรียนชอบอ่านมาก คือ หนังสือภาพ หนังสือการ์ตูน และหนังสือพิมพ์ วิธีการได้หนังสือมาอ่านมี 3 แบบ คือ ยืม ชื้อ เค้า และหนังสือที่นักเรียนอ่านประจำใน 3 อันดับแรก คือ การ์ตูน ความรู้ทั่วไป และหนังสือพิมพ์ หนังสือที่อ่านนานๆ ครั้งใน 3 อันดับแรก คือ นิยาย หนังสือภาพ และชีวประวัติ นอกจากนี้ พาณี พิทักษ์ ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยรักในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับนิสัยในการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการใช้เวลาว่าง นักเรียนมีพฤติกรรมในเรื่องการอ่านหนังสือมากกว่าฟังวิทยุหรือโทรทัศน์ การนำหนังสือไปอ่านเมื่อเดินทางไปยังที่ต่างๆ การอ่านหนังสือขณะรอคอยหรืออยู่ว่างๆ และการอ่านหนังสือในวันหยุดอยู่ในระดับปานกลาง ด้านวิธีการได้หนังสือมาอ่าน นักเรียนมีพฤติกรรมในเรื่องการซื้อหนังสือ การเก็บเงินเพื่อเอาไว้ซื้อหนังสือ การยืมหนังสือจากห้องสมุด การเก็บรักษาและซ่อมแซมหนังสือให้อยู่ในสภาพดี การอ่านหนังสือที่ตรงกับความสนใจ การเข้าไปพลิกดูหนังสือเมื่อมีโอกาสเข้าไปยังร้านขายหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องการเรียกร้องเอาของขวัญหรือรางวัลจากผู้ปกครองเป็นหนังสือและการเช่าหนังสือ วารสารหรือการ์ตูนจากร้านไปอ่าน นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย ด้านลักษณะการอ่านนักเรียนมีพฤติกรรมในเรื่องการอ่านหนังสือได้ครั้งละนานๆ โดยไม่รู้สึกลำบาก การอ่านหนังสือจนจบเล่มจึงจะพัก หากยังไม่จบจะพยายามหาเวลาอ่านต่อจนจบ เมื่ออ่านพบคำ ข้อความที่ไม่เข้าใจความหมายจะหาคำตอบจากหนังสือพจนานุกรม เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านจะปรึกษารักกับครูหรือผู้ปกครองและการเล่าเรื่องจาก

หนังสือให้เพื่อนหรือคนอื่น ๆ ฟังอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีรสนิยมในการอ่าน นักเรียนมีพฤติกรรมในเรื่องการติดตามอ่านหนังสือที่แต่งโดยนักเขียนที่ชอบ การอ่านหนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนังสือดี และการใช้เวลาพักผ่อนหย่อนใจด้วยการอ่านหนังสือการ์ตูน เรื่องตลกขบขัน เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ สารคดี หนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเจตคติต่อการอ่าน นักเรียนมีพฤติกรรมในเรื่องเชื่อว่าการอ่านหนังสือทำให้คนฉลาดและรอบรู้และเชื่อว่าคนที่อ่านหนังสือมากจะพบความสำเร็จในการเรียนได้ดีกว่าคนที่ไม่อ่านหนังสืออยู่ในระดับมาก (พาณี พิทักษา 2531 : 68 - 70) และงนุช พิเชษฐพันธ์ (2528) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และผู้บริหารโรงเรียน พบว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์จัดมากที่สุด คือ การเล่านิทาน รองลงมา คือ การแนะนำหนังสือ การแข่งขันตอบปัญหา การจัดนิทรรศการ การรวบรวมผลงานเขียนของนักเรียนตามลำดับ และจัดกิจกรรมอื่นๆ คือ ประกวดเรียงความ คัดลายมือ ได้ว่าที่

จากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต อันจะส่งผลไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม บุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และผู้บริหารโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน เป็นการสำรวจข้อมูลจากครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย ครูบรรณารักษ์ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง และกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใน 4 ภาคๆ ละ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร ชุมพร ระนอง นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สมุทรสงคราม เพชรบุรี รวม 8 จังหวัดๆ ละ 13 โรงเรียน และกรุงเทพมหานคร รวม 116 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 2.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 2,499 คน
- 2.2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 1,418 คน
- 2.2.3 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 73 คน
- 2.2.4 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 34 คน
- 2.2.5 ครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 73 คน
- 2.2.6 ครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล พิจารณาและปรับปรุงแก้ไขโดย คณะกรรมการ

เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 โรงเรียนวัดโสมนัส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ สังกัดกรมสามัญศึกษา และนำผลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้จริง ได้เครื่องมือสำหรับนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

- 1.1 แบบสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - ความสนใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
 - ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน
- 1.2 แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - ความสนใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
 - ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน
- 1.3 แบบสอบถามครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 1.4 แบบสอบถามหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 1.5 แบบสอบถามครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - การให้บริการของห้องสมุด
 - การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการออกภาคสนามในจังหวัดที่เลือกสุ่มเป็นตัวแทนภาค 4 ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร โดยนักวิชาการศึกษาจากศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ซึ่งใช้เครื่องมือทั้ง 5 ฉบับ ช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง กันยายน 2542

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Science) ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล เป็นการนำเสนอในรูปความเรียง ประกอบรายละเอียดในตาราง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาศาภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนได้ใช้แบบสอบถาม 5 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 - 6 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 และครูบรรณารักษ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง และกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร ชุมพร ระนอง นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สมุทรสงคราม เพชรบุรี และกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยจากแบบสอบถามปรากฏผลดังตารางที่ 1-114 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวน		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	862	998	1,860	74.43
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	207	157	364	14.57
- โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง	80	116	196	7.84
- กรุงเทพมหานคร	49	30	79	3.16
รวม	1,198	1,301	2,499	-
ร้อยละ	47.94	52.06	-	100

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
นักเรียนชั้น		
1. ประถมศึกษาปีที่ 3	667	26.69
2. ประถมศึกษาปีที่ 4	650	26.01
3. ประถมศึกษาปีที่ 5	657	26.29
4. ประถมศึกษาปีที่ 6	525	21.01
จังหวัด		
1. พิจิตร	317	12.69
2. กำแพงเพชร	266	10.64
3. นครราชสีมา	271	10.84
4. ร้อยเอ็ด	242	9.68
5. สมุทรสงคราม	225	9.00
6. เพชรบุรี	301	12.04
7. ชุมพร	265	10.60
8. ระนอง	281	11.24
9. กรุงเทพมหานคร	331	13.25
ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย		
1. บิดาและมารดา	1,920	76.83
2. บิดา	70	2.80
3. มารดา	223	8.92
4. ผู้ปกครอง	286	11.44

จากตารางที่ 2 พบว่าข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 26.69 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 26.01 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 26.29 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 21.01 อาศัยอยู่ในจังหวัดพิจิตร ร้อยละ 12.69 กำแพงเพชร ร้อยละ 10.64 นครราชสีมา ร้อยละ 10.84 ร้อยเอ็ด ร้อยละ 9.68 สมุทรสงคราม

ร้อยละ 9 เพชรบุรี ร้อยละ 12.04 ชุมพร ร้อยละ 10.60 ระนอง ร้อยละ 11.24 และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 13.25 ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยเป็นบิดาและมารดา 76.83 บิดา ร้อยละ 2.80 มารดา ร้อยละ 8.92 และผู้ปกครอง ร้อยละ 11.44

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพของผู้ที่นักเรียนประถมศึกษาอาศัยอยู่ด้วย

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
บิดา	(N = 1,990)	
1. รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	459	23.07
2. ค้าขาย	427	21.46
3. ธุรกิจ	50	2.51
4. รับจ้าง	823	41.36
5. เกษตรกร	231	11.61
มารดา	(N = 2,143)	
1. รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	282	13.16
2. ค้าขาย	591	27.58
3. ธุรกิจ	33	1.54
4. รับจ้าง	607	28.32
5. เกษตรกร	193	9.01
6. แม่บ้าน	437	20.39
ผู้ปกครอง (ในกรณีที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับบิดา มารดา)	(N = 286)	
1. รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	6.64
2. ค้าขาย	74	25.87
3. ธุรกิจ	8	2.80
4. รับจ้าง	102	35.66
5. เกษตรกร	46	16.08
6. แม่บ้าน	37	12.94

จากตารางที่ 3 พบว่าอาชีพของผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย มีอาชีพรับราชการ/พนักงาน
รัฐวิสาหกิจเป็นบิดา ร้อยละ 23.07 มารดา ร้อยละ 13.16 ผู้ปกครอง ร้อยละ 6.64 อาชีพค้าขายเป็นบิดา
ร้อยละ 21.46 มารดา ร้อยละ 27.58 ผู้ปกครอง ร้อยละ 25.87 อาชีพประกอบธุรกิจเป็นบิดา ร้อยละ
2.51 มารดา ร้อยละ 1.54 ผู้ปกครอง ร้อยละ 2.80 อาชีพรับจ้างเป็นบิดา ร้อยละ 41.36 มารดา ร้อยละ
28.32 ผู้ปกครอง ร้อยละ 35.66 อาชีพเกษตรกรกรรมเป็นบิดา ร้อยละ 11.61 มารดา ร้อยละ 9.01
ผู้ปกครอง ร้อยละ 16.08 มีมารดาเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 20.39 และผู้ปกครองเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 12.94

ตารางที่ 4 ความสนใจการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา

อ่าน		ไม่อ่าน	
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2,422	97	77	3

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนประถมศึกษาสนใจอ่านหนังสือ ร้อยละ 97 และไม่อ่าน
ร้อยละ 3

ตารางที่ 5 เหตุผลในการอ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียนของนักเรียน ประถมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 7,071)	ร้อยละ
1. ชอบภาพปกและภาพประกอบของหนังสือ	590	8.34
2. ชอบอ่าน	1,270	17.96
3. ช่วยให้ทำการบ้านได้	559	7.91
4. อ่านตามเพื่อน	118	1.67
5. ครูให้อ่าน	375	5.30
6. พ่อแม่หรือผู้ปกครองให้อ่าน	415	5.87
7. ช่วยเพิ่มพูนความรู้	1,428	20.20
8. ได้รับความสนุกและเพลิดเพลินจากการอ่าน	1,274	18.02
9. ช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและคล่องขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1,042	14.74

จากตารางที่ 5 พบว่า เหตุผลในการอ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนประถมศึกษาอ่านเพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ ร้อยละ 20.20 รองลงมาได้รับความสนุกและเพลิดเพลินจากการอ่าน ร้อยละ 18.02 ชอบอ่าน ร้อยละ 17.96 ช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและคล่องขึ้น ร้อยละ 14.74 ชอบภาพปกและภาพประกอบ ร้อยละ 8.34 ช่วยให้ทำการบ้านได้ ร้อยละ 7.91 พ่อแม่หรือผู้ปกครองให้อ่าน ร้อยละ 5.87 ครูให้อ่าน ร้อยละ 5.30 และอ่านตามเพื่อน ร้อยละ 1.67

ตารางที่ 6 เหตุผลที่ไม่อ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียนของนักเรียนประถมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 191)	ร้อยละ
1. อ่านหนังสือไม่คล่อง	36	18.85
2. ไม่มีเวลาอ่าน	42	21.99
3. ไม่ชอบอ่าน	32	16.75
4. ไม่มีหนังสือให้อ่าน	19	9.95
5. หนังสือที่มีอยู่ไม่ถูกใจ	19	9.95
6. อ่านแล้วไม่เข้าใจ	33	17.28
7. มีสิ่งอื่นที่น่าสนใจกว่าหนังสือ	10	5.24

จากตารางที่ 6 พบว่าเหตุผลที่ไม่อ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนประถมศึกษาไม่มีเวลาอ่าน ร้อยละ 21.99 รองลงมาอ่านหนังสือไม่คล่อง ร้อยละ 18.85 อ่านแล้วไม่เข้าใจ ร้อยละ 17.28 ไม่ชอบอ่าน ร้อยละ 16.75 ไม่มีหนังสือให้อ่านและหนังสือที่มีอยู่ไม่ถูกใจ ร้อยละ 9.95 และมีสิ่งอื่นที่น่าสนใจกว่าหนังสือ ร้อยละ 5.24

ตารางที่ 7 หนังสือที่นักเรียนประถมศึกษาชอบอ่านและอ่านในชีวิตประจำวันจำแนกตามประเภทหนังสือ

ประเภทหนังสือ	ชอบอ่าน		อ่านในชีวิตประจำวัน	
	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. หนังสือเรียน	1,787	71.51	2,042	81.71
2. หนังสือพิมพ์	868	34.73	951	38.06
3. วารสาร นิตยสาร	315	12.61	226	9.04
4. หนังสือสารคดี				
4.1 ความรู้ทั่วไป	1,015	40.62	868	34.73
4.2 ปรัชญา	79	3.16	57	2.28
4.3 ศาสนา	552	22.09	452	18.09
4.4 สังคมศาสตร์	376	15.05	333	13.33
4.5 ภาษาศาสตร์	767	30.69	735	29.41
4.6 วิทยาศาสตร์	766	30.65	633	25.33
4.7 เทคโนโลยี	346	13.85	258	10.32
4.8 ศิลปะ กีฬา ดนตรี	1,167	46.70	957	38.30
4.9 วรรณคดี	494	19.76	344	13.77
4.10 ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ	463	18.53	352	14.09
5. หนังสือบันเทิงคดี				
5.1 การ์ตูน นิทาน	1,770	70.83	1,587	63.51
5.2 นวนิยาย รวมเรื่องสั้น	418	16.73	303	12.12

จากตารางที่ 7 พบว่าประเภทหนังสือที่นักเรียนประถมศึกษาชอบอ่าน ส่วนใหญ่ นักเรียนชอบอ่านหนังสือเรียน ร้อยละ 71.51 รองลงมาหนังสือการ์ตูน นิทาน ร้อยละ 70.83 หนังสือศิลปะ กีฬา ดนตรี ร้อยละ 46.70 หนังสือความรู้ทั่วไป ร้อยละ 40.62 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 34.73 หนังสือภาษาศาสตร์ ร้อยละ 30.69 หนังสือวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 30.65 หนังสือศาสนา ร้อยละ 22.09 หนังสือวรรณคดี ร้อยละ 19.76 หนังสือภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ ร้อยละ 18.53 หนังสือ

นวนิยาย เรื่องสั้น ร้อยละ 16.73 หนังสือสังคมศาสตร์ ร้อยละ 15.05 หนังสือเทคโนโลยี ร้อยละ 13.85 วารสาร นิตยสาร ร้อยละ 12.61 และหนังสือปรัชญา ร้อยละ 3.16 สำหรับหนังสือที่นักเรียนอ่านในชีวิตประจำวัน พบว่าส่วนใหญ่ นักเรียนอ่านหนังสือเรียน ร้อยละ 81.71 รองลงมา หนังสือการ์ตูน นิทาน ร้อยละ 63.51 หนังสือศิลปะ กีฬา ดนตรี ร้อยละ 38.30 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 38.06 หนังสือความรู้ทั่วไป ร้อยละ 34.73 หนังสือภาษาศาสตร์ ร้อยละ 29.41 หนังสือวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 25.33 หนังสือศาสนา ร้อยละ 18.09 หนังสือภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ ร้อยละ 14.09 หนังสือวรรณคดี ร้อยละ 13.77 หนังสือสังคมศาสตร์ ร้อยละ 13.33 นวนิยาย รวมเรื่องสั้น ร้อยละ 12.12 หนังสือเทคโนโลยี ร้อยละ 10.32 วารสาร นิตยสาร ร้อยละ 9.04 และหนังสือปรัชญา ร้อยละ 2.28

ตารางที่ 8 สถานที่ที่นักเรียนประถมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือมากที่สุด

สถานที่อ่านหนังสือ	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. ห้องสมุดโรงเรียน	1,210	48.42
2. ห้องเรียน	179	7.16
3. ภายในบริเวณโรงเรียน	144	5.76
4. บ้าน	903	36.13
5. บ้านเพื่อน	63	2.52

จากตารางที่ 8 พบว่าสถานที่ที่นักเรียนประถมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือมากที่สุด ส่วนใหญ่ นักเรียนชอบไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดโรงเรียนมากที่สุด ร้อยละ 48.42 รองลงมาอ่านที่บ้านตนเอง ร้อยละ 36.13 อ่านในห้องเรียน ร้อยละ 7.16 อ่านภายในบริเวณโรงเรียน ร้อยละ 5.76 และอ่านบ้านเพื่อน ร้อยละ 2.52

ตารางที่ 9 วิธีการได้หนังสือมาอ่านของนักเรียนประถมศึกษา

วิธีการได้หนังสือ	จำนวน (N = 5,429)	ร้อยละ
1. มีผู้มอบให้หรือได้รับแจก	647	11.92
2. เข้าจากร้านหนังสือ	197	3.63
3. ซื้ออ่านเอง	1,011	18.62
4. ยืมจากห้องสมุด	1,414	26.05
5. ยืมจากเพื่อน	544	10.02
6. พ่อแม่หรือผู้ปกครองซื้อให้	1,616	29.77

จากตารางที่ 9 พบว่าวิธีการได้หนังสือมาอ่านของนักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่พ่อแม่หรือผู้ปกครองซื้อให้ ร้อยละ 29.77 รองลงมายืมจากห้องสมุด ร้อยละ 26.05 ซื้ออ่านเอง ร้อยละ 18.62 มีผู้มอบให้หรือได้รับแจก ร้อยละ 11.92 ยืมเพื่อนอ่าน ร้อยละ 10.02 และเข้าจากร้านหนังสือ ร้อยละ 3.63

ตารางที่ 10 ความถี่ในการอ่านหนังสือเรียนและหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียนของนักเรียนประถมศึกษานอกห้องเรียน

ประเภท (N = 2,499)	การอ่าน				
	ทุกวัน	2-3 วัน/ครั้ง	สัปดาห์/ ครั้ง	2-3 สัปดาห์/ ครั้ง	เดือน/ ครั้ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. หนังสือเรียนนอก ห้องเรียน	735 (29.41)	1,077 (43.10)	456 (18.25)	150 (6.00)	81 (3.24)
2. หนังสืออื่นที่ไม่ใช่ หนังสือเรียน	621 (24.85)	978 (39.14)	527 (21.09)	246 (9.84)	127 (5.08)

จากตารางที่ 10 พบว่าความถี่ในการอ่านหนังสือเรียนและหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนประถมศึกษาอ่านหนังสือเรียนนอกห้องเรียน 2 - 3 วันต่อครั้ง ร้อยละ 43.10 รองลงมา อ่านหนังสือทุกวัน ร้อยละ 29.41 อ่านหนังสือสัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 18.25 อ่านหนังสือ 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 6 และอ่านหนังสือเดือนละครั้ง ร้อยละ 3.24 สำหรับการอ่านหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียน พบว่าส่วนใหญ่นักเรียนประถมศึกษาอ่านหนังสือ 2 - 3 วันต่อครั้ง ร้อยละ 39.14 รองลงมา อ่านหนังสือทุกวัน ร้อยละ 24.85 อ่านหนังสือสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 21.09 อ่านหนังสือ 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 9.84 อ่านหนังสือเดือนละครั้ง ร้อยละ 5.08

ตารางที่ 11 การใช้เวลาอ่านหนังสือในแต่ละครั้งของนักเรียนประถมศึกษา

ระยะเวลา	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง	668	26.73
2. ครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง	1,054	42.18
3. 1 - 2 ชั่วโมง	536	21.45
4. 2 - 3 ชั่วโมง	127	5.08
5. 3 ชั่วโมงขึ้นไป	114	4.56

จากตารางที่ 11 พบว่าการใช้เวลาอ่านหนังสือของนักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนใช้เวลาในการอ่านหนังสือครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง ร้อยละ 42.18 รองลงมาอ่านหนังสือน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง ร้อยละ 26.73 อ่านหนังสือ 1 - 2 ชั่วโมง ร้อยละ 21.45 อ่านหนังสือ 2 - 3 ชั่วโมง ร้อยละ 5.08 และอ่านหนังสือมากกว่า 3 ชั่วโมง ร้อยละ 4.56

ตารางที่ 12 ช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาชอบอ่านหนังสือ

ช่วงเวลา	จำนวน (N = 4,718)	ร้อยละ
1. เช้า	657	13.93
2. กลางวัน	796	16.87
3. เย็น	754	15.98
4. กลางคืน	803	17.02
5. เมื่อมีเวลาว่าง	1,708	36.20

จากตารางที่ 12 พบว่าช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาชอบอ่านหนังสือ ส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง ร้อยละ 36.20 รองลงมาอ่านหนังสือช่วงเวลากลางคืน ร้อยละ 17.02 อ่านหนังสือช่วงเวลากลางวัน ร้อยละ 16.87 อ่านหนังสือช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 15.98 และอ่านหนังสือช่วงเวลาเช้า ร้อยละ 13.93

ตารางที่ 13 การใช้เวลาว่างของนักเรียนประถมศึกษา

กิจกรรม	จำนวน (N = 2,565)	ร้อยละ
1. ดูโทรทัศน์	680	26.51
2. ฟังวิทยุ	67	2.61
3. ทำงานบ้าน	400	15.59
4. อ่านหนังสือ	722	28.15
5. เล่นกีฬา เกม	515	20.08
6. เล่นดนตรี	73	2.85
7. เกมคอมพิวเตอร์	108	4.21

จากตารางที่ 13 พบว่าการใช้เวลาว่างของนักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือ ร้อยละ 28.15 รองลงมาดูโทรทัศน์ ร้อยละ 26.51 เล่นกีฬา เกม ร้อยละ 20.08 ทำงานบ้าน ร้อยละ 15.59 เล่นเกมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 4.21 เล่นดนตรี ร้อยละ 2.85 และฟังวิทยุ ร้อยละ 2.61

ตารางที่ 14 สถานที่ที่นักเรียนประถมศึกษาใช้บริการอ่านและยืมหนังสือ

สถานที่	จำนวน (N = 3,450)	ร้อยละ
1. มุมหนังสือ	554	16.06
2. ห้องสมุดโรงเรียน	2,098	60.81
3. ห้องสมุดประชาชน	614	17.80
4. หอสมุดแห่งชาติ	184	5.33

จากตารางที่ 14 พบว่าสถานที่ที่นักเรียนประถมศึกษาไปใช้บริการอ่านและยืมหนังสือ ส่วนใหญ่ไปใช้ห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 60.81 รองลงมาห้องสมุดประชาชน ร้อยละ 17.80 มุมหนังสือ ร้อยละ 16.06 และหอสมุดแห่งชาติ ร้อยละ 5.33

ตารางที่ 15 การใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนประถมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. ทุกวัน	222	8.88
2. 2 - 3 วันต่อครั้ง	572	22.89
3. สัปดาห์ละครั้ง	375	15.01
4. 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง	102	4.08
5. เดือนละครั้ง	113	4.52
6. เมื่อมีเวลาว่าง	969	38.78
7. ไม่เคยใช้บริการเลย	146	5.84

จากตารางที่ 15 พบว่านักเรียนประถมศึกษาไปใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนใช้บริการเมื่อมีเวลาว่าง ร้อยละ 38.78 รองลงมา 2 - 3 วันต่อครั้ง ร้อยละ 22.89 สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 15.01 ทุกวัน ร้อยละ 8.88 ไม่เคยใช้บริการเลย ร้อยละ 5.84 เดือนละครั้ง ร้อยละ 4.52 และ 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 4.08

ตารางที่ 16 ช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน

ช่วงเวลา	จำนวน (N = 2,460)	ร้อยละ
1. ก่อนเข้าเรียนตอนเช้า	195	7.93
2. ระหว่างพักกลางวัน	2,034	82.68
3. หลังเลิกเรียนตอนเย็น	231	9.39

จากตารางที่ 16 พบว่าช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาไปใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาระหว่างพักกลางวัน ร้อยละ 82.68 รองลงมาหลังเลิกเรียนตอนเย็น ร้อยละ 9.39 และก่อนเข้าเรียนตอนเช้า ร้อยละ 7.93

ตารางที่ 17 อุปสรรคในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา

อุปสรรค	จำนวน (N = 4,206)	ร้อยละ
1. ไม่มีหนังสือให้อ่าน	435	10.34
2. ต้องช่วยทำงานบ้าน	1,165	27.70
3. ต้องช่วยทำงานเสริมรายได้ของครอบครัว	287	6.82
4. การบ้านมาก	854	20.30
5. หาหนังสือที่ถูกใจอ่านไม่ได้	528	12.55
6. อ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ	526	12.51
7. ไม่มีสถานที่อ่านที่เหมาะสม	411	9.77

จากตารางที่ 17 พบว่าอุปสรรคในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียน ต้องช่วยทำงานบ้าน ร้อยละ 27.70 รองลงมาเป็นการบ้านมาก ร้อยละ 20.30 หาหนังสือที่ถูกใจไม่ได้ ร้อยละ 12.55 อ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ร้อยละ 12.51 ไม่มีหนังสืออ่าน ร้อยละ 10.34 ไม่มีสถานที่อ่านที่เหมาะสม ร้อยละ 9.77 และต้องทำงานเสริมรายได้ของครอบครัว ร้อยละ 6.82

ตารางที่ 18 การได้รับประโยชน์จากการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 5,916)	ร้อยละ
1. ได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน	1,545	26.12
2. ได้ความรู้เพิ่มขึ้น	2,129	35.99
3. ทำให้เรียนหนังสือได้ดี	1,052	17.78
4. ทำให้มีความคิดกว้างไกล	1,190	20.11

จากตารางที่ 18 พบว่านักเรียนประถมศึกษาได้รับประโยชน์จากการอ่าน ส่วนใหญ่ นักเรียนจะได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 35.99 รองลงมาได้ความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ร้อยละ 26.12 ทำให้มีความคิดกว้างไกล ร้อยละ 20.11 และทำให้เรียนหนังสือได้ดี ร้อยละ 17.78

ตารางที่ 19 ความพอใจต่อการบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนประถมศึกษา

รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การบริการของห้องสมุดโรงเรียน (N = 2,499)	1,293 (51.74)	992 (39.70)	110 (4.40)
2. การจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน (N = 2,499)	1,301 (52.06)	891 (35.65)	131 (5.24)

จากตารางที่ 19 พบว่านักเรียนประถมศึกษามีความพอใจต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนพอใจมาก ร้อยละ 51.74 รองลงมาพอใจปานกลาง ร้อยละ 39.70 และพอใจน้อย ร้อยละ 4.40 สำหรับนักเรียนประถมศึกษาพอใจต่อการจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนพอใจมาก ร้อยละ 52.06 รองลงมาพอใจปานกลาง ร้อยละ 35.65 และพอใจน้อย ร้อยละ 5.24

ตารางที่ 20 เหตุผลความไม่พอใจต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียน
ประถมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. ห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด	48	46.15
2. ห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ต้องการ	34	32.69
3. ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์	12	11.54
4. บรรยากาศในห้องสมุดไม่น่าสนใจ	10	9.62

จากตารางที่ 20 พบว่าเหตุผลที่นักเรียนประถมศึกษาไม่พอใจต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพราะห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด ร้อยละ 46.15 รองลงมาไม่มีหนังสือที่ต้องการ ร้อยละ 32.69 ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์ ร้อยละ 11.54 และบรรยากาศในห้องสมุดไม่น่าสนใจ ร้อยละ 9.62

ตารางที่ 21 เหตุผลความไม่พอใจต่อกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียน
ประถมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 176)	ร้อยละ
1. นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม	56	31.82
2. กิจกรรมไม่น่าสนใจ	45	25.57
3. ช่วงเวลาที่จัดไม่เหมาะสม	75	42.61

จากตารางที่ 21 พบว่าเหตุผลที่นักเรียนประถมศึกษาไม่พอใจต่อกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เพราะช่วงเวลาที่จัดไม่เหมาะสม ร้อยละ 42.61 รองลงมานักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม ร้อยละ 31.82 และกิจกรรมไม่น่าสนใจ ร้อยละ 25.57

ตารางที่ 22 การใช้เวลาดูโทรทัศน์ของนักเรียนประถมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. ทุกวัน	1,633	65.35
2. เกือบทุกวัน (4 - 6 วัน/สัปดาห์)	343	13.73
3. เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ	500	20.00
4. ไม่ได้ดู	23	0.92

จากตารางที่ 22 พบว่านักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เวลาดูโทรทัศน์ทุกวัน ร้อยละ 65.35 รองลงมาดูเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ ร้อยละ 20 ดูเกือบทุกวัน ร้อยละ 13.73 และไม่ได้ดู ร้อยละ 0.92

ตารางที่ 23 วันและช่วงเวลานักเรียนประถมศึกษาดูโทรทัศน์

วันและช่วงเวลา	จำนวน (N = 4,514)	ร้อยละ
วันธรรมดา	2,237	49.56
ช่วงเวลา (N = 2,846)		
1. เวลา 16.00 - 18.30 น.	1,072	37.67
2. เวลา 18.30 - 20.30 น.	1,171	41.15
3. เวลา 20.30 - 22.30 น.	603	21.19
วันหยุด	2,277	50.44
ช่วงเวลา (N = 3,620)		
1. เวลา 6.00 - 9.00 น.	1,031	28.48
2. เวลา 9.00 - 12.00 น.	1,020	28.18
3. เวลา 12.00 - 15.00 น.	554	15.30
4. เวลา 15.00 - 20.00 น.	462	12.76
5. เวลา 20.00 - 22.30 น.	553	15.28

จากตารางที่ 23 พบว่านักเรียนประถมศึกษาดูโทรทัศน์ในวันหยุด ร้อยละ 50.44 และวันธรรมดา ร้อยละ 49.56 สำหรับช่วงเวลาที่นักเรียนดูในวันธรรมดา ส่วนใหญ่ดูในช่วงเวลา 18.30 - 20.30 น. ร้อยละ 41.15 รองลงมาช่วงเวลา 16.00 - 18.30 น. ร้อยละ 37.67 และช่วงเวลา 20.30 - 22.30 น. ร้อยละ 21.19 สำหรับวันหยุด ส่วนใหญ่ดูนักเรียนดูในช่วงเวลา 6.00 - 9.00 น. ร้อยละ 28.48 รองลงมาช่วงเวลา 9.00 - 12.00 น. ร้อยละ 28.18 ช่วงเวลา 12.00 - 15.00 น. ร้อยละ 15.30 ช่วงเวลา 20.00 - 22.30 น. ร้อยละ 15.28 และช่วงเวลา 15.00 - 20.00 น. ร้อยละ 12.76

ตารางที่ 24 ระยะเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาดูโทรทัศน์ในวันหนึ่งวัน

ระยะเวลา	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง	243	9.72
2. 1 ชั่วโมง	597	23.89
3. 2 ชั่วโมง	554	22.17
4. 3 ชั่วโมง	340	13.61
5. มากกว่า 3 ชั่วโมง	765	30.61

จากตารางที่ 24 พบว่านักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เวลาดูโทรทัศน์มากกว่า 3 ชั่วโมง ร้อยละ 30.61 รองลงมา 1 ชั่วโมง ร้อยละ 23.89 2 ชั่วโมง ร้อยละ 22.17 3 ชั่วโมง ร้อยละ 13.61 และน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง ร้อยละ 9.72

ตารางที่ 25 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนประถมศึกษาต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	จำนวน (N = 6,114)	ร้อยละ
1. การเล่านิทาน	1,212	19.82
2. การแนะนำหนังสือ	1,114	18.22
3. การประกวดการอ่านหนังสือ	976	15.96
4. การแข่งขันตอบคำถามจากหนังสือหรือสารานุกรม	1,051	17.19
5. การจัดนิทรรศการหนังสือ	961	15.72
6. การจัดแสดงละครหรือบทบาทสมมติ	800	13.08

จากตารางที่ 25 พบว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนประถมศึกษาต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการเล่านิทาน ร้อยละ 19.82 รองลงมาแนะนำหนังสือ ร้อยละ 18.22 การแข่งขันตอบคำถามจากหนังสือหรือสารานุกรม ร้อยละ 17.19 การประกวดการอ่านหนังสือ ร้อยละ 15.96 การจัดนิทรรศการหนังสือ ร้อยละ 15.72 และการจัดแสดงละครหรือบทบาทสมมติ ร้อยละ 13.08

ตารางที่ 26 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้แก่นักเรียนประถมศึกษา

กิจกรรม	ความถี่				ไม่เคย
	เคย				
	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	เป็นบางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	
(N = 2,499)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การอ่านหนังสือให้ฟัง	260 (10.40)	323 (12.93)	994 (39.98)	443 (17.73)	479 (19.17)
2. การเล่านิทานให้ฟัง	112 (4.48)	219 (8.76)	660 (26.41)	623 (24.93)	885 (35.41)
3. การเล่าเรื่องจากหนังสือให้ฟัง	217 (8.68)	356 (14.25)	727 (29.09)	518 (20.73)	681 (27.25)
4. การเล่าข่าวสารให้ฟัง	428 (17.13)	507 (20.29)	657 (26.29)	371 (14.85)	536 (21.45)
5. การแนะนำหนังสือให้อ่าน	784 (31.37)	645 (25.81)	570 (22.81)	274 (10.96)	266 (10.64)
6. การสอนให้อ่านหนังสือ	836 (33.45)	642 (25.69)	585 (23.41)	273 (10.92)	163 (6.52)
7. การซื้อหนังสือให้อ่าน	383 (15.33)	473 (18.93)	795 (31.81)	480 (19.21)	368 (14.73)
8. การพาไปร้านหนังสือหรืองานนิทรรศการหนังสือ	238 (9.52)	310 (12.40)	626 (25.05)	526 (21.05)	799 (31.97)

จากตารางที่ 26 พบว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้แก่นักเรียนประถมศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมไว้ 8 รายการ ผลปรากฏ ดังนี้

- การอ่านหนังสือให้ฟัง ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 39.98 รองลงมาทำนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 17.73 ทำบ่อย ๆ ร้อยละ 12.93 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 10.40

- การเล่านิทานให้ฟัง ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 26.41 รองลงมาทำนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 24.93 ทำบ่อย ๆ ร้อยละ 8.76 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 4.48

- การเล่าเรื่องจากหนังสือให้ฟัง ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 29.09 รองลงมาทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 20.73 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 14.25 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 8.68
 - การเล่าข่าวสารให้ฟัง ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 26.29 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 20.29 ทำเป็นประจำ ร้อยละ 17.13 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 14.85
 - การแนะนำหนังสือให้อ่าน ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 31.37 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 25.81 ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 22.81 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 10.96
 - การสอนให้อ่านหนังสือ ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 33.45 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 25.69 ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 23.41 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 10.92
 - การซื้อหนังสือให้อ่าน ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 31.81 รองลงมาทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 19.21 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 18.93 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 15.33
 - การพาไปร้านหนังสือหรืองานนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 25.05 รองลงมาทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 21.05 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 12.40 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 9.52
- สำหรับกิจกรรมที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยทำกิจกรรมให้แก่นักเรียนมากที่สุดคือ การเล่านิทานให้ฟัง ร้อยละ 35.41 รองลงมา คือ การพาไปร้านหนังสือหรืองานนิทรรศการหนังสือ ร้อยละ 31.97 การเล่าเรื่องจากหนังสือให้ฟัง ร้อยละ 27.25 การเล่าข่าวสารให้ฟัง ร้อยละ 21.45 การอ่านหนังสือให้ฟัง ร้อยละ 19.17 การซื้อหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 14.73 การแนะนำหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 10.64 และการสอนให้อ่านหนังสือ ร้อยละ 6.52

ตารางที่ 27 ความถี่ที่ครูให้นักเรียนประถมศึกษาไปอ่านและค้นคว้าความรู้จากห้องสมุดโรงเรียน

ความถี่	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ	856	34.25
2. บ่อยๆ	635	25.41
3. เป็นครั้งคราว	564	22.57
4. นานๆ ครั้ง	444	17.77

จากตารางที่ 27 พบว่าครูให้นักเรียนประถมศึกษาไปอ่านและค้นคว้าความรู้จากห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำทุกสัปดาห์ ร้อยละ 34.25 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 25.41 ทำเป็นครั้งคราว ร้อยละ 22.57 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 17.77

ตารางที่ 28 ความถี่ที่ครูนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาให้ค้นคว้าในห้องเรียนของนักเรียนประถมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 2,499)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ	497	19.89
2. บ่อยๆ	463	18.53
3. เป็นครั้งคราว	572	22.89
4. นานๆ ครั้ง	385	15.41
5. ไม่เคยนำมาเลย	582	23.29

จากตารางที่ 28 พบว่าส่วนใหญ่ครูไม่เคยนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนไปให้นักเรียนประถมศึกษาค้นคว้าในห้องเรียนเลย ร้อยละ 23.29 รองลงมานำมาเป็นครั้งคราว ร้อยละ 22.89 นำมาเป็นประจำ ร้อยละ 19.89 นำมาบ่อยๆ ร้อยละ 18.53 และนานๆ ครั้ง ร้อยละ 15.41

ตารางที่ 29 บุคคลที่ช่วยนักเรียนประถมศึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการอ่าน

บุคคล	จำนวน (N = 2,538)	ร้อยละ
1. พ่อแม่หรือผู้ปกครอง	913	35.97
2. เพื่อน	115	4.53
3. ครู	1,178	46.41
4. ครูบรรณารักษ์	181	7.13
5. พี่	127	5.00
6. ญาติ	24	0.95

จากตารางที่ 29 พบว่าบุคคลที่ช่วยนักเรียนประถมศึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการอ่านส่วนใหญ่เป็นครู ร้อยละ 46.41 รองลงมาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ร้อยละ 35.97 ครูบรรณารักษ์ ร้อยละ 7.13 พี่ ร้อยละ 5 เพื่อน ร้อยละ 4.53 และญาติ ร้อยละ 0.95

ตารางที่ 30 จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวน		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
- กรมสามัญศึกษา	518	725	1,243	87.66
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	61	31	92	6.49
- โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง	29	54	83	5.85
รวม	608	810	1,418	-
ร้อยละ	42.88	57.12	-	100

จากตารางที่ 30 ในการศึกษาสภาพทั่วไปของนักเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง ร้อยละ 57.12 เป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 42.88 สังกัดกรมสามัญศึกษา ร้อยละ 87.66 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 6.49 และโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง ร้อยละ 5.85

ตารางที่ 31 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
นักเรียนชั้น		
1. มัธยมศึกษาปีที่ 1	242	17.07
2. มัธยมศึกษาปีที่ 2	222	15.66
3. มัธยมศึกษาปีที่ 3	280	19.75
4. มัธยมศึกษาปีที่ 4	219	15.44
5. มัธยมศึกษาปีที่ 5	189	13.33
6. มัธยมศึกษาปีที่ 6	266	18.76
จังหวัด		
1. พิจิตร	148	10.44
2. กำแพงเพชร	147	10.37
3. นครราชสีมา	206	14.53
4. ร้อยเอ็ด	119	8.39
5. สมุทรสงคราม	138	9.73
6. เพชรบุรี	151	10.65
7. ชุมพร	182	12.83
8. ระนอง	165	11.64
9. กรุงเทพมหานคร	162	11.42
ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย		
1. บิดาและมารดา	1,040	73.34
2. บิดา	60	4.23
3. มารดา	138	9.73
4. ผู้ปกครอง	180	12.69

จากตารางที่ 31 พบว่าข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 17.07 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 15.66 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 19.75 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 15.44 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 13.33 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 18.76 เป็นนักเรียนจังหวัดพิจิตร ร้อยละ 10.44 กำแพงเพชร ร้อยละ 10.37 นครราชสีมา ร้อยละ 14.53 ร้อยเอ็ด ร้อยละ 8.39 สมุทรสงคราม ร้อยละ 9.73 เพชรบุรี ร้อยละ 10.65 ชุมพร ร้อยละ 12.83 ระนอง ร้อยละ 11.64 และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 11.42 โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 73.34 อยู่กับผู้ปกครอง ร้อยละ 12.69 มารดา ร้อยละ 9.73 และบิดา ร้อยละ 4.23

ตารางที่ 32 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพของผู้ที่นักเรียนมัธยมศึกษาอาศัยอยู่ด้วย

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
บิดา	(N = 1,100)	
1. รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	295	26.82
2. ค้าขาย	43	3.91
3. ธุรกิจ	205	18.64
4. รับจ้าง	273	24.82
5. เกษตรกร	284	25.82
มารดา	(N = 1,178)	
1. รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	204	17.32
2. ค้าขาย	275	23.34
3. ธุรกิจ	12	1.02
4. รับจ้าง	219	18.59
5. เกษตรกร	260	22.07
6. แม่บ้าน	208	17.66
ผู้ปกครอง (ในกรณีที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับบิดา มารดา)	(N = 180)	
1. รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	13.33
2. ค้าขาย	43	23.89
3. ธุรกิจ	6	3.33
4. รับจ้าง	60	33.33
5. เกษตรกร	34	18.89
6. แม่บ้าน	13	7.22

จากตารางที่ 32 พบว่าอาชีพของผู้ที่นักเรียนมัธยมศึกษาอาศัยอยู่ด้วย มีอาชีพรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นบิดา ร้อยละ 26.82 มารดา ร้อยละ 17.32 และผู้ปกครอง ร้อยละ 13.33 อาชีพค้าขายเป็นบิดา ร้อยละ 3.91 มารดา ร้อยละ 23.34 และผู้ปกครอง ร้อยละ 23.89 อาชีพประกอบธุรกิจเป็นบิดา ร้อยละ 18.64 มารดา ร้อยละ 1.02 และผู้ปกครอง ร้อยละ 3.33 อาชีพรับจ้างเป็นบิดา ร้อยละ 24.82 มารดา ร้อยละ 18.59 และผู้ปกครอง ร้อยละ 33.33 อาชีพเกษตรกรเป็นบิดา ร้อยละ 25.82 มารดา ร้อยละ 22.07 และผู้ปกครอง ร้อยละ 18.89 มีมารดาเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 17.66 และผู้ปกครองเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 7.22

ตารางที่ 33 ความสนใจการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา

อ่าน		ไม่อ่าน	
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1,347	94.99	71	5.01

จากตารางที่ 33 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สนใจอ่านหนังสือ ร้อยละ 94.99 และ ไม่อ่าน ร้อยละ 5.01

ตารางที่ 34 เหตุผลในการอ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 4,059)	ร้อยละ
1. ชอบอ่าน	752	18.53
2. ช่วยให้ทำการบ้านได้	356	8.77
3. อ่านตามเพื่อน	99	2.44
4. ครูให้อ่าน	162	3.99
5. พ่อแม่หรือผู้ปกครองให้อ่าน	108	2.66
6. ช่วยเพิ่มพูนความรู้	945	23.28
7. ได้รับความสนุกและเพลิดเพลินจากการอ่าน	1,084	26.71
8. ช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและคล่องขึ้น	553	13.62

จากตารางที่ 34 พบว่าเหตุผลในการอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนให้เหตุผลว่าได้รับความสนุกและเพลิดเพลินจากการอ่าน ร้อยละ 26.71 รองลงมาเพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ ร้อยละ 23.28 ชอบอ่าน ร้อยละ 18.53 ช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและคล่องขึ้น ร้อยละ 13.62 ช่วยให้ทำการบ้านได้ ร้อยละ 8.77 ครูให้อ่าน ร้อยละ 3.99 พ่อแม่หรือผู้ปกครองให้อ่าน ร้อยละ 2.66 และอ่านตามเพื่อน ร้อยละ 2.44

ตารางที่ 35 เหตุผลที่นักเรียนมัธยมศึกษาไม่อ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือเรียน

เหตุผล	จำนวน (N = 118)	ร้อยละ
1. ไม่มีเวลาอ่าน	37	31.36
2. ไม่ชอบอ่าน	18	15.25
3. ไม่มีหนังสือให้อ่าน	10	8.47
4. หนังสือที่มีอยู่ไม่ถูกใจ	23	19.49
5. อ่านแล้วไม่เข้าใจ	12	10.17
6. มีสิ่งอื่นที่น่าสนใจกว่าหนังสือ	18	15.25

จากตารางที่ 35 พบว่าเหตุผลที่นักเรียนมัธยมศึกษาไม่อ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือเรียน ส่วนใหญ่ให้นักเรียนให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาอ่าน ร้อยละ 31.36 รองลงมาหนังสือที่มีอยู่ไม่ถูกใจ ร้อยละ 19.49 ไม่ชอบอ่านและมีสิ่งอื่นที่น่าสนใจกว่าหนังสือ ร้อยละ 15.25 อ่านแล้วไม่เข้าใจ ร้อยละ 10.17 และไม่มีหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 8.47

ตารางที่ 36 ความถี่ในการอ่านหนังสือเรียนนอกห้องเรียนและการอ่านหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา

ประเภท (N = 1,418)	ความถี่ในการอ่าน					
	ทุกวัน	2-3 วัน/ ครั้ง	สัปดาห์/ ครั้ง	2-3 สัปดาห์/ ครั้ง	เดือน/ ครั้ง	อื่น ๆ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. หนังสือเรียน นอกห้องเรียน	453 (31.95)	607 (42.81)	174 (12.27)	69 (4.87)	46 (3.24)	69 (4.87)
2. หนังสืออื่นที่ไม่ใช่ หนังสือเรียน	392 (27.64)	514 (36.25)	238 (16.78)	124 (8.74)	62 (4.37)	88 (6.21)

จากตารางที่ 36 พบว่าความถี่ในการอ่านหนังสือเรียนและหนังสืออื่นนอกห้องเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ักเรียนอ่านหนังสือเรียน 2 - 3 วันต่อครั้ง ร้อยละ 42.81 รองลงมาอ่านทุกวัน ร้อยละ 31.95 อ่านสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 12.27 อ่าน 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 4.87 อ่านเดือนละครั้ง ร้อยละ 3.24 สำหรับหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียนส่วนใหญ่ักเรียนอ่าน 2 - 3 วันต่อครั้ง ร้อยละ 36.25 รองลงมาอ่านทุกวัน ร้อยละ 27.64 อ่านสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 16.78 อ่าน 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 8.74 และอ่านเดือนละครั้ง ร้อยละ 4.37

ตารางที่ 37 หนังสือที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่านและอ่านในชีวิตประจำวัน จำแนกตามประเภทหนังสือ

ประเภทหนังสือ	ชอบอ่าน		อ่านในชีวิตประจำวัน	
	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. หนังสือเรียน	767	54.09	1,099	77.50
2. หนังสือพิมพ์	899	63.40	1,010	71.23
3. วารสาร นิตยสาร	633	44.64	449	31.66
4. หนังสือสารคดี				
4.1 ความรู้ทั่วไป	681	48.03	399	28.14
4.2 ปรัชญา	91	6.42	57	4.02
4.3 ศาสนา	98	6.91	99	6.98
4.4 สังคมศาสตร์	172	12.13	170	11.99
4.5 ภาษาศาสตร์	188	13.26	174	12.27
4.6 วิทยาศาสตร์	375	26.45	310	21.86
4.7 เทคโนโลยี	300	21.16	190	13.40
4.8 ศิลปะ กีฬา ดนตรี	504	35.54	377	26.59
4.9 วรรณคดี	262	18.48	184	12.98
4.10 ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ	267	18.83	202	14.25
5. หนังสือบันเทิงคดี				
5.1 การ์ตูน นิทาน	939	66.22	824	58.11
5.2 นวนิยาย รวมเรื่องสั้น	499	35.19	376	26.52

จากตารางที่ 37 พบว่าหนังสือที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่าน ส่วนใหญ่เป็นหนังสือการ์ตูน นิทาน ร้อยละ 66.22 รองลงมาหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 63.40 หนังสือเรียน ร้อยละ 54.09 หนังสือความรู้ทั่วไป ร้อยละ 48.03 วารสาร นิตยสาร ร้อยละ 44.64 หนังสือศิลปะ กีฬา ดนตรี ร้อยละ 35.54 หนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น ร้อยละ 35.19 หนังสือวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 26.45 หนังสือเทคโนโลยี ร้อยละ 21.16 หนังสือภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ ร้อยละ 18.83 หนังสือวรรณคดี ร้อยละ

18.48 หนังสือภาษาศาสตร์ ร้อยละ 13.26 หนังสือสังคมศาสตร์ ร้อยละ 12.13 หนังสือศาสนา ร้อยละ 6.91 และหนังสือปรัชญา ร้อยละ 6.42 นอกจากนี้หนังสือที่นักเรียนอ่านในชีวิตประจำวัน พบว่าส่วนใหญ่ นักเรียนอ่านหนังสือเรียน ร้อยละ 77.50 รองลงมาหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 71.23 หนังสือการ์ตูน นิทาน ร้อยละ 58.11 วารสาร นิตยสาร ร้อยละ 31.66 หนังสือความรู้ทั่วไป ร้อยละ 28.14 หนังสือศิลปะ กีฬา ดนตรี ร้อยละ 26.59 หนังสือนวนิยาย รวมเรื่องสั้น ร้อยละ 26.52 หนังสือวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 21.86 หนังสือภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ ร้อยละ 14.25 หนังสือเทคโนโลยี ร้อยละ 13.40 หนังสือวรรณคดี ร้อยละ 12.98 หนังสือภาษาศาสตร์ ร้อยละ 12.27 หนังสือสังคมศาสตร์ ร้อยละ 11.99 หนังสือศาสนา ร้อยละ 6.98 และหนังสือปรัชญา ร้อยละ 4.02

ตารางที่ 38 ช่วงเวลาที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่านหนังสือ

ช่วงเวลา	จำนวน (N = 2,581)	ร้อยละ
1. เช้า	312	12.09
2. กลางวัน	234	9.07
3. เย็น	283	10.96
4. กลางคืน	780	30.22
5. เมื่อมีเวลาว่าง	972	37.66

จากตารางที่ 38 พบว่าช่วงเวลาที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่านหนังสือมากที่สุด ส่วนใหญ่ อ่านเมื่อมีเวลาว่าง ร้อยละ 37.66 รองลงมาอ่านเวลากลางคืน ร้อยละ 30.22 อ่านเวลาเช้า ร้อยละ 12.09 อ่านเวลาเย็น ร้อยละ 10.96 และอ่านเวลากลางวัน ร้อยละ 9.07

ตารางที่ 39 สถานที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือมากที่สุด

สถานที่	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. ห้องสมุดโรงเรียน	415	29.27
2. ห้องสมุดหมวดวิชา	18	1.27
3. ห้องเรียน	20	1.41
4. ภายในบริเวณโรงเรียน	58	4.09
5. บ้าน	893	62.98
6. บ้านเพื่อน	14	0.99

จากตารางที่ 39 พบว่าสถานที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นบ้านของตนเอง ร้อยละ 62.98 รองลงมาห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 29.27 ภายในบริเวณโรงเรียน ร้อยละ 4.09 ห้องเรียน ร้อยละ 1.41 ห้องสมุดหมวดวิชา ร้อยละ 1.27 และบ้านเพื่อน ร้อยละ 0.99

ตารางที่ 40 เหตุผลในการเลือกหนังสืออ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 4,366)	ร้อยละ
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ	816	18.69
2. ปกน่าสนใจ	344	7.88
3. เนื้อเรื่องน่าสนใจ	1,169	26.78
4. มีภาพประกอบน่าสนใจ	529	12.12
5. ผู้เขียน	231	5.29
6. คำแนะนำของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง	166	3.80
7. คำแนะนำของอาจารย์	364	8.34
8. คำแนะนำจากเพื่อน	268	6.14
9. คอลัมน์แนะนำหนังสือจากวารสารหรือนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์	479	10.97

จากตารางที่ 40 พบว่าเหตุผลในการเลือกหนังสืออ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ นักเรียนดูจากเนื้อเรื่อง ร้อยละ 26.78 รองลงมาซื้อเรื่อง ร้อยละ 18.69 ภาพประกอบ ร้อยละ 12.12 คอลัมน์แนะนำหนังสือจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 10.97 ตามคำแนะนำของอาจารย์ ร้อยละ 8.34 ปกหนังสือ ร้อยละ 7.88 ตามคำแนะนำเพื่อน ร้อยละ 6.14 ผู้เขียน ร้อยละ 5.29 และ ตามคำแนะนำพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ร้อยละ 3.80

ตารางที่ 41 การได้หนังสือมาอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา

วิธีการได้หนังสือ	จำนวน (N = 3,619)	ร้อยละ
1. มีผู้มอบให้หรือได้รับแจก	210	5.80
2. เข้าจากร้านหนังสือ	229	6.33
3. ซื้ออ่านเอง	1,086	30.01
4. ยืมจากห้องสมุด	908	25.09
5. ยืมจากเพื่อน	779	21.53
6. พ่อแม่หรือผู้ปกครองซื้อให้	407	11.25

จากตารางที่ 41 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาได้หนังสือมาอ่าน ส่วนใหญ่ได้มาจากการซื้อมาอ่านเอง ร้อยละ 30.01 รองลงมายืมจากห้องสมุด ร้อยละ 25.09 ยืมจากเพื่อน ร้อยละ 21.53 พ่อแม่หรือผู้ปกครองซื้อให้ ร้อยละ 11.25 เข้าจากร้านหนังสือ ร้อยละ 6.33 และมีผู้มอบให้หรือได้รับแจก ร้อยละ 5.80

ตารางที่ 42 อุปสรรคในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา

อุปสรรค	จำนวน (N = 2,857)	ร้อยละ
1. ไม่มีหนังสือให้อ่าน	259	9.07
2. ต้องช่วยทำงานบ้าน	582	20.37
3. ต้องช่วยทำงานเสริมรายได้ของครอบครัว	152	5.32
4. การบ้านมาก	735	25.73
5. หาหนังสือที่ถูกต้องอ่านไม่ได้	369	12.92
6. อ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ	429	15.02
7. ไม่มีสถานที่อ่านที่เหมาะสม	331	11.59

จากตารางที่ 42 พบว่าอุปสรรคในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพราะนักเรียนมีการบ้านมาก ร้อยละ 25.73 รองลงมาต้องช่วยทำงานบ้าน ร้อยละ 20.37 อ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ร้อยละ 15.02 หาหนังสือถูกต้องอ่านไม่ได้ ร้อยละ 12.92 ไม่มีสถานที่อ่านที่เหมาะสม ร้อยละ 11.59 ไม่มีหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 9.07 และต้องช่วยทำงานเสริมรายได้ของครอบครัว ร้อยละ 5.32

ตารางที่ 43 การใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษา

กิจกรรม	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. ดูโทรทัศน์	517	36.46
2. ฟังวิทยุ	201	14.17
3. ทำงานบ้าน	156	11.00
4. อ่านหนังสือ	285	20.10
5. เล่นกีฬาหรือเกม	182	12.83
6. เล่นดนตรี	37	2.61
7. เกมคอมพิวเตอร์	40	2.82

จากตารางที่ 43 พบว่าการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนดูโทรทัศน์ ร้อยละ 36.46 รองลงมาอ่านหนังสือ ร้อยละ 20.10 ฟังวิทยุ ร้อยละ 14.17 เล่นกีฬาหรือเกม ร้อยละ 12.83 ทำงานบ้าน ร้อยละ 11 เล่นเกมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 2.82 และเล่นดนตรี ร้อยละ 2.61

ตารางที่ 44 การได้รับประโยชน์จากการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 3,925)	ร้อยละ
1. ได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน	1,133	28.87
2. ได้ความรู้เพิ่มเติม	1,196	30.47
3. ทำให้เรียนหนังสือได้ดี	708	18.04
4. ทำให้มีความคิดกว้างไกล	888	22.62

จากตารางที่ 44 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาได้รับประโยชน์จากการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนได้รู้เพิ่มเติม ร้อยละ 30.47 รองลงมาได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ร้อยละ 28.87 ทำให้มีความคิดกว้างไกล ร้อยละ 22.62 และทำให้เรียนหนังสือได้ดี ร้อยละ 18.04

ตารางที่ 45 การใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. ทุกวัน	162	11.42
2. 2 - 3 วันต่อครั้ง	352	24.82
3. สัปดาห์ละครั้ง	157	11.07
4. 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง	37	2.61
5. เดือนละครั้ง	32	2.26
6. เมื่อมีเวลาว่าง	641	45.20
7. ไม่เคยใช้บริการเลย	37	2.61

จากตารางที่ 45 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาไปใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ักเรียนใช้บริการเมื่อมีเวลาว่าง ร้อยละ 45.20 รองลงมา 2 - 3 วันต่อครั้ง ร้อยละ 24.82 ทุกวัน ร้อยละ 11.42 สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 11.07 2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้งและไม่เคยใช้บริการเลย ร้อยละ 2.61 และเดือนละครั้ง ร้อยละ 2.26

ตารางที่ 46 สถานที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาใช้บริการอ่านและยืมหนังสือ

สถานที่	จำนวน (N = 2,252)	ร้อยละ
1. ห้องสมุดหมวดวิชา	320	14.21
2. ห้องสมุดโรงเรียน	1,328	58.97
3. ห้องสมุดประชาชน	441	19.58
4. หอสมุดแห่งชาติ	163	7.24

จากตารางที่ 46 พบว่าสถานที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาไปใช้บริการอ่านและยืมหนังสือ ส่วนใหญ่ักเรียนไปใช้ห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 58.97 รองลงมาห้องสมุดประชาชน ร้อยละ 19.58 ห้องสมุดหมวดวิชา ร้อยละ 14.21 และหอสมุดแห่งชาติ ร้อยละ 7.24

ตารางที่ 47 ช่วงเวลาที่นักเรียนมัธยมศึกษาใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน

ช่วงเวลา	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. ก่อนเข้าเรียนตอนเช้า	56	3.95
2. ระหว่างพักกลางวัน	1,052	74.19
3. หลังเลิกเรียนตอนเย็น	186	13.12
4. อื่นๆ	124	8.74

จากตารางที่ 47 พบว่าช่วงเวลาที่นักเรียนมัธยมศึกษาไปใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นช่วงระหว่างพักกลางวัน ร้อยละ 74.19 รองลงมาหลังเลิกเรียนตอนเย็น ร้อยละ 13.12 และก่อนเข้าเรียนตอนเช้า ร้อยละ 3.95

ตารางที่ 48 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนมัธยมศึกษาต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดขึ้น

กิจกรรม	จำนวน (N = 4,673)	ร้อยละ
1. การประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง	285	6.10
2. การแข่งขันตอบคำถามจากหนังสือหรือสารานุกรม	442	9.46
3. การจัดนิทรรศการหนังสือ	727	15.56
4. การจัดแสดงละคร	436	9.33
5. การอภิปรายหรือโต้วาที	355	7.60
6. การแนะนำหนังสือ	788	16.86
7. การจำหน่ายหนังสือราคาถูก	702	15.02
8. การแนะนำแนวการอ่าน	531	11.36
9. การประกวดยอดนักอ่าน	407	8.71

จากตารางที่ 48 พบว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนมัธยมศึกษาต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการแนะนำหนังสือ ร้อยละ 16.86 รองลงมาเป็นการจัดนิทรรศการหนังสือ ร้อยละ 15.56 การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ร้อยละ 15.02 การแนะนำแนวการอ่าน ร้อยละ 11.36 การแข่งขันตอบคำถามจากหนังสือหรือสารานุกรม ร้อยละ 9.46 การจัดแสดงละคร ร้อยละ 9.33 การประกวดยอดนักอ่าน ร้อยละ 8.71 การอภิปรายหรือโต้วาที ร้อยละ 7.60 และการประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ร้อยละ 6.10

ตารางที่ 49 ความพอใจต่อการบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การบริการของห้องสมุดโรงเรียน (N = 1,206)	419 (34.74)	757 (62.77)	30 (2.49)
2. กิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน (N = 1,258)	291 (23.13)	846 (67.25)	121 (9.62)

จากตารางที่ 49 พบว่าความพอใจต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนมีความพอใจปานกลาง ร้อยละ 62.77 รองลงมาพอใจมาก ร้อยละ 34.74 และพอใจน้อย ร้อยละ 2.49 สำหรับความพอใจต่อการจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนมีความพอใจปานกลาง ร้อยละ 67.25 รองลงมาพอใจมาก ร้อยละ 23.13 และพอใจน้อย ร้อยละ 9.62

ตารางที่ 50 เหตุผลความไม่พอใจต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 212)	ร้อยละ
1. ห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด	49	23.11
2. ห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ต้องการ	79	37.26
3. ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์	44	20.75
4. บรรยากาศในห้องสมุดไม่น่าสนใจ	40	18.87

จากตารางที่ 50 พบว่าเหตุผลที่นักเรียนมัธยมศึกษาไม่พอใจต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เพราะห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ต้องการ ร้อยละ 37.26 รองลงมาเปิดในเวลาจำกัด ร้อยละ 23.11 ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์ ร้อยละ 20.75 และบรรยากาศในห้องสมุดไม่น่าสนใจ ร้อยละ 18.87

ตารางที่ 51 เหตุผลความไม่พอใจต่อกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียน
มัธยมศึกษา

เหตุผล	จำนวน (N = 160)	ร้อยละ
1. นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม	39	24.38
2. กิจกรรมไม่น่าสนใจ	78	48.75
3. ช่วงเวลาที่จัดไม่เหมาะสม	43	26.88

จากตารางที่ 51 พบว่าเหตุผลที่นักเรียนมัธยมศึกษาไม่พอใจต่อกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เพราะกิจกรรมไม่น่าสนใจ ร้อยละ 48.75 รองลงมาช่วงเวลาที่จัดไม่เหมาะสม ร้อยละ 26.88 และนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม ร้อยละ 24.38

ตารางที่ 52 ความถี่ที่ครูให้นักเรียนมัธยมศึกษาไปอ่านหรือค้นคว้าความรู้จากห้องสมุด
โรงเรียน

ความถี่	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ	338	23.84
2. บ่อยๆ	338	23.84
3. เป็นครั้งคราว	561	39.56
4. นานๆ ครั้ง	148	10.44
5. ไม่เคยให้ไปอ่านหรือค้นคว้าเลย	33	2.33

จากตารางที่ 52 พบว่าครูให้นักเรียนมัธยมศึกษาไปอ่านหรือค้นคว้าความรู้จากห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ทำเป็นครั้งคราว ร้อยละ 39.56 รองลงมาทำเป็นประจำและบ่อยๆ ร้อยละ 23.84 ทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 10.44 และไม่เคยให้ไปอ่านหรือค้นคว้าเลย ร้อยละ 2.33

ตารางที่ 53 ความถี่ที่ครูนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาให้ค้นคว้าในห้องเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ (ทุกสัปดาห์)	172	12.13
2. บ่อยๆ (2 สัปดาห์ ต่อ 1 ครั้ง)	223	15.73
3. เป็นครั้งคราว (1 - 2 เดือน ต่อ ครั้ง)	530	37.38
4. นานๆ ครั้ง (ภาคเรียนละครั้ง)	324	22.85
5. ไม่เคยนำไปให้อ่านหรือค้นคว้าเลย	169	11.92

จากตารางที่ 53 พบว่าส่วนใหญ่ครูนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาให้ให้นักเรียนมัธยมศึกษา ค้นคว้าเป็นครั้งคราว ร้อยละ 37.38 รองลงมานานๆ ครั้ง ร้อยละ 22.85 บ่อยๆ ร้อยละ 15.73 เป็นประจำ ร้อยละ 12.13 และไม่เคยนำไปให้อ่านหรือค้นคว้าเลย ร้อยละ 11.92

ตารางที่ 54 บุคคลที่ช่วยนักเรียนมัธยมศึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการอ่าน

บุคคล	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. พ่อแม่หรือผู้ปกครอง	301	21.23
2. เพื่อน	496	34.98
3. ครู	448	31.59
4. ครูบรรณารักษ์	153	10.79
5. พี่	17	1.20
6. ญาติ	3	0.21

จากตารางที่ 54 พบว่าบุคคลที่ช่วยนักเรียนมัธยมศึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการอ่าน ส่วนใหญ่ เป็นเพื่อน ร้อยละ 34.98 รองลงมาเป็นครู ร้อยละ 31.59 พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ร้อยละ 21.23 ครู บรรณารักษ์ ร้อยละ 10.79 พี่ ร้อยละ 1.20 และญาติ ร้อยละ 0.21

ตารางที่ 55 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้แก่นักเรียน
มัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 1,418)	ความถี่				
	เคย				ไม่เคย
	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	เป็นบางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การเล่าข่าวสารต่างๆ ให้ฟัง	425 (29.97)	372 (26.23)	357 (25.18)	178 (12.55)	86 (6.06)
2. การแนะนำหนังสือให้อ่าน	175 (12.34)	299 (21.09)	496 (34.98)	272 (19.18)	176 (12.41)
3. การซื้อหนังสือให้อ่าน	120 (8.46)	250 (17.63)	482 (33.99)	322 (22.71)	244 (17.21)
4. การให้เงินไปซื้อ หนังสืออ่าน	274 (19.32)	376 (26.52)	428 (30.18)	229 (16.15)	111 (7.83)
5. การพาไปร้านหนังสือหรือ งานนิทรรศการหนังสือ	86 (6.06)	161 (11.35)	370 (26.09)	373 (26.30)	428 (30.18)
6. การคุยกันเรื่องหนังสือ	174 (12.27)	275 (19.39)	428 (30.18)	331 (23.34)	210 (14.81)

จากตารางที่ 55 พบว่า กิจกรรมที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมไว้ 6 รายการ ผลปรากฏ ดังนี้

- การเล่าข่าวสารต่างๆ ให้ฟัง ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 29.97 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 26.23 ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 25.18 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 12.55
- การแนะนำหนังสือให้อ่าน ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 34.98 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 21.09 ทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 19.18 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 12.34
- การซื้อหนังสือให้อ่าน ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 33.99 รองลงมาทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 22.71 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 17.63 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 8.46

- การให้เงินไปซื้อหนังสืออ่าน ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 30.18 รองลงมาทำบ่อยๆ ร้อยละ 26.52 ทำเป็นประจำ ร้อยละ 19.32 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 16.15
 - การพาไปร้านหนังสือหรืองานนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่นานๆ ครั้ง ร้อยละ 26.30 รองลงมาทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 26.09 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 11.35 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 6.06
 - การคุยกันเรื่องหนังสือ ส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 30.18 รองลงมาทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 23.34 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 19.39 และทำเป็นประจำ ร้อยละ 12.27
- สำหรับกิจกรรมที่ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ไม่เคยทำ ส่วนใหญ่เป็นการพาไปร้านหนังสือหรืองานนิทรรศการหนังสือ ร้อยละ 30.18 รองลงมาเป็นการซื้อหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 17.21 การคุยกันเรื่องหนังสือ ร้อยละ 14.81 การแนะนำหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 12.41 การให้เงินไปซื้อหนังสืออ่าน ร้อยละ 7.83 และการเล่าข่าวสารให้ฟัง ร้อยละ 6.06

ตารางที่ 56 การใช้เวลาดูโทรทัศน์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. ทุกวัน	951	67.07
2. เกือบทุกวัน (4 - 6 วัน/สัปดาห์)	253	17.84
3. เฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการ	193	13.61
4. ไม่ได้ดู	21	1.48

จากตารางที่ 56 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เวลาดูโทรทัศน์ทุกวัน ร้อยละ 67.07 รองลงมาดูเกือบทุกวัน ร้อยละ 17.84 ดูเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์และวันหยุดราชการ ร้อยละ 13.61 และไม่ได้ดู ร้อยละ 1.48

ตารางที่ 57 วันและช่วงเวลานักเรียนมัธยมศึกษาดูโทรทัศน์

วันและเวลา	จำนวน (N = 2,531)	ร้อยละ
วันธรรมดา	1,227	48.48
ช่วงเวลา (N = 1,607)		
1. เวลา 16.00 – 18.30 น.	337	20.97
2. เวลา 18.30 – 20.30 น.	782	48.66
3. เวลา 20.30 – 22.30 น.	488	30.37
วันหยุด	1,304	51.52
ช่วงเวลา (N = 2,189)		
1. เวลา 6.00 – 9.00 น.	275	12.56
2. เวลา 9.00 – 12.00 น.	639	29.19
3. เวลา 12.00 – 15.00 น.	311	14.21
4. เวลา 15.00 – 20.00 น.	420	19.19
5. เวลา 20.00 – 22.30 น.	544	24.85

จากตารางที่ 57 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาดูโทรทัศน์ในวันหยุด ร้อยละ 51.52 และวันธรรมดา ร้อยละ 48.48 สำหรับช่วงเวลาที่นักเรียนดูในวันธรรมดา ส่วนใหญ่ดูในช่วงเวลา 18.30 – 20.30 น. ร้อยละ 48.66 รองลงมาช่วงเวลา 20.30 – 22.30 น. ร้อยละ 30.37 และช่วงเวลา 16.00 – 18.30 น. ร้อยละ 20.97 สำหรับวันหยุด ส่วนใหญ่นักเรียนดูในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น. ร้อยละ 29.19 รองลงมาช่วงเวลา 20.00 – 22.30 น. ร้อยละ 24.85 ช่วงเวลา 15.00 – 20.00 น. ร้อยละ 19.19 ช่วงเวลา 12.00 – 15.00 น. ร้อยละ 14.21 และช่วงเวลา 6.00 – 9.00 น. ร้อยละ 12.56

ตารางที่ 58 ระยะเวลาที่นักเรียนมัธยมศึกษาดูโทรทัศน์ในวัน

ระยะเวลา	จำนวน (N = 1,418)	ร้อยละ
1. น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง	63	4.44
2. 1 ชั่วโมง	319	22.50
3. 2 ชั่วโมง	390	27.50
4. 3 ชั่วโมง	203	14.32
5. มากกว่า 3 ชั่วโมง	443	31.24

จากตารางที่ 58 พบว่านักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เวลาดูโทรทัศน์มากกว่า 3 ชั่วโมง ร้อยละ 31.24 รองลงมาใช้เวลาดู 2 ชั่วโมง ร้อยละ 27.50 1 ชั่วโมง ร้อยละ 22.50 3 ชั่วโมง ร้อยละ 14.32 และน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง ร้อยละ 4.44

ตารางที่ 59 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนของครูประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
สังกัด		
1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	52	71.23
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	9	12.33
3. โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง	8	10.96
4. กรุงเทพมหานคร	4	5.48
จังหวัด		
1. พิจิตร	9	12.33
2. กำแพงเพชร	7	9.59
3. นครราชสีมา	4	5.48
4. ร้อยเอ็ด	9	12.33
5. สมุทรสงคราม	8	10.95
6. เพชรบุรี	9	12.33
7. ชุมพร	9	12.33
8. ระนอง	9	12.33
9. กรุงเทพมหานคร	9	12.33

จากตารางที่ 59 พบว่าครูประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 71.23 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 12.33 โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง ร้อยละ 10.96 และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 5.48 เป็นครูในจังหวัดพิจิตร ร้อยเอ็ด เพชรบุรี ชุมพร ระนอง และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 12.33 สมุทรสงคราม ร้อยละ 10.95 กำแพงเพชร ร้อยละ 9.59 และนครราชสีมา ร้อยละ 5.48

ตารางที่ 60 ข้อมูลพื้นฐานของครูประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	9	12.33
2. หญิง	64	87.67
อายุ		
1. 20 – 30 ปี	4	5.48
2. 31 – 40 ปี	8	10.96
3. 41 – 50 ปี	46	63.01
4. 51 ปีขึ้นไป	15	20.55
วุฒิการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	9.59
2. ปริญญาตรี	64	87.67
3. สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.74
การเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน		
1. เคย	25	34.25
2. ไม่เคย	48	65.75

ตารางที่ 60 พบว่าครูประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 87.67 และเป็นชาย ร้อยละ 12.33 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี ร้อยละ 63.01 รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.55 อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 10.96 อายุ 20 – 30 ปี ร้อยละ 5.48 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาจบปริญญาตรี ร้อยละ 87.67 รองลงมา จบต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.59 และจบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.74 ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 65.75 และเคยอบรม ร้อยละ 34.25

ตารางที่ 61 การมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียน
มาให้นักเรียนค้นคว้าของครูประถมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ	31	42.47
2. บ่อยๆ	13	17.81
3. เป็นครั้งคราว	20	27.40
4. นานๆ ครั้ง	6	8.22
5. ไม่เคยเลย	3	4.11

จากตารางที่ 61 พบว่าครูประถมศึกษาได้มอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาให้นักเรียนค้นคว้า ส่วนใหญ่ครูจะทำเป็นประจำ ร้อยละ 42.47 รองลงมาทำเป็นครั้งคราว ร้อยละ 27.40 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 17.81 ทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 8.22 และไม่เคยเลย ร้อยละ 4.11

ตารางที่ 62 การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนของครูประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. จัด	58	79.45
2. ไม่จัด	15	20.55

จากตารางที่ 62 พบว่าการจัดมุมหนังสือในห้องเรียนของครูประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัด ร้อยละ 79.45 และไม่จัด ร้อยละ 20.55

ตารางที่ 63 ความถี่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษา

กิจกรรม (N = 73)	ความถี่				ไม่เคยจัด
	เคยจัด				
	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	เป็นบางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	จำนวน (ร้อยละ)
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง	26 (35.62)	13 (17.81)	25 (34.25)	5 (6.85)	4 (5.48)
2. การเล่านิทานให้นักเรียนฟัง	7 (9.59)	16 (21.92)	34 (46.58)	13 (17.81)	3 (4.11)
3. การแนะนำการอ่าน	20 (27.40)	24 (32.88)	22 (30.14)	3 (4.11)	4 (5.48)
4. การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ	16 (21.92)	22 (30.14)	22 (30.14)	7 (9.59)	6 (8.22)
5. การจัดประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง	7 (9.59)	10 (13.70)	32 (43.84)	16 (21.92)	8 (10.96)
6. การจัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ	6 (8.22)	8 (10.96)	27 (36.99)	18 (24.66)	14 (19.18)
7. การจัดนิทรรศการหนังสือ	5 (6.85)	2 (2.74)	22 (30.14)	20 (27.40)	24 (32.88)
8. การคัดเลือกผลงานเขียนของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม	6 (8.22)	12 (16.44)	19 (26.03)	16 (21.92)	20 (27.40)
9. การแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด	10 (13.70)	20 (27.40)	29 (39.73)	10 (13.70)	4 (5.48)

จากตารางที่ 63 พบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมไว้ 9 รายการ ผลปรากฏ ดังนี้

- การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง ส่วนใหญ่จัดประจำ ร้อยละ 35.62 รองลงมาจัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 34.25 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 17.81 และจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 6.85

- การเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 46.58 รองลงมาจัดบ่อยๆ ร้อยละ 21.92 จัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 17.81 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 9.59

- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่จัดบ่อยๆ ร้อยละ 32.88 รองลงมาจัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 30.14 จัดเป็นประจำ ร้อยละ 27.40 และจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 4.11

- การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่จัดบ่อยๆ และเป็นบางครั้งเท่ากัน ร้อยละ 30.14 รองลงมาจัดเป็นประจำ ร้อยละ 21.92 และจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 9.59

- การจัดประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 43.84 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 21.92 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 13.07 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 9.59

- การจัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 36.99 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 24.66 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 10.96 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 8.22

- การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 30.14 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 27.40 จัดเป็นประจำ ร้อยละ 6.85 และจัดบ่อยๆ ร้อยละ 2.74

- การคัดเลือกผลงานเขียนของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 26.03 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 21.92 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 16.44 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 8.22

- การแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 39.73 รองลงมาจัดบ่อยๆ ร้อยละ 27.40 และจัดเป็นประจำและนานๆ ครั้งเท่ากัน ร้อยละ 13.70

สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูประถมศึกษาไม่เคยจัด ส่วนใหญ่เป็นการจัดนิทรรศการหนังสือ ร้อยละ 32.88 รองลงมาเป็นการคัดเลือกผลงานเขียนของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม ร้อยละ 27.40 การจัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ร้อยละ 19.18 การจัดประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ร้อยละ 10.96 การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ร้อยละ 8.22 การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง การแนะนำการอ่านและการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด เท่ากัน ร้อยละ 5.48 และการเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ร้อยละ 4.11

ตารางที่ 64 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษา

รายการ	ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง (N = 69)	26 (37.68)	35 (50.72)	8 (11.59)
2. การเล่นเกมให้นักเรียนฟัง (N = 70)	34 (48.57)	28 (40.00)	8 (11.43)
3. การแนะนำการอ่านหนังสือ (N = 69)	18 (26.09)	41 (59.42)	10 (14.49)
4. การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ (N = 69)	16 (23.19)	40 (57.97)	13 (18.84)
5. การจัดแข่งขันอ่านหนังสือหรือทำนองเสนาะ (N = 65)	13 (20.00)	38 (58.46)	14 (21.54)
6. การจัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ (N = 59)	13 (20.03)	29 (49.15)	17 (28.81)
7. การจัดนิทรรศการหนังสือ (N = 49)	14 (28.57)	21 (42.86)	14 (28.57)
8. การคัดเลือกผลงานของนักเรียนและรวบรวม เป็นเล่ม (N = 53)	13 (24.53)	22 (41.51)	18 (33.96)
9. การแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด (N = 67)	22 (32.84)	35 (52.24)	10 (14.93)

จากตารางที่ 64 เป็นการตอบแบบสอบถามจากครูประถมศึกษา พบว่านักเรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังนี้

- การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 50.72 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 37.68 และน้อย ร้อยละ 11.59
- การเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 48.57 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 40.00 และน้อย ร้อยละ 11.43
- การแนะนำการอ่านหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 59.42 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 26.09 และน้อย ร้อยละ 14.49
- การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 57.97 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 23.19 และน้อย ร้อยละ 18.84
- การจัดแข่งขันการอ่านหนังสือหรือทำนองเสนาะ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 58.46 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 21.54 และมาก ร้อยละ 20.00
- การจัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 49.15 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 28.81 และมาก ร้อยละ 20.03
- การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 42.86 รองลงมาสนใจมากและน้อย เท่ากัน ร้อยละ 28.57
- การคัดเลือกผลงานเขียนของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 41.51 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 33.96 และสนใจมาก ร้อยละ 24.53
- การแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 52.24 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 32.84 และน้อย ร้อยละ 14.93

ตารางที่ 65 ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 112)	ร้อยละ
1. ขาดงบประมาณ	41	36.61
2. ขาดผู้ช่วยเหลือ	23	20.54
3. สถานที่คับแคบ	20	17.86
4. ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม	22	19.64
5. นักเรียนไม่สนใจ	4	3.57
6. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน	2	1.79

จากตารางที่ 65 พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษา ส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ ร้อยละ 36.61 รองลงมาขาดผู้ช่วยเหลือ ร้อยละ 20.54 ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ร้อยละ 19.64 สถานที่คับแคบ ร้อยละ 17.86 นักเรียนไม่สนใจ ร้อยละ 3.57 และผู้บริหารไม่สนับสนุน ร้อยละ 1.79

ตารางที่ 66 โครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดร่วมกันทั้งโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. ไม่มี	19	26.03
2. มี	54	73.97

จากตารางที่ 66 พบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกันทั้งโรงเรียน ร้อยละ 73.97 และไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 26.03

ตารางที่ 67 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
สังกัด		
1. กรมสามัญศึกษา	31	91.18
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	2	5.88
3. โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง	1	2.94
จังหวัด		
1. พิจิตร	4	11.76
2. กำแพงเพชร	4	11.76
3. นครราชสีมา	3	8.82
4. ร้อยเอ็ด	3	8.82
5. สมุทรสงคราม	4	11.76
6. เพชรบุรี	4	11.76
7. ชุมพร	4	11.76
8. ระนอง	4	11.76
9. กรุงเทพมหานคร	4	11.76

ตารางที่ 67 พบว่าครูมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดกรมสามัญศึกษา ร้อยละ 91.18 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 5.88 โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง ร้อยละ 2.94 เป็นครูจังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ชุมพร ระนอง และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 11.76 นครราชสีมา และร้อยเอ็ด ร้อยละ 8.82

ตารางที่ 68 ข้อมูลพื้นฐานของครูมัธยมศึกษา

อาชีพ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	3	8.82
2. หญิง	31	91.18
อายุ		
1. 20 – 30 ปี	4	11.76
2. 31 – 40 ปี	6	17.65
3. 41 – 50 ปี	20	58.82
4. 51 ปีขึ้นไป	4	11.76
วุฒิการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
2. ปริญญาตรี	26	76.47
3. สูงกว่าปริญญาตรี	8	23.53
การเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน		
1. เคย	18	52.94
2. ไม่เคย	16	47.06

ตารางที่ 68 พบว่าครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 91.18 และเป็นชาย ร้อยละ 8.82 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 58.82 รองลงมาคืออายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 17.65 อายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.76 อายุ 20 – 30 ปี ร้อยละ 11.76 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาจบปริญญาตรี ร้อยละ 76.47 จบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 23.53 ส่วนใหญ่เคยอบรม ร้อยละ 52.94 และไม่เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 47.06

ตารางที่ 69 การมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียน
มาให้นักเรียนค้นคว้าของครูมัธยมศึกษา

ความถี่	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ (ทุกสัปดาห์)	13	38.24
2. บ่อยๆ (2 สัปดาห์/ครั้ง)	10	29.41
3. เป็นครั้งคราว (1 - 2 เดือน/ครั้ง)	10	29.41
4. นานๆ ครั้ง (ภาคเรียนละครั้ง)	1	2.94

จากตารางที่ 69 พบว่าครูมัธยมศึกษาได้มอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหนังสือหรือนำหนังสือ
จากห้องสมุดโรงเรียนมาให้นักเรียนค้นคว้า ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 38.24 รองลงมาทำบ่อยๆ
และทำเป็นครั้งคราว ร้อยละ 29.41 และทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 2.94

ตารางที่ 70 การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนและห้องสมุดหมวดวิชาของครูมัธยมศึกษา

รายการ	มี	ไม่มี
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การจัดมุมหนังสือในห้องเรียน (N = 34)	13 (38.24)	21 (61.76)
2. ห้องสมุดหมวดวิชาในโรงเรียน (N= 34)	27 (79.41)	7 (20.59)

จากตารางที่ 70 พบว่าการจัดมุมหนังสือในห้องเรียนของครูมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ไม่มี
การจัด ร้อยละ 61.76 และมีการจัด ร้อยละ 38.24 สำหรับห้องสมุดหมวดวิชา ส่วนใหญ่มีการจัด
ร้อยละ 79.41 และไม่มีการจัด ร้อยละ 20.59

ตารางที่ 71 ความถี่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 34)	ความถี่				ไม่เคยจัด
	เคยจัด				
	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	เป็นบางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	จำนวน (ร้อยละ)
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การจัดนิทรรศการหนังสือ	1 (2.94)	1 (2.94)	17 (50.00)	11 (32.35)	4 (11.76)
2. การแนะนำหนังสือ	5 (14.71)	7 (20.59)	13 (38.24)	5 (14.71)	4 (11.76)
3. การแข่งขันตอบปัญหาจากหนังสือ	-	3 (8.82)	17 (50.00)	9 (26.47)	5 (14.71)
4. การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม	-	5 (14.71)	13 (38.24)	13 (38.24)	3 (8.82)
5. การวิจารณ์หนังสือ	3 (8.82)	4 (11.76)	16 (47.06)	6 (17.65)	5 (14.71)
6. การอภิปรายหรือโต้วาที	-	5 (14.71)	15 (44.12)	8 (23.53)	6 (17.65)
7. การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ	12 (35.29)	10 (29.41)	8 (23.53)	3 (8.82)	1 (2.94)
8. การคัดเลือกผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม	3 (8.82)	7 (20.59)	10 (29.41)	7 (20.59)	7 (20.59)
9. การประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ	9 (26.47)	9 (26.47)	11 (32.35)	3 (8.82)	2 (5.88)
10. การจำหน่ายหนังสือราคาถูก	-	-	4 (11.76)	14 (41.18)	16 (47.06)

ตารางที่ 71 ความถี่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 34)	ความถี่				ไม่เคยจัด
	เคยจัด				
	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	เป็นบางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
11. การแนะนำการอ่าน	10 (29.41)	8 (23.53)	11 (32.35)	4 (11.76)	1 (2.94)
12. การประกวดการอ่าน ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง	6 (17.65)	6 (17.65)	14 (41.18)	7 (20.59)	1 (2.94)
13. การฉายวิดีโอทัศน์ที่ส่งเสริม การอ่าน	1 (2.94)	3 (8.82)	8 (23.53)	12 (35.29)	10 (29.41)

จากตารางที่ 71 พบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา โดยได้กำหนดกิจกรรมไว้ 13 รายการ ผลปรากฏ ดังนี้

- การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 50.00 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 32.35 จัดเป็นประจำและจัดบ่อยๆ เท่ากัน ร้อยละ 2.94
- การแนะนำหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 38.24 รองลงมาจัดบ่อยๆ ร้อยละ 20.59 จัดเป็นประจำและนานๆ ครั้ง เท่ากัน ร้อยละ 14.71
- การแข่งขันตอบปัญหาจากหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 50.00 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 26.47 และจัดบ่อยๆ ร้อยละ 8.82
- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม ส่วนใหญ่จัดเป็นประจำและนานๆ ครั้ง เท่ากัน ร้อยละ 38.24 และจัดบ่อยๆ ร้อยละ 14.71
- การวิจารณ์หนังสือ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 47.06 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 17.65 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 11.76 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 8.82
- การอภิปรายหรือโต้วาที ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 44.12 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 23.53 และจัดบ่อยๆ ร้อยละ 14.71
- การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ ส่วนใหญ่จัดเป็นประจำ ร้อยละ 35.29 รองลงมาจัดบ่อยๆ ร้อยละ 29.41 จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 23.53 และจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 8.82

- การคัดเลือกผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 29.41 รองลงมาจัดบ่อยๆ และนานๆ ครั้ง เท่ากัน ร้อยละ 20.59 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 8.82

- การประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 32.35 รองลงมาจัดเป็นประจำและจัดบ่อยๆ เท่ากัน ร้อยละ 26.47 และจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 8.82

- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนใหญ่จัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 41.18 รองลงมาจัดบางครั้ง ร้อยละ 11.76

- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 32.35 รองลงมาจัดเป็นประจำ ร้อยละ 29.41 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 23.53 และจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 11.76

- การประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 41.18 รองลงมาจัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 20.59 และจัดเป็นประจำและบ่อยๆ เท่ากัน ร้อยละ 17.65

- การฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่จัดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 35.29 รองลงมาจัดเป็นบางครั้ง ร้อยละ 23.53 จัดบ่อยๆ ร้อยละ 8.82 และจัดเป็นประจำ ร้อยละ 2.94

สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูมัธยมศึกษาร่วมกับครูบรรณารักษ์ไม่เคยจัด ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายหนังสือราคาถูก ร้อยละ 47.06 รองลงมาเป็นการฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 29.41 การคัดเลือกผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม ร้อยละ 20.59 การอภิปรายหรือโต้วาที ร้อยละ 17.65 การวิจารณ์หนังสือและการแข่งขันตอบปัญหาจากหนังสือ เท่ากันร้อยละ 14.71 การจัดนิทรรศการหนังสือและการแนะนำหนังสือ เท่ากัน ร้อยละ 11.76 การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม ร้อยละ 8.82 การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ การแนะนำการอ่าน และการประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง เท่ากัน ร้อยละ 2.94

ตารางที่ 72 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา

กิจกรรม	ความถี่		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การจัดนิทรรศการ (N = 30)	11 (36.67)	13 (43.33)	6 (20.00)
2. การแนะนำหนังสือใหม่ หนังสือที่ได้รับรางวัล ชนะการประกวด (N = 30)	13 (43.33)	16 (53.33)	1 (3.33)
3. การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ (N = 29)	6 (20.69)	20 (68.97)	3 (10.34)
4. การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือวรรณกรรม (N = 31)	19 (61.29)	10 (32.26)	2 (6.45)
5. การวิจารณ์หนังสือ (N = 29)	2 (6.90)	23 (79.31)	4 (13.79)
6. การอภิปรายหรือโต้วาที (N = 28)	10 (35.71)	14 (50.00)	4 (14.29)
7. การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ (N = 33)	17 (51.52)	15 (45.45)	1 (3.03)
8. การคัดเลือกผลงานของนักเรียนและรวบรวม เป็นเล่ม (N = 27)	7 (25.93)	16 (59.26)	4 (14.81)
9. การประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ (N = 32)	13 (40.63)	16 (50.00)	3 (9.38)
10. การจำหน่ายหนังสือราคาถูก (N = 18)	3 (16.67)	6 (33.33)	9 (50.00)
11. การแนะนำการอ่าน (N = 33)	10 (30.30)	20 (60.60)	3 (9.09)

ตารางที่ 72 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา

กิจกรรม	ความถี่		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
12. การประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง (N = 33)	13 (39.39)	19 (57.58)	1 (3.03)
13. การฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน (N = 24)	3 (12.50)	13 (54.17)	8 (33.33)

จากตารางที่ 72 เป็นการตอบแบบสอบถามจากครูมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังนี้

- การจัดนิทรรศการ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 43.33 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 36.67 และสนใจน้อย ร้อยละ 20.00
- การแนะนำหนังสือใหม่หรือหนังสือที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 53.33 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 43.33 และสนใจน้อย ร้อยละ 3.33
- การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 68.97 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 20.69 และสนใจน้อย ร้อยละ 10.34
- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือวรรณกรรม พบว่านักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 61.29 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 32.26 และสนใจน้อย ร้อยละ 6.45
- การวิจารณ์หนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 79.31 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 13.79 และสนใจมาก ร้อยละ 6.90
- การอภิปรายหรือโต้วาที ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 50.00 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 35.71 และสนใจน้อย ร้อยละ 14.29
- การจัดปฐวีชาการหรือปฐนิเทศ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 51.52 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 45.45 และสนใจน้อย ร้อยละ 3.03
- การคัดเลือกผลงานของนักเรียนและรวบรวมเป็นเล่ม ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 59.26 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 25.93 และสนใจน้อย ร้อยละ 14.81

- การประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 50.00 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 40.63 และสนใจน้อย ร้อยละ 9.38
- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจน้อย ร้อยละ 50.00 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 33.33 และสนใจมาก ร้อยละ 16.67
- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 60.60 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 30.30 และสนใจน้อย ร้อยละ 9.09
- การประกวดการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 57.58 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 39.39 และสนใจน้อย ร้อยละ 3.03
- การฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 54.17 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 33.33 และสนใจมาก ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 73 ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 65)	ร้อยละ
1. ขาดงบประมาณ	18	27.69
2. ขาดผู้ช่วยเหลือ	15	23.08
3. สถานที่คับแคบ	8	12.31
4. ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม	16	24.62
5. นักเรียนไม่สนใจ	6	9.23
6. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน	2	3.08

จากตารางที่ 73 พบว่าปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ ขาดงบประมาณ ร้อยละ 27.69 รองลงมาไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ร้อยละ 24.62 ขาดผู้ช่วยเหลือ ร้อยละ 23.08 สถานที่คับแคบ ร้อยละ 12.31 นักเรียนไม่สนใจ ร้อยละ 9.23 และผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน ร้อยละ 3.08

ตารางที่ 74 โครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดร่วมกันทั้งโรงเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. ไม่มี	8	23.53
2. มี	26	76.47

จากตารางที่ 74 พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกันทั้งโรงเรียน ร้อยละ 76.47 และไม่มีการจัด ร้อยละ 23.53

ตารางที่ 75 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนประถมศึกษาของครูบรรณารักษ์

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
สังกัด		
1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	52	71.23
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	9	12.33
3. โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา		
กรมการปกครอง	8	10.96
4. กรุงเทพมหานคร	4	5.48
จังหวัด		
1. พิจิตร	9	12.33
2. กำแพงเพชร	7	9.59
3. นครราชสีมา	4	5.48
4. ร้อยเอ็ด	9	12.33
5. สมุทรสงคราม	8	10.96
6. เพชรบุรี	9	12.33
7. ชุมพร	9	12.33
8. ระนอง	9	12.33
9. กรุงเทพมหานคร	9	12.33

จากตารางที่ 75 เป็นสภาพทั่วไปของครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 71.23 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 12.33 โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง ร้อยละ 10.96 และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 5.48 เป็นครูบรรณารักษ์ในจังหวัดพิจิตร ร้อยเอ็ด เพชรบุรี ชุมพร ระนอง และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 12.33 สมุทรสงคราม ร้อยละ 10.96 และกำแพงเพชร ร้อยละ 9.59 นครราชสีมา ร้อยละ 5.48

ตารางที่ 76 ข้อมูลพื้นฐานของครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	12.33
หญิง	64	87.67
อายุ		
20 - 30 ปี	4	5.48
31 - 40 ปี	8	10.96
41 - 50 ปี	46	63.01
51 ปีขึ้นไป	15	20.55
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	4.11
ปริญญาตรี	67	91.78
สูงกว่าปริญญาตรี	3	4.11
ประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด		
1 - 2 ปี	18	24.66
3 - 4 ปี	6	8.22
5 - 6 ปี	11	15.07
7 - 10 ปี	11	15.07
11 - 20 ปี	21	28.77
21 ปีขึ้นไป	3	4.11
ไม่ตอบ	3	4.11
วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์		
มี	16	21.92
ไม่มี แต่เคยเข้ารับการอบรม/ดูงานด้านบรรณารักษศาสตร์	38	52.05
ไม่มี และไม่เคยเข้ารับการอบรม/ดูงานด้านบรรณารักษศาสตร์	18	24.66
ไม่ตอบ	1	1.37

จากตารางที่ 76 พบว่าครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 87.67 และเป็นชายร้อยละ 12.33 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี ร้อยละ 63.01 รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.55 อายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 10.96 และอายุ 20 - 30 ปี ร้อยละ 5.48 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาจบปริญญาตรี ร้อยละ 91.78 ต่ำกว่าและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.11 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด 11 - 20 ปี ร้อยละ 28.77 รองลงมา มีประสบการณ์ 1 - 2 ปี ร้อยละ 24.66 5 - 6 ปี และ 7 - 10 ปี ร้อยละ 15.07 3 - 4 ปี ร้อยละ 8.22 และ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4.11 ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์แต่เคยเข้ารับการอบรมหรือดูงานด้านบรรณารักษศาสตร์ ร้อยละ 52.05 ไม่มีวุฒิและไม่เคยอบรมหรือดูงานด้านบรรณารักษศาสตร์ ร้อยละ 24.66 และมีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ ร้อยละ 21.92

ตารางที่ 77 ข้อมูลพื้นฐานของครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (N = 73)		
1. เคย	32	43.84
2. ไม่เคย	41	56.16
การเป็นครูประจำชั้น (N = 73)		
1. เป็น	44	60.27
2. ไม่เป็น	29	39.73
เวลาที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานห้องสมุด (N = 73)		
1. เต็มเวลา	3	4.11
2. บางเวลา	70	95.89
2.1 มีชั่วโมงสอน (N = 122)	69	56.56
2.2 มีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายนอกจากการสอน (N = 122)	53	43.44

จากตารางที่ 77 พบว่าครูบรรณารักษ์ประถมศึกษา ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 56.16 และเคยอบรม ร้อยละ 43.84 ส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น ร้อยละ 60.27 และไม่เป็น ร้อยละ 39.73 ส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์ทำงานห้องสมุดบางเวลา ร้อยละ 95.89 สาเหตุเพราะมีชั่วโมงสอน ร้อยละ 56.56 และมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายนอกจากการสอน ร้อยละ 43.44 สำหรับครูบรรณารักษ์ที่ทำงานห้องสมุดเต็มเวลา ร้อยละ 4.11

ตารางที่ 78 ช่วงเวลาเปิดบริการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 113)	ร้อยละ
1. ตลอดวัน	49	43.36
2. ก่อนโรงเรียนเช้า	19	16.81
3. ระหว่างพักรับประทานอาหารกลางวัน	23	20.35
4. หลังโรงเรียนเลิก	11	9.73
5. เฉพาะเวลาที่เรียนในเวลาเรียน	6	5.31
6. ในชั่วโมงห้องสมุด	5	4.42

จากตารางที่ 78 พบว่าช่วงเวลาเปิดบริการห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เปิดตลอดวัน ร้อยละ 43.36 รองลงมาเปิดระหว่างพักรับประทานอาหารกลางวัน ร้อยละ 20.35 ก่อนโรงเรียนเช้า ร้อยละ 16.81 หลังโรงเรียนเลิก ร้อยละ 9.73 เฉพาะเวลาที่เรียนในเวลาเรียน ร้อยละ 5.31 และในชั่วโมงห้องสมุด ร้อยละ 4.42

ตารางที่ 79 การจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดหมวดหมู่หนังสือ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. ระบบทศนิยมของดิวอี้	48	65.75
2. ไม่ได้จัดตามระบบใด แต่จัดหมวดหมู่เอง	25	34.25

จากตารางที่ 79 พบว่าการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ห้องสมุดมีการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของดิวอี้ ร้อยละ 65.75 รองลงมาไม่ได้จัดตามระบบใด แต่จัดหมวดหมู่เอง ร้อยละ 34.25

ตารางที่ 80 การจัดทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดทำบัตรรายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. มี	56	76.71
2. ไม่มี	16	21.92
3. ไม่ตอบ	1	1.37

จากตารางที่ 80 พบว่าการจัดทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัดทำบัตรรายการ ร้อยละ 76.71 และไม่มีการจัดทำบัตรรายการ ร้อยละ 21.92

ตารางที่ 81 การได้รับหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีการ	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
1. ซื้อ	69	49.29
2. ได้รับบริจาค	62	44.29
3. แลกเปลี่ยนระหว่างห้องสมุด	1	0.71
4. โรงเรียนจัดทำเอง	8	5.71

จากตารางที่ 81 พบว่าการได้รับหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ได้รับมาจากการซื้อ ร้อยละ 49.29 รองลงมาได้รับบริจาค ร้อยละ 44.29 โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง ร้อยละ 5.71 และแลกเปลี่ยนระหว่างห้องสมุด ร้อยละ 0.71

ตารางที่ 82 งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

ที่มาของงบประมาณ	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
1. เงินบริจาค	34	24.29
2. เงินงบประมาณราชการ	62	44.29
3. เงินที่โรงเรียนจัดหาขึ้นมาเอง	44	31.43

จากตารางที่ 82 พบว่างบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเงินงบประมาณราชการ ร้อยละ 44.29 รองลงมาเป็นเงินที่โรงเรียนจัดหาขึ้นมาเอง ร้อยละ 31.43 และเงินบริจาค ร้อยละ 24.29

ตารางที่ 83 ช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาใช้ห้องสมุดโรงเรียน

ช่วงเวลา	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. ก่อนโรงเรียนเข้า	2	2.74
2. ระหว่างพักกลางวัน	67	91.78
3. หลังโรงเรียนเลิก	3	4.11
4. ในเวลาเรียน	1	1.37

จากตารางที่ 83 พบว่าช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาใช้ห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนจะเข้าใช้ห้องสมุดระหว่างพักกลางวัน ร้อยละ 91.78 รองลงมาหลังโรงเรียนเลิก ร้อยละ 4.11 ก่อนโรงเรียนเข้า ร้อยละ 2.74 และในเวลาเรียน ร้อยละ 1.37

ตารางที่ 84 จำนวนนักเรียนประถมศึกษาที่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเฉลี่ยต่อหนึ่งสัปดาห์

จำนวนนักเรียน	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 500 คน	46	63.01
2. 500 – 1,000 คน	10	13.70
3. 1,001 – 2,000 คน	9	12.33
4. มากกว่า 2,000 คน	1	1.37
5. ไม่ตอบ	7	9.59

จากตารางที่ 84 พบว่านักเรียนประถมศึกษาที่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเฉลี่ยต่อหนึ่งสัปดาห์ ส่วนใหญ่นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน ร้อยละ 63.01 รองลงมา มีจำนวนนักเรียน 500 – 1,000 คน ร้อยละ 13.70 มีจำนวนนักเรียน 1,001 – 2,000 คน ร้อยละ 12.33 และมีจำนวนนักเรียนมากกว่า 2,000 คน ร้อยละ 1.37

ตารางที่ 85 การให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

การให้บริการ	จำนวน (N = 379)	ร้อยละ
1. การบริการยืมและคืนหนังสือ	66	17.41
2. การบริการหนังสือจอง	11	2.90
3. การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด	36	9.50
4. การบริการแนะนำหนังสือ	60	15.83
5. การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	10	2.64
6. การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	47	12.40
7. การบริการหนังสืออ้างอิง	45	11.87
8. การบริการหนังสือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน	63	16.62
9. การบริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด	5	1.32
10. การบริการแนะนำการอ่าน	31	8.18
11. การบริการอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโรงเรียน (Internet/School net)	5	1.32

จากตารางที่ 85 พบว่าการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการบริการยืมและคืนหนังสือ ร้อยละ 17.41 รองลงมาเป็นการบริการหนังสือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 16.62 การบริการแนะนำหนังสือ ร้อยละ 15.83 การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ร้อยละ 12.40 การบริการหนังสืออ้างอิง ร้อยละ 11.87 การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด ร้อยละ 9.50 การบริการแนะนำการอ่าน ร้อยละ 8.18 การบริการหนังสือจอง ร้อยละ 2.90 การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด ร้อยละ 2.64 การบริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดและการบริการอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโรงเรียน (Internet/School net) ร้อยละ 1.32

ตารางที่ 86 การประสานงานของครูบรรณารักษ์กับครูผู้สอนเพื่อให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ (ทุกสัปดาห์)	33	45.21
2. บ่อยๆ (2 สัปดาห์/ครั้ง)	14	19.18
3. เป็นครั้งคราว (1-2 เดือน/ครั้ง)	19	26.03
4. นานๆ ครั้ง (ภาคเรียนละครั้ง)	5	6.85
5. ไม่เคยเลย	2	2.74

จากตารางที่ 86 พบว่าครูบรรณารักษ์มีการประสานงานกับครูผู้สอนเพื่อให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือค้นคว้าจากห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 45.21 รองลงมาทำเป็นครั้งคราว ร้อยละ 26.03 ทำบ่อยๆ ร้อยละ 19.18 ทำนานๆ ครั้ง ร้อยละ 6.85 และไม่เคยทำเลย ร้อยละ 2.74

ตารางที่ 87 ปัญหาที่พบในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของครูบรรณารักษ์

ปัญหา	จำนวน (N = 234)	ร้อยละ
1. ขาดงบประมาณจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด	50	21.37
2. ขาดครูบรรณารักษ์ที่มีความรู้	36	15.38
3. หนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	50	21.37
4. นักเรียนไม่เข้ามาใช้ห้องสมุด	9	3.85
5. ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่ เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก	52	22.22
6. ผู้บริหารไม่สนับสนุนงานห้องสมุด	3	1.28
7. มีหนังสือที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้	31	13.25
8. ครูไม่ให้ความร่วมมือในการเสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการ	3	1.28

จากตารางที่ 87 พบว่าปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของครูบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก ร้อยละ 22.22 รองลงมาขาดงบประมาณ และหนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ร้อยละ 21.37 ขาดครูบรรณารักษ์ที่มีความรู้ ร้อยละ 15.38 มีหนังสือที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ร้อยละ 13.25 นักเรียนไม่เข้าใช้ห้องสมุด ร้อยละ 3.85 และผู้บริหารไม่สนับสนุนงานห้องสมุด และครูไม่ให้ความร่วมมือในการเสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการ ร้อยละ 1.28

ตารางที่ 88 ปัญหาการใช้และยืมหนังสือของครูผู้สอนที่ครูบรรณารักษ์พบในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

ปัญหา	จำนวน (N = 134)	ร้อยละ
1. ยืมแล้วไม่คืน	22	16.42
2. ไม่มีหนังสือที่ครูต้องการใช้ค้นคว้า	40	29.85
3. ปริมาณหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการ ของครู	47	35.07
4. ครูไม่ค่อยมาใช้บริการห้องสมุด	25	18.66

จากตารางที่ 88 พบว่าปัญหาที่ครูบรรณารักษ์พบในการใช้และยืมหนังสือของครูผู้สอนในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเรื่องปริมาณหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ร้อยละ 35.07 รองลงมาไม่มีหนังสือที่ครูต้องการใช้ค้นคว้า ร้อยละ 29.85 ครูไม่ค่อยมาใช้บริการห้องสมุด ร้อยละ 18.66 และยืมแล้วไม่คืน ร้อยละ 16.42

ตารางที่ 89 ความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของครูผู้สอน

รายการ	จำนวน (N = 216)	ร้อยละ
1. แจ้งล่วงหน้าว่าจะสอนวิชาใด เมื่อใดและต้องการหนังสืออะไร	31	14.35
2. ให้รายชื่อหนังสือที่ต้องการ	18	8.33
3. แนะนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของห้องสมุด	58	26.85
4. เชิญชวนให้นักเรียนเข้าศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด	59	27.31
5. ชี้แจงนักเรียนให้รู้จักใช้หนังสืออย่างถูกวิธี	49	22.69
6. ไม่ตอบ	1	0.46

จากตารางที่ 89 พบว่าความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดโรงเรียนของครูผู้สอนกับครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเชิญชวนให้นักเรียนเข้าศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ร้อยละ 27.31 รองลงมาเป็นการแนะนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของห้องสมุด ร้อยละ 26.85 ชี้แจงนักเรียนให้รู้จักใช้หนังสืออย่างถูกวิธี ร้อยละ 22.69 แจ้งล่วงหน้าว่าจะสอนวิชาใดเมื่อใดและต้องการหนังสืออะไร ร้อยละ 14.35 และให้รายชื่อหนังสือที่ต้องการ ร้อยละ 8.33

ตารางที่ 90 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

กิจกรรม (N = 73)	ความถี่						
	จัด					ไม่จัด	ไม่ตอบ
	สัปดาห์ ต่อครั้ง	2 สัปดาห์ ต่อครั้ง	เดือน ต่อครั้ง	2 เดือน ต่อครั้ง	ภาคเรียน ต่อครั้ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การจัดนิทรรศการหนังสือ	3 (4.11)	5 (6.85)	18 (24.66)	5 (6.85)	26 (35.62)	12 (16.44)	4 (5.48)
2. การแนะนำหนังสือ	16 (21.92)	10 (13.70)	30 (41.10)	6 (8.22)	11 (15.07)	-	-
3. การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ	14 (19.18)	3 (4.11)	26 (35.62)	13 (17.81)	11 (15.07)	6 (8.22)	-
4. การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม	-	1 (1.37)	7 (9.59)	1 (1.37)	19 (26.03)	45 (61.64)	-
5. การวิจารณ์หนังสือ	2 (2.74)	1 (1.37)	5 (6.85)	3 (4.11)	9 (12.33)	44 (60.27)	9 (12.33)
6. การอภิปรายหรือโต้แย้งเกี่ยวกับหนังสือ	-	-	5 (6.85)	3 (4.11)	22 (30.14)	43 (58.90)	-
7. การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ	11 (15.07)	10 (13.70)	19 (26.03)	5 (6.85)	7 (9.59)	10 (13.70)	11 (15.07)
8. การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน	6 (8.22)	6 (8.22)	13 (17.81)	3 (4.11)	24 (32.88)	13 (17.81)	8 (10.96)
9. การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง	1 (1.37)	5 (6.85)	16 (21.92)	-	24 (32.88)	14 (19.18)	13 (17.81)
10. การจำหน่ายหนังสือราคาถูก	-	-	3 (4.11)	-	9 (12.33)	40 (54.79)	14 (19.18)

ตารางที่ 90 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

กิจกรรม (N = 73)	ความถี่						
	จัด					ไม่จัด	ไม่ตอบ
	สัปดาห์ ต่อครั้ง	2 สัปดาห์ ต่อครั้ง	เดือน ต่อครั้ง	2 เดือน ต่อครั้ง	ภาคเรียน ต่อครั้ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
11. การแนะนำการอ่าน	21 (28.77)	7 (9.59)	18 (24.66)	6 (8.22)	9 (12.33)	7 (9.59)	5 (6.85)
12. การประกวดเขียน เรียงความ	3 (4.11)	2 (2.47)	18 (24.66)	11 (15.07)	23 (31.51)	10 (13.70)	6 (8.22)
13. การจัดฉายวีดิทัศน์ ที่ส่งเสริมการอ่าน	8 (10.96)	3 (4.11)	8 (10.96)	4 (5.48)	8 (10.96)	29 (39.73)	13 (17.81)

จากตารางที่ 90 เป็นการตอบแบบสอบถามจากครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมไว้ 13 รายการ พบว่า

- การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 35.62 รองลงมาจัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 24.66 ไม่จัดเลย ร้อยละ 16.44 จัด 2 สัปดาห์และ 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 6.85 และจัดสัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 4.11

- การแนะนำหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 41.10 รองลงมาจัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 21.92 จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 15.07 จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 13.70 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 8.22

- การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 35.62 รองลงมาจัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 19.18 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 17.81 จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 15.07 ไม่จัด ร้อยละ 8.22 และจัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 4.11

- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 61.64 รองลงมาจัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 26.03 จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 9.59 จัด 2 สัปดาห์ และ 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 1.37

- การวิจารณ์หนังสือ ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 60.27 รองลงมาจัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 12.33 จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 6.85 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 4.11 จัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 2.74 และจัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 1.37
- การอภิปรายหรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 58.90 รองลงมาจัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 30.14 จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 6.85 และ 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 4.11
- การจัดปายวิชาการหรือปายนิเทศ ส่วนใหญ่จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 26.03 รองลงมาจัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 15.07 จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง และไม่จัด ร้อยละ 13.70 จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 9.59 และจัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 6.85
- การรวบรวมผลงานเขียนหนังสือคั่นคว่ำของนักเรียน ส่วนใหญ่จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 32.88 รองลงมาจัดเดือนละครั้งและไม่จัด ร้อยละ 17.81 จัด 1 - 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 8.22 และจัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 4.11
- การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 32.88 รองลงมาจัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 21.92 ไม่จัด ร้อยละ 19.18 จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 6.85 และสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 1.37
- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 54.79 รองลงมาจัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 12.33 และจัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 4.11
- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่จัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 28.77 รองลงมาจัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 24.66 จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 12.33 จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 9.59 จัด 2 เดือนต่อครั้งและไม่จัด ร้อยละ 9.59
- การประกวดเขียนเรียงความ ส่วนใหญ่จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 31.51 รองลงมาจัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 24.66 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 15.07 ไม่จัด ร้อยละ 13.70 จัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 4.11 และจัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 2.47
- การจัดฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 39.73 จัด 1 สัปดาห์ 1 เดือนและภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 10.96 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 5.48 และจัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 4.11

ตารางที่ 91 การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์
ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มี (N = 73)	5	6.85
2. มี (N = 73)	68	93.15
(N = 167)		
2.1 ติดป้ายประกาศ	39	23.35
2.2 แจกไปตามชั้นเรียน	43	25.75
2.3 แจกผู้ปกครอง	6	3.59
2.4 ประกาศหน้าเสาธง	54	32.34
2.5 ประกาศในห้องประชุม	25	14.97

จากตารางที่ 91 พบว่าการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์
ประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 93.15 และไม่ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 6.85
สำหรับวิธีการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ใช้วิธีประกาศหน้าเสาธง ร้อยละ 32.34 รองลงมาแจกไปตาม
ชั้นเรียน ร้อยละ 25.75 ติดป้ายประกาศ ร้อยละ 23.35 ประกาศในห้องประชุม ร้อยละ 14.97 และแจก
ผู้ปกครอง ร้อยละ 3.59

ตารางที่ 92 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
ประถมศึกษา

กิจกรรม (N = 73)	ความถี่			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ตอบ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การจัดนิทรรศการหนังสือ	15 (20.55)	38 (52.05)	6 (8.22)	14 (19.18)
2. การแนะนำหนังสือ	22 (30.14)	37 (50.68)	7 (9.59)	7 (9.59)
3. การแข่งขันตอบปัญหา เกี่ยวกับหนังสือ	24 (32.88)	24 (32.88)	10 (13.70)	15 (20.55)
4. การแสดงละครจากเรื่องใน หนังสือหรือวรรณกรรม	13 (17.81)	10 (13.70)	20 (27.40)	30 (41.10)
5. การวิจารณ์หนังสือ	1 (1.37)	16 (21.92)	27 (36.99)	29 (39.73)
6. การอภิปรายหรือโต้วาที เกี่ยวกับหนังสือ	10 (13.70)	18 (24.66)	23 (31.51)	22 (30.14)
7. การจัดป้ายวิชาการหรือ ป้ายนิเทศ	28 (38.36)	33 (45.21)	4 (5.48)	8 (10.96)
8. การรวบรวมผลงานเขียน หรือค้นคว้าของนักเรียน	30 (41.10)	18 (24.66)	10 (13.70)	15 (20.55)
9. การประกวดอ่านร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง	20 (27.40)	31 (42.47)	9 (12.33)	13 (17.81)
10. การจำหน่ายหนังสือราคาถูก	9 (12.33)	5 (6.85)	24 (32.88)	35 (47.95)
11. การแนะนำการอ่าน	24 (32.88)	33 (45.21)	5 (6.85)	11 (15.07)

ตารางที่ 92 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
ประถมศึกษา

กิจกรรม (N = 73)	ความถี่			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ตอบ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
12. การประกวดเขียนเรียงความ	25 (34.25)	31 (42.47)	6 (8.22)	11 (15.07)
13. การจัดฉายวีดิทัศน์ ที่ส่งเสริมการอ่าน	21 (28.77)	4 (5.48)	20 (27.40)	28 (38.36)

จากตารางที่ 92 เป็นการตอบแบบสอบถามจากครูบรรณารักษ์ พบว่านักเรียนประถมศึกษา มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์จัดขึ้นอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังนี้

- การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 52.05 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 20.55 และสนใจน้อย ร้อยละ 8.22
- การแนะนำหนังสือ ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 50.68 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 30.14 และสนใจน้อย ร้อยละ 9.59
- การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่เรียนสนใจมากและปานกลาง ร้อยละ 32.88 และสนใจน้อย ร้อยละ 13.70
- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม ส่วนใหญ่เรียนสนใจน้อย ร้อยละ 27.40 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 17.81 และสนใจปานกลาง ร้อยละ 13.70
- การวิจารณ์หนังสือ ส่วนใหญ่เรียนสนใจน้อย ร้อยละ 36.99 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 21.92 และสนใจมาก ร้อยละ 1.37
- การอภิปรายหรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่เรียนสนใจน้อย ร้อยละ 31.51 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 24.66 และสนใจมาก ร้อยละ 13.70
- การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ ส่วนใหญ่เรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 45.21 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 38.36 และสนใจน้อย ร้อยละ 5.48

- การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 41.10 สนใจปานกลาง ร้อยละ 24.66 และสนใจน้อย ร้อยละ 13.70
- การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 42.47 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 27.40 และสนใจน้อย ร้อยละ 12.33
- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจน้อย ร้อยละ 32.88 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 12.33 และสนใจปานกลาง ร้อยละ 6.85
- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 45.21 สนใจมาก ร้อยละ 32.88 และสนใจน้อย ร้อยละ 6.85
- การประกวดเขียนเรียงความ ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 42.47 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 34.25 และสนใจน้อย ร้อยละ 8.22
- การจัดฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 28.77 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 27.40 และสนใจปานกลาง ร้อยละ 5.48

ตารางที่ 93 ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์
ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 123)	ร้อยละ
1. ขาดงบประมาณ	35	28.46
2. ขาดผู้ช่วยเหลือ	29	23.58
3. สถานที่คับแคบ	24	19.51
4. ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม	30	24.39
5. นักเรียนไม่สนใจ	4	3.25
6. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน	1	0.81

จากตารางที่ 93 พบว่าปัญหาที่ครูบรรณารักษ์พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องขาดงบประมาณ ร้อยละ 28.46 รองลงมาไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ร้อยละ 24.39 ขาดผู้ช่วยเหลือ ร้อยละ 23.58 สถานที่คับแคบ ร้อยละ 19.51 นักเรียนไม่สนใจ ร้อยละ 3.25 และ ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน ร้อยละ 0.81

ตารางที่ 94 โครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดร่วมกันทั้งโรงเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
1. ไม่มี	11	15.07
2. มี	62	84.93

จากตารางที่ 94 พบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกันทั้งโรงเรียน ร้อยละ 84.93 และไม่มีการจัด ร้อยละ 15.07

ตารางที่ 95 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูบรรณารักษ์

รายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
สังกัด		
1. กรมสามัญศึกษา	32	94.12
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	1	2.94
3. โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง	1	2.94
จังหวัด		
1. พิจิตร	4	11.76
2. กำแพงเพชร	4	11.76
3. นครราชสีมา	3	8.82
4. ร้อยเอ็ด	3	8.82
5. สมุทรสงคราม	4	11.76
6. เพชรบุรี	4	11.76
7. ชุมพร	4	11.76
8. ระนอง	4	11.76
9. กรุงเทพมหานคร	4	11.76

จากตารางที่ 95 สภาพทั่วไปของครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดกรมสามัญศึกษา ร้อยละ 94.12 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครอง ร้อยละ 2.94 เป็นครูบรรณารักษ์ในจังหวัดพิจิตร กำแพง-เพชร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ชุมพร ระนอง และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 11.76 นครราชสีมาและร้อยเอ็ด ร้อยละ 8.82

ตารางที่ 96 ข้อมูลพื้นฐานของครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	11.76
หญิง	30	88.24
อายุ		
20 - 30 ปี	3	8.82
31 - 40 ปี	14	41.18
41 - 50 ปี	17	50.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.94
ปริญญาตรี	29	85.29
สูงกว่าปริญญาตรี	4	11.76
ประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด		
1 - 2 ปี	8	23.53
3 - 4 ปี	2	5.88
5 - 6 ปี	3	8.82
7 - 10 ปี	3	8.82
11 - 20 ปี	10	29.41
21 ปีขึ้นไป	8	23.53
วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์		
มี	23	67.65
ไม่มี แต่เคยเข้ารับการอบรมหรือดูงานด้าน บรรณารักษศาสตร์	4	11.76
ไม่มี และไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือดูงานด้าน บรรณารักษศาสตร์	7	20.59

จากตารางที่ 96 พบว่าครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 88.24 และเป็นชาย ร้อยละ 11.76 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี ร้อยละ 50.00 รองลงมา มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 41.18 อายุ 20 - 30 ปี ร้อยละ 8.82 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาจบ ปริญญาตรี ร้อยละ 85.29 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 11.76 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.94 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด 11-20 ปี ร้อยละ 29.41 รองลงมา มีประสบการณ์ 1 - 2 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 23.53 5 - 6 ปี และ 7 - 10 ปี ร้อยละ 8.82 และ 3 - 4 ปี ร้อยละ 5.88 ส่วนใหญ่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ ร้อยละ 67.65 ไม่มีวุฒิและไม่เคยอบรมฯ ร้อยละ 20.59 และไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์แต่เคยอบรมหรือดูงาน ร้อยละ 11.76

ตารางที่ 97 ข้อมูลพื้นฐานของครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน		
1. เคย	14	41.18
2. ไม่เคย	19	55.88
การเป็นครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา		
1. เป็น	20	58.82
2. ไม่เป็น	14	41.18
เวลาที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานห้องสมุด		
1. เต็มเวลา	4	11.76
2. บางเวลา	30	88.24
2.1 มีชั่วโมงสอน (N = 57)	31	54.39
2.2 มีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายนอกจากการสอน (N = 57)	26	45.61

จากตารางที่ 97 พบว่าครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 55.88 และเคยอบรม ร้อยละ 41.18 ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น ร้อยละ 58.82 และไม่เป็น ร้อยละ 41.18 ส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์ทำงานห้องสมุด บางเวลา ร้อยละ 88.24 สาเหตุเพราะมีชั่วโมงสอน ร้อยละ 54.39 และมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 45.61 สำหรับครูบรรณารักษ์ที่ทำงานห้องสมุดเต็มเวลา ร้อยละ 11.76

ตารางที่ 98 ช่วงเวลาเปิดบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 46)	ร้อยละ
1. ตลอดวัน	26	56.52
2. ก่อนโรงเรียนเช้า	8	17.39
3. ระหว่างพักรับประทานอาหารกลางวัน	6	13.04
4. หลังโรงเรียนเลิก	3	6.52
5. เฉพาะเวลาที่เรียนในเวลาเรียน	1	2.17
6. ในช่วงโมงห้องสมุด	2	4.35

จากตารางที่ 98 พบว่าช่วงเวลาเปิดห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เปิดตลอดวัน ร้อยละ 56.52 รองลงมาเปิดก่อนโรงเรียนเช้า ร้อยละ 17.39 ระหว่างพักรับประทานอาหารกลางวัน ร้อยละ 13.04 หลังโรงเรียนเลิก ร้อยละ 6.52 ในช่วงโมงห้องสมุด ร้อยละ 4.35 และเฉพาะเวลาที่เรียนในเวลาเรียน ร้อยละ 2.17

ตารางที่ 99 การจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดหมวดหมู่หนังสือ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. ระบบทศนิยมของดิวอี้	32	94.12
2. ไม่ได้จัดตามระบบใด แต่จัดหมวดหมู่เอง	2	5.88

จากตารางที่ 99 พบว่าการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ห้องสมุดจัดระบบทศนิยมของดิวอี้ ร้อยละ 94.12 และไม่ได้จัดตามระบบใด แต่จัดหมวดหมู่เอง ร้อยละ 5.88

ตารางที่ 100 การจัดทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดทำบัตรรายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. มี	27	79.41
2. ไม่มี	5	14.71
3. ไม่ตอบ	2	5.88

จากตารางที่ 100 พบว่าการจัดทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัดทำบัตรรายการ ร้อยละ 79.41 และไม่มีการจัดทำบัตรรายการ ร้อยละ 14.71

ตารางที่ 101 การได้รับหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิธีการ	จำนวน (N = 70)	ร้อยละ
1. ซื้อ	34	48.57
2. ได้รับบริจาค	31	44.29
3. แลกเปลี่ยนระหว่างห้องสมุด	2	2.86
4. โรงเรียนจัดทำเอง	3	4.29

จากตารางที่ 101 พบว่าการได้รับหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ได้รับจากการซื้อ ร้อยละ 48.57 รองลงมาได้รับบริจาค ร้อยละ 44.29 โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง ร้อยละ 4.29 และแลกเปลี่ยนระหว่างห้องสมุด ร้อยละ 2.86

ตารางที่ 102 งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่มาของงบประมาณ	จำนวน (N = 54)	ร้อยละ
1. เงินบริจาค	8	14.81
2. เงินงบประมาณราชการ	32	59.26
3. เงินที่โรงเรียนจัดหาขึ้นมาเอง	14	25.93

จากตารางที่ 102 พบว่างบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด ส่วนใหญ่ได้จากเงินงบประมาณราชการ ร้อยละ 59.26 รองลงมาเป็นเงินที่โรงเรียนจัดหาขึ้นมาเอง ร้อยละ 25.93 และเงินบริจาค ร้อยละ 14.81

ตารางที่ 103 ช่วงเวลาที่นักเรียนใช้ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

ช่วงเวลา	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. ก่อนโรงเรียนเข้า	5	14.71
2. ระหว่างพักกลางวัน	25	73.53
3. ในเวลาเรียน	2	5.88
4. ในชั่วโมงห้องสมุด	1	2.94
5. ไม่ตอบ	1	2.94

จากตารางที่ 103 พบว่าช่วงเวลาที่นักเรียนใช้ห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นช่วงระหว่างพักกลางวัน ร้อยละ 73.53 รองลงมาช่วงเวลาก่อนโรงเรียนเข้า ร้อยละ 14.71 และในเวลาเรียน ร้อยละ 5.88 และในชั่วโมงห้องสมุด ร้อยละ 2.94

ตารางที่ 104 จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเฉลี่ยต่อหนึ่งสัปดาห์

จำนวนนักเรียน	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 500 คน	11	32.35
2. 500 – 1,000 คน	4	11.76
3. 1,001 – 2,000 คน	4	11.76
4. มากกว่า 2,000 คน	10	29.41
5. ไม่ตอบ	5	14.71

จากตารางที่ 104 พบว่าจำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเฉลี่ยต่อหนึ่งสัปดาห์ ส่วนใหญ่ักเรียนที่ใช้ห้องสมุดมีจำนวนน้อยกว่า 500 คน ร้อยละ 32.35 รองลงมาจำนวนนักเรียนมากกว่า 2,000 คน ร้อยละ 29.41 จำนวนนักเรียน 500 – 1,000 คน และจำนวนนักเรียน 1,001 – 2,000 คน ร้อยละ 11.76

ตารางที่ 105 การให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

การให้บริการ	จำนวน (N = 223)	ร้อยละ
1. การบริการยืมและคืนหนังสือ	33	14.80
2. การบริการหนังสือจอง	19	8.52
3. การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด	23	10.31
4. การบริการแนะนำหนังสือ	27	12.11
5. การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	16	7.17
6. การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	28	12.56
7. การบริการหนังสืออ้างอิง	29	13.00
8. การบริการหนังสือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน	26	11.66
9. การบริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด	4	1.79
10. การบริการแนะแนวการอ่าน	12	5.38
11. การบริการอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโรงเรียน (Internet/School net)	6	2.69

จากตารางที่ 105 พบว่าการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการบริการยืมและคืนหนังสือ ร้อยละ 14.80 รองลงมาการบริการหนังสืออ้างอิง ร้อยละ 13 การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ร้อยละ 12.56 การบริการแนะนำหนังสือ ร้อยละ 12.11 การบริการหนังสือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 11.66 การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด ร้อยละ 10.31 การบริการหนังสือจอง ร้อยละ 8.52 การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด ร้อยละ 7.17 การบริการแนะแนวการอ่าน ร้อยละ 5.38 การบริการอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโรงเรียน (Internet/School net) ร้อยละ 2.69 และการบริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด ร้อยละ 1.79

ตารางที่ 106 การประสานงานของครูบรรณารักษ์กับครูผู้สอนเพื่อให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. เป็นประจำ	12	35.29
2. บ่อยๆ	1	2.94
3. เป็นครั้งคราว	10	29.41
4. นานๆ ครั้ง	10	29.41
5. ไม่ตอบ	1	2.94

จากตารางที่ 106 พบว่าครูบรรณารักษ์มีการประสานงานกับครูผู้สอนเพื่อให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือค้นคว้าจากห้องสมุด ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 35.29 รองลงมาทำเป็นครั้งคราว และนานๆ ครั้ง เท่ากัน ร้อยละ 29.41 และบ่อยๆ ร้อยละ 2.94

ตารางที่ 107 ปัญหาที่พบในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูบรรณารักษ์

ปัญหา	จำนวน (N = 95)	ร้อยละ
1. ขาดงบประมาณจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด	21	22.11
2. ขาดครูบรรณารักษ์ที่มีความรู้	17	17.89
3. หนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	19	20.00
4. นักเรียนไม่เข้ามาใช้ห้องสมุด	3	3.16
5. ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่ เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก	19	20.00
6. ผู้บริหารไม่สนับสนุนงานห้องสมุด	6	6.32
7. มีหนังสือที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้	4	4.21
8. ครูไม่ให้ความร่วมมือในการเสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการ	6	6.32

จากตารางที่ 107 พบว่าปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ ร้อยละ 22.11 รองลงมาหนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก ร้อยละ 20.00 ขาดครูบรรณารักษ์ที่มีความรู้ ร้อยละ 17.89 ผู้บริหารไม่สนับสนุนงานห้องสมุดและครูไม่ให้ความร่วมมือในการเสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการ ร้อยละ 6.32 มีหนังสือที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ร้อยละ 4.21 และนักเรียนไม่เข้าใช้ห้องสมุด ร้อยละ 3.16

ตารางที่ 108 ปัญหาการใช้และยืมหนังสือของครูผู้สอนที่ครูบรรณารักษ์พบในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 56)	ร้อยละ
1. ยืมแล้วไม่คืน	19	33.93
2. ไม่มีหนังสือที่ครูต้องการใช้ค้นคว้า	7	12.50
3. ปริมาณหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการของครู	12	21.43
4. ครูไม่ค่อยมาใช้บริการห้องสมุด	18	32.14

จากตารางที่ 108 พบว่าปัญหาที่ครูบรรณารักษ์พบในการใช้และยืมหนังสือของครูผู้สอนในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ครูยืมแล้วไม่คืน ร้อยละ 33.93 รองลงมาครูไม่ค่อยมาใช้บริการห้องสมุด ร้อยละ 32.14 ปริมาณหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ร้อยละ 21.43 และไม่มีหนังสือที่ครูต้องการใช้ค้นคว้า ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 109 ความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูผู้สอน

รายการ	จำนวน (N = 82)	ร้อยละ
1. แจ้งล่วงหน้าว่าจะสอนวิชาใด เมื่อใดและต้องการหนังสืออะไร	19	23.17
2. ให้รายชื่อหนังสือที่ต้องการ	21	25.61
3. แนะนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของห้องสมุด	14	17.07
4. เชิญชวนให้นักเรียนเข้าศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด	17	20.73
5. ชี้แจงนักเรียนให้รู้จักใช้หนังสืออย่างถูกวิธี	11	13.41

จากตารางที่ 109 พบว่าความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดโรงเรียนของครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ครูให้รายชื่อหนังสือที่ต้องการ ร้อยละ 25.61 รองลงมา แจ้งล่วงหน้าว่าจะสอนวิชาใดเมื่อใดและต้องการหนังสืออะไร ร้อยละ 23.17 เชิญชวนให้นักเรียนเข้าศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ร้อยละ 20.73 แนะนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของห้องสมุด ร้อยละ 17.07 และชี้แจงนักเรียนให้รู้จักใช้หนังสืออย่างถูกวิธี ร้อยละ 13.41

ตารางที่ 110 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 34)	ความถี่						
	จัด					ไม่จัด	ไม่ตอบ
	สัปดาห์ ต่อครั้ง	2 สัปดาห์ ต่อครั้ง	เดือน ต่อครั้ง	2 เดือน ต่อครั้ง	ภาคเรียน ต่อครั้ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การจัดนิทรรศการหนังสือ	2 (5.88)	2 (5.88)	11 (32.35)	2 (5.88)	10 (29.41)	-	7 (20.59)
2. การแนะนำหนังสือ	4 (11.76)	3 (8.82)	11 (32.35)	5 (14.71)	9 (26.47)	1 (2.94)	1 (2.94)
3. การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ	-	3 (8.82)	4 (11.76)	-	14 (41.18)	11 (32.35)	2 (5.88)
4. การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม	-	1 (2.94)	-	1 (2.94)	9 (26.47)	20 (58.82)	3 (8.82)
5. การวิจารณ์หนังสือ	-	1 (2.94)	1 (2.94)	1 (2.94)	7 (20.59)	19 (55.88)	5 (14.71)
6. การอภิปรายหรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ	-	1 (2.94)	1 (2.94)	1 (2.94)	7 (20.59)	18 (52.94)	6 (17.65)
7. การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ	6 (17.65)	10 (29.41)	10 (29.41)	3 (8.82)	1 (2.94)	1 (2.94)	3 (8.82)
8. การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน	-	-	3 (8.82)	-	11 (32.35)	17 (50.00)	3 (8.82)
9. การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง	-	-	2 (5.88)	4 (11.76)	11 (32.35)	17 (50.00)	-
10. การจำหน่ายหนังสือราคาถูก	-	-	-	-	14 (41.18)	14 (41.18)	6 (17.65)

ตารางที่ 110 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 34)	ความถี่						
	จัด					ไม่จัด	ไม่ตอบ
	สัปดาห์ ต่อครั้ง	2 สัปดาห์ ต่อครั้ง	เดือน ต่อครั้ง	2 เดือน ต่อครั้ง	ภาคเรียน ต่อครั้ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
11. การแนะนำการอ่าน	4 (11.76)	4 (11.76)	6 (17.65)	1 (2.94)	9 (26.47)	7 (20.59)	3 (8.82)
12. การประกวดเขียน เรียงความ	–	1 (2.94)	2 (5.88)	2 (5.88)	9 (26.47)	14 (41.18)	6 (17.65)
13. การจัดฉายวีดิทัศน์ที่ ส่งเสริมการอ่าน	3 (8.82)	3 (8.82)	2 (5.88)	2 (5.88)	5 (14.71)	14 (41.18)	5 (14.71)

จากตารางที่ 110 เป็นการตอบแบบสอบถามจากครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมไว้ 13 รายการ พบว่า

– การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเดือนละครึ่ง ร้อยละ 32.35 รองลงมาจัดภาคเรียนละครึ่ง ร้อยละ 29.41 จัด 1 – 2 สัปดาห์ละครึ่งและ 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 5.88

– การแนะนำหนังสือ ส่วนใหญ่จัดเดือนละครึ่ง ร้อยละ 32.35 รองลงมาจัดภาคเรียนละครึ่ง ร้อยละ 26.47 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 14.71 จัดสัปดาห์ละครึ่ง ร้อยละ 11.76 จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 8.82 และไม่จัด ร้อยละ 2.94

– การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่จัดภาคเรียนละครึ่ง ร้อยละ 41.18 รองลงมาไม่จัด ร้อยละ 32.35 จัดเดือนละครึ่ง ร้อยละ 11.76 และจัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 8.82

– การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 58.82 รองลงมาจัดภาคเรียนละครึ่ง ร้อยละ 26.47 และจัด 2 สัปดาห์และ 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 2.94

– การวิจารณ์หนังสือ ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 55.88 รองลงมาจัดภาคเรียนละครึ่ง ร้อยละ 20.59 และจัด 2 สัปดาห์และ 1 – 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 2.94

– การอภิปรายหรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 52.94 รองลงมาจัด

ภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 20.59 และจัด 2 สัปดาห์และ 1 - 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 2.94

- การจัดปายวิชาการหรือปายนิเทศ ส่วนใหญ่จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง และเดือนละครั้ง ร้อยละ 29.41 รองลงมาจัดสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 17.65 จัด 2 เดือนต่อครั้ง จัดภาคเรียนละครั้ง และไม่จัด ร้อยละ 2.94

- การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 50.00 จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 32.35 และจัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 8.82

- การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 50.00 จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 32.35 จัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 11.76 และเดือนละครั้ง ร้อยละ 5.88

- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนใหญ่ไม่จัด และจัดภาคเรียนละครั้งเท่ากัน ร้อยละ 41.18

- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่จัดภาคเรียนต่อครั้ง ร้อยละ 26.47 รองลงมาไม่จัด ร้อยละ 20.59 จัดเดือนละครั้ง ร้อยละ 17.65 จัด 1 - 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 11.76 และจัด 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 2.94

- การประกวดเขียนเรียงความ ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 41.18 รองลงมา จัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 26.47 จัด 1 - 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 5.88 และจัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 2.94

- การจัดฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่ไม่จัด ร้อยละ 41.18 รองลงมาจัดภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 14.71 จัด 1 - 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 8.82 และจัด 1 - 2 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 5.88

ตารางที่ 111 การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มี (N = 34)	2	5.88
2. มี (N = 34) (N = 73)	32	94.12
2.1 ติดป้ายประกาศ	25	34.25
2.2 แจกไปตามชั้นเรียน	14	19.18
2.3 แจกผู้ปกครอง	1	1.37
2.4 ประกาศหน้าเสาธง	25	34.25
2.5 ประกาศในห้องประชุม	8	10.96

จากตารางที่ 111 พบว่าการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 94.12 และไม่มีการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 5.88 สำหรับวิธีประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ใช้วิธีติดป้ายประกาศและประกาศหน้าเสาธง ร้อยละ 34.25 รองลงมาเป็นการแจกไปตามชั้นเรียน ร้อยละ 19.18 ประกาศในห้องประชุม ร้อยละ 10.96 และแจกผู้ปกครอง ร้อยละ 1.37

ตารางที่ 112 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
มัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 34)	ความถี่			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ตอบ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การจัดนิทรรศการหนังสือ	11 (32.35)	20 (58.82)	3 (8.82)	-
2. การแนะนำหนังสือ	13 (38.24)	16 (47.06)	4 (11.76)	1 (2.94)
3. การแข่งขันตอบปัญหา เกี่ยวกับหนังสือ	4 (11.76)	19 (55.88)	3 (8.82)	8 (23.53)
4. การแสดงละครจากเรื่องใน หนังสือหรือวรรณกรรม	7 (20.59)	7 (20.59)	12 (35.29)	8 (23.53)
5. การวิจารณ์หนังสือ	1 (2.94)	10 (29.41)	11 (32.35)	12 (35.29)
6. การอภิปรายหรือโต้วาที เกี่ยวกับหนังสือ	5 (14.71)	8 (23.53)	9 (26.47)	12 (35.29)
7. การจัดป้ายวิชาการหรือ ป้ายนิเทศ	15 (44.12)	12 (35.29)	2 (5.88)	5 (14.71)
8. การรวบรวมผลงานเขียน หรือค้นคว้าของนักเรียน	17 (50.00)	13 (38.24)	4 (11.76)	-
9. การประกวดอ่านร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง	5 (14.71)	13 (38.24)	2 (5.88)	14 (41.18)
10. การจำหน่ายหนังสือ ราคาถูก	7 (20.59)	7 (20.59)	10 (29.41)	10 (29.41)
11. การแนะนำการอ่าน	8 (23.53)	14 (41.18)	3 (8.82)	9 (26.47)

ตารางที่ 112 ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
มัธยมศึกษา

กิจกรรม (N = 34)	ความถี่			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ตอบ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
12. การประกวดเขียน เรียงความ	3 (8.82)	12 (35.29)	7 (20.59)	12 (35.29)
13. การจัดฉายวีดิทัศน์ ที่ส่งเสริมการอ่าน	5 (14.71)	10 (29.41)	6 (17.65)	13 (38.24)

จากตารางที่ 112 เป็นการตอบแบบสอบถามจากครูบรรณารักษ์ พบว่านักเรียนมัธยมศึกษา มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์จัดขึ้นอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังนี้

- การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 58.82 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 32.35 และสนใจน้อย ร้อยละ 8.82
- การแนะนำหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 47.06 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 38.24 และสนใจน้อย ร้อยละ 11.76
- การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 55.88 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 11.76 และสนใจน้อย ร้อยละ 8.82
- การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจน้อย ร้อยละ 35.29 และสนใจมากและปานกลาง ร้อยละ 20.59
- การวิจารณ์หนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจน้อย ร้อยละ 32.35 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 29.41 และสนใจน้อย ร้อยละ 2.94
- การอภิปรายหรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจน้อย ร้อยละ 26.47 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 23.53 และสนใจมาก ร้อยละ 14.71
- การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 44.12 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 35.29 และสนใจน้อย ร้อยละ 5.88
- การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนสนใจมาก ร้อยละ 50.00 รองลงมาสนใจปานกลาง ร้อยละ 38.24 และสนใจน้อย ร้อยละ 11.76

- การประกวดอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 38.24 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 14.71 และสนใจน้อย ร้อยละ 5.88
- การจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจน้อย ร้อยละ 29.41 รองลงมาสนใจมากและปานกลาง ร้อยละ 20.59
- การแนะนำการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 41.18 รองลงมาสนใจมาก ร้อยละ 23.53 และสนใจน้อย ร้อยละ 8.82
- การประกวดเขียนเรียงความ ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 35.29 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 20.59 และสนใจมาก ร้อยละ 8.82
- การฉายวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนสนใจปานกลาง ร้อยละ 29.41 รองลงมาสนใจน้อย ร้อยละ 17.65 และสนใจมาก ร้อยละ 14.71

**ตารางที่ 113 ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา**

รายการ	จำนวน (N = 68)	ร้อยละ
1. ขาดงบประมาณ	15	22.06
2. ขาดผู้ช่วยเหลือ	17	25.00
3. สถานที่คับแคบ	11	16.18
4. ไม่มีเวลาจัด	20	29.41
5. นักเรียนไม่สนใจ	5	7.35

จากตารางที่ 113 พบว่าปัญหาของครูบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาจัด ร้อยละ 29.41 รองลงมาขาดผู้ช่วยเหลือ ร้อยละ 25.00 ขาดงบประมาณ ร้อยละ 22.06 สถานที่คับแคบ ร้อยละ 16.18 และนักเรียนไม่สนใจ ร้อยละ 7.35

ตารางที่ 114 โครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดร่วมกันทั้งโรงเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดทำบัตรรายการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. ไม่มี	14	41.18
2. มี	20	58.82

จากตารางที่ 114 พบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนมีโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดร่วมกัน
ทั้งโรงเรียน ร้อยละ 58.82 และไม่มีการจัด ร้อยละ 41.18

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
- 1.2 เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนของครูประถมศึกษา ครูมัธยมศึกษา และครูบรรณารักษ์

2. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6	จำนวน	2,499	คน
2.2	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6	จำนวน	1,418	คน
2.3	ครูประถมศึกษา	จำนวน	73	คน
2.4	ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษา	จำนวน	73	คน
2.5	ครูมัธยมศึกษา	จำนวน	34	คน
2.6	ครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา	จำนวน	34	คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ฉบับ ดังนี้

- 3.1 แบบสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - ความสนใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
 - ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน
- 3.2 แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ประกอบด้วย
 - ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

- ความสนใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน

3.3 แบบสอบถามครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยประถมศึกษา ประกอบด้วย

- ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.4 แบบสอบถามหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

- ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.5 แบบสอบถามครูบรรณารักษ์ ประกอบด้วย

- ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
- การให้บริการของห้องสมุด
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สร้างขึ้นจากการศึกษา สํารวจ วิเคราะห์เอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 5 ฉบับ พิจารณาและปรับปรุงแก้ไข โดย คณะกรรมการเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการศึกษา จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 โรงเรียนวัดโสมนัส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลจากการทดลองใช้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้จริงกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง

5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการออกภาคสนามในจังหวัดที่เลือกกลุ่มเป็นตัวแทนภาค 4 ภูมิภาค 9 จังหวัด คือ พิจิตร กำแพงเพชร ชุมพร ระนอง นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สมุทรสงคราม เพชรบุรี และกรุงเทพมหานคร โดย นักวิชาการศึกษาจากศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ได้ใช้เครื่องมือทั้ง 5 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเวลาระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2542

6. วิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Science) ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนครั้งนี้ เพื่อให้ได้แนวทางสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐาน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาการอ่านในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ทำให้พบว่านักเรียนทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความสนใจในการอ่านหนังสือมาก แต่จะแตกต่างกันในเรื่องกิจกรรมและจุดมุ่งหมายในการอ่าน ซึ่งได้นำเสนอข้อค้นพบโดยแยกตามกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนประถมศึกษาจะอาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมา อยู่กับผู้ปกครอง และอยู่กับมารดาฝ่ายเดียว อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง นักเรียน ประถมศึกษามีความสนใจในการอ่านมากถึง ร้อยละ 97 ไม่สนใจการอ่านเพียง ร้อยละ 3 นักเรียนให้ เหตุผลในการอ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียนเพราะสามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้มากที่สุด รองลงมาได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และชอบอ่าน ส่วนเหตุผลที่นักเรียนไม่อ่านหนังสือ อื่นนอกเหนือจากหนังสือเรียน คือ ไม่มีเวลาอ่านหนังสือ รองลงมาอ่านไม่คล่อง และอ่านแล้วไม่ เข้าใจ หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านและอ่านในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ คือ หนังสือเรียน รองลงมาเป็น หนังสือการ์ตูน นิทาน และหนังสือประเภทศิลปะ กีฬา และดนตรี สถานที่ที่นักเรียนชอบไปอ่าน หนังสือมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน รองลงมาคือ บ้าน และห้องเรียน วิธีการได้หนังสือมาอ่าน ส่วนใหญ่พ่อแม่หรือผู้ปกครองซื้อให้ รองลงมายืมจากห้องสมุดและซื้อมาอ่านเอง ความถี่ในการอ่าน หนังสือเรียนและหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียนส่วนใหญ่นักเรียนอ่าน 2 - 3 วันต่อครั้ง รองลงมา อ่านทุกวัน และสัปดาห์ละครั้ง การใช้เวลาในการอ่านหนังสือแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ นักเรียนจะใช้เวลา ในการอ่านครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง รองลงมาน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง และ 1 - 2 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่นักเรียน ชอบอ่านส่วนใหญ่จะอ่านเมื่อมีเวลาว่าง รองลงมาอ่านในช่วงเวลาว่างคืนและเวลากลางวัน สถานที่ ที่นักเรียนไปใช้บริการอ่านและยืมหนังสือมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน รองลงมาเป็นห้องสมุด ประชาชน และมุมหนังสือ ความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนจะไปใช้ห้องสมุดเมื่อ มีเวลาว่างรองลงมา 2 - 3 วันต่อครั้ง และสัปดาห์ละครั้ง ช่วงเวลาที่นักเรียนไปใช้บริการห้องสมุด โรงเรียน คือ ระหว่างพักกลางวัน อุปสรรคในการอ่านของนักเรียน คือ ต้องช่วยทำงานบ้าน มี การบ้านมาก และหาหนังสือที่ถูกต้องอ่านไม่ได้ ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการอ่านหนังสือส่วนใหญ่ คือ การได้รับความรู้เพิ่มเติม สนุกสนานและเพลิดเพลิน และทำให้มีความคิดกว้างไกล สำหรับปัจจัย

ที่ส่งผลต่อการอ่านหนังสือของนักเรียน ได้แก่ ความพอใจต่อการบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียน พบว่านักเรียนพอใจต่อการบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนที่ไม่พอใจในการให้บริการห้องสมุดเป็นส่วนน้อยให้เหตุผลว่าห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด ไม่มีหนังสือที่ต้องการ และไม่ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์ และเหตุผลที่ไม่พอใจต่อการจัดกิจกรรมของห้องสมุด คือ ช่วงเวลาที่จัดไม่เหมาะสม นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม และกิจกรรมไม่น่าสนใจ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนต้องการให้ครูจัดมากที่สุด คือ การเล่านิทาน รองลงมาเป็นการแนะนำหนังสือ และการแข่งขันตอบคำถามจากหนังสือหรือสารานุกรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้แก่นักเรียนเป็นประจำ คือ การสอนให้อ่านหนังสือ รองลงมาเป็นการแนะนำหนังสือให้อ่าน และการเล่าข่าวสารให้ฟัง ความถี่ที่ครูให้นักเรียนไปอ่านและค้นคว้าความรู้จากห้องสมุดส่วนใหญ่ให้ไปทุกสัปดาห์ รองลงมาบ่อยๆ และเป็นครั้งคราว ครูนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้นักเรียนค้นคว้ามักทำเป็นครั้งคราว และบุคคลที่ช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาในการอ่านหนังสือ คือ ครูผู้สอน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครูบรรณารักษ์

นักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนมัธยมศึกษาจะอาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาผู้ปกครอง และอยู่กับมารดาฝ่ายเดียว อาชีพของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียนมัศึกษามีความสนใจอ่านมากถึง ร้อยละ 94.99 ไม่สนใจอ่านเพียงร้อยละ 5.01 นักเรียนให้เหตุผลในการอ่านหนังสือเพราะได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน รองลงมาช่วยเพิ่มพูนความรู้ และชอบอ่าน ส่วนเหตุผลที่ไม่ชอบอ่านหนังสือนักเรียนให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาอ่าน รองลงมาหนังสือที่มีอยู่ไม่ถูกใจ ไม่ชอบอ่านและมีสิ่งอื่นที่น่าสนใจกว่าหนังสือ ความถี่ในการอ่านหนังสือเรียนนอกห้องเรียนและหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนอ่าน 2 - 3 วันต่อครั้ง รองลงมาอ่านทุกวัน และอ่านสัปดาห์ละครั้ง หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือการ์ตูน นิทาน รองลงมาหนังสือพิมพ์ และหนังสือเรียน แต่หนังสือที่นักเรียนอ่านในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือ หนังสือเรียน รองลงมาหนังสือพิมพ์ และหนังสือการ์ตูน นิทาน ช่วงเวลาที่นักเรียนชอบอ่านหนังสือส่วนใหญ่นักเรียนจะอ่านเมื่อมีเวลาว่าง รองลงมาอ่านในช่วงเวลากลางคืนและตอนเช้า สถานที่ที่นักเรียนชอบไปอ่านหนังสือมากที่สุด คือ บ้าน รองลงมา คือ ห้องสมุดโรงเรียน และภายในบริเวณโรงเรียน เหตุผลในการเลือกหนังสืออ่านส่วนใหญ่เรียนดูจากเนื้อเรื่อง รองลงมาดูชื่อเรื่อง และภาพประกอบ วิธีการได้หนังสือมาอ่านของนักเรียนส่วนใหญ่เรียนซื้ออ่านเอง รองลงมายืมจากห้องสมุด และยืมจากเพื่อน อุปสรรคในการอ่านหนังสือของนักเรียนส่วนใหญ่เรียนจะมีการบ้านมาก รองลงมาต้องช่วยทำงานบ้าน และอ่านแล้วไม่เข้าใจ ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านนักเรียน คือ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น รองลงมาได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และมีความคิดกว้างไกล ความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่เรียนใช้บริการเมื่อมีเวลาว่าง รองลงมา 2 - 3 วันต่อครั้งและทุกวัน สถานที่ที่นักเรียนไปใช้บริการอ่านและยืมหนังสือ คือ

ห้องสมุดโรงเรียน รองลงมาเป็นห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดหมวดวิชา ช่วงเวลาที่นักเรียนไปใช้บริการห้องสมุดจะเป็นเวลาระหว่างพักกลางวัน รองลงมาหลังเลิกเรียนตอนเย็น กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดมากที่สุด คือ การแนะนำหนังสือ รองลงมา จัดนิทรรศการหนังสือ และการจำหน่ายหนังสือราคาถูก ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน ได้แก่ ความพอใจในการบริการและกิจกรรมของห้องสมุดของนักเรียนจะอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลที่นักเรียนไม่พอใจในการบริการห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นเพราะห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ต้องการ รองลงมา ห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด และไม่ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์ เหตุผลที่นักเรียนไม่พอใจในการจัดกิจกรรมห้องสมุดเป็นเพราะกิจกรรมไม่น่าสนใจ และช่วงเวลาจัดไม่เหมาะสม ครูให้นักเรียนไปอ่านหรือค้นคว้าความรู้จากห้องสมุดและนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้ค้นคว้าในห้องเรียน ครูจะเป็นครั้งคราว บุคคลที่ช่วยนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาในการอ่านหนังสือมากที่สุด คือ เพื่อน รองลงมาคือ ครู และพ่อแม่หรือผู้ปกครอง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเคยทำให้นักเรียนเป็นประจำ คือ การเล่าข่าวสารต่างๆ ให้ฟัง รองลงมาให้เงินไปซื้อหนังสืออ่านเอง และแนะนำหนังสือให้อ่าน

ครูประถมศึกษา ส่วนใหญ่ครูประถมศึกษาจะเป็นเพศหญิง มีอายุในช่วงเวลา 41-50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่เคยเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้ให้นักเรียนค้นคว้าครูประถมศึกษาจะเป็นประจำ รองลงมาทำเป็นครั้งคราว และทำบ่อยๆ การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนส่วนใหญ่จะมีการจัดมุมหนังสือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูจัดเป็นประจำ คือ การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง รองลงมาเป็นการแนะนำการอ่าน และการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูจัดขึ้นมีนักเรียนให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ การเล่านิทาน รองลงมาเป็นการเล่าเรื่องในหนังสือ และการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด ปัญหาที่ครูพบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ ขาดงบประมาณ รองลงมาขาดผู้ช่วยเหลือ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และส่วนใหญ่โรงเรียนมีการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ครูมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ครูมัธยมศึกษาจะเป็นเพศหญิง มีอายุในช่วง 41 - 50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้ให้นักเรียนค้นคว้า ครูมัธยมศึกษาจะเป็นประจำ รองลงมาทำเป็นครั้งคราว และทำบ่อยๆ ในห้องเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดมุมหนังสือแต่จะมีการจัดห้องสมุดหมวดวิชาในโรงเรียนแทน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูจัดเป็นประจำ คือ การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ รองลงมาเป็นการแนะนำการอ่าน และการประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูจัดขึ้นมีนักเรียนให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือ รองลงมาการจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ

และการแนะนำหนังสือใหม่ ปัญหาที่ครูพบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ ขาดงบประมาณ รองลงมาไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และขาดผู้ช่วยเหลือ และส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษา ส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาจะเป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด เวลา 11 - 20 ปี มากที่สุด รองลงมาเวลา 1 - 2 ปี และเวลา 5 - 6 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ แต่เคยเข้ารับการอบรมดูงานด้านบรรณารักษศาสตร์ และไม่เคยรับการอบรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นอกจากเป็นครูบรรณารักษ์แล้วยังเป็นครูประจำชั้นอีกด้วย การทำงาน ห้องสมุดทำได้ไม่เต็มเวลาเพราะมีชั่วโมงสอนและยังมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายนอกจากงานสอนอีกด้วย ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะเปิดตลอดวัน รองลงมาเปิดระหว่างพักกลางวัน และก่อนโรงเรียนเข้า ส่วนการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดจะใช้ระบบทศนิยมของดิวอี้และมีการจัดทำบัตรรายการ วิธีการได้หนังสือเข้าห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นการจัดซื้อ และได้รับบริจาค งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดได้จากเงินงบประมาณราชการ และเงินที่โรงเรียนจัดหาขึ้นมาเอง นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้ห้องสมุดระหว่างพักกลางวัน การให้บริการของห้องสมุดที่ทำมากที่สุด คือ การบริการยืมและคืนหนังสือ รองลงมาเป็นการบริการหนังสือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน และการบริการแนะนำหนังสือ มีการประสานงานระหว่างครูบรรณารักษ์กับครูผู้สอนเพื่อให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ ปัญหาที่พบในการดำเนินงานห้องสมุดของครูบรรณารักษ์ คือ ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก รองลงมาหนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด ส่วนครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดโดยการเชิญชวนนักเรียนให้เข้ามาศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด รองลงมาแนะนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของห้องสมุด และช่วยชี้แจงนักเรียนให้รู้จักใช้หนังสืออย่างถูกวิธี การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ที่จัดมากที่สุด โดยจัดสัปดาห์ละครั้ง ได้แก่ การแนะนำการอ่าน จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ได้แก่ การแนะนำหนังสือและการจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ จัดเดือนละครั้ง ได้แก่ การแนะนำหนังสือ จัด 2 เดือนต่อครั้ง ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ และจัดภาคเรียนละครั้ง ได้แก่ การจัดนิทรรศการหนังสือ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์ไม่จัดมากที่สุด ได้แก่ การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือหรือวรรณกรรม การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยการประกาศหน้าเสาธง และแจ้งตามชั้นเรียน สำหรับความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การรวบรวมผลงานเขียนและค้นคว้าของนักเรียน และระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดนิทรรศการหนังสือ ปัญหาที่ครูบรรณารักษ์พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมาก ได้แก่ ขาดงบประมาณ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษาจะเป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด เวลา 11 - 20 ปี มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ แต่ไม่เคยรับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปรึกษา มีชั่วโมงสอนและม้งานอื่นที่ได้รับมอบหมายจึงทำงานห้องสมุดได้ในบางเวลาเท่านั้น ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะเปิดตลอดวัน ส่วนการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดจะใช้ระบบทศนิยมของดิวอี้ และมีการจัดทำบัตรรายการ วิธีการได้หนังสือเข้าห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นการจัดซื้อจากเงินงบประมาณราชการ รองลงมาได้รับบริจาค ช่วงเวลาที่นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือ ระหว่างพักกลางวัน ความถี่ในการให้บริการของห้องสมุดมากที่สุด คือ การบริการยืมและคืนหนังสือ รองลงมาการบริการหนังสืออ้างอิง และบริการตอบคำถามและช่วยงานค้นคว้า มีการประสานงานระหว่างครูบรรณารักษ์กับครูผู้สอนเพื่อให้ นักเรียนอ่านหนังสือหรือค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ ปัญหาที่พบในการดำเนินงานห้องสมุดของครูบรรณารักษ์ ได้แก่ การขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด หนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มเวลา เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก ส่วนครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดโดยแจ้งรายชื่อหนังสือที่ต้องการ และแจ้งล่วงหน้าว่าจะสอนวิชาใด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ที่จัดมากที่สุด โดยจัดสัปดาห์ละครั้ง ได้แก่ การจัดปายวิชาการหรือปายนิเทศ จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ได้แก่ การจัดปายวิชาการหรือปายนิเทศ จัดเดือนละครั้ง ได้แก่ การจัดนิทรรศการหนังสือ และการแนะนำหนังสือ จัด 2 เดือนต่อครั้ง ได้แก่ การแนะนำหนังสือและจัดภาคเรียนละครั้ง ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ และการจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์ไม่จัดมากที่สุด ได้แก่ การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือวรรณกรรม การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่ครูบรรณารักษ์ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยการประกาศหน้าเสาธง และติดป้ายประกาศ สำหรับความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การรวบรวมผลงานเขียนหรือค้นคว้าของนักเรียน และระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดนิทรรศการหนังสือ ปัญหาที่ครูบรรณารักษ์พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมาก ได้แก่ ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และขาดผู้ช่วยเหลือ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ทำให้พบว่าความสนใจและความต้องการในการอ่านหนังสือของผู้อ่านในแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ที่ได้กล่าวถึงความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก ความต้องการจะเปลี่ยนไปเมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น นอกจาก

หนังสือเรียนที่ถูกกำหนดให้นักเรียนประถมศึกษาอ่าน นักเรียนวัยประถมศึกษายังชอบอ่านหนังสือประเภทการ์ตูน นิทาน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 47 - 54) เหตุผลในการอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือเรียนของนักเรียนประถมศึกษา มีความคล้ายคลึงกับประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน คือ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ชอบอ่าน ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม มีความคิดกว้างไกล ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่กรมวิชาการได้สรุปไว้ ได้แก่ มีความรู้เพิ่มเติม ช่วยรับรู้กว้าง พัฒนาความคิด ช่วยทำให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และช่วยให้ได้รับความบันเทิงในชีวิตมากขึ้น (กรมวิชาการ 2542 : 6 - 7) สำหรับการบริการของห้องสมุดที่จัดขึ้น นักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความพอใจ แต่นักเรียนประถมศึกษาส่วนน้อยที่ไม่พอใจ โดยให้เหตุผลว่า ห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด ไม่มีหนังสือที่ต้องการ ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากครู บรรณารักษ์ และบรรยากาศในห้องสมุดไม่น่าสนใจ ในส่วนของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นักเรียนประถมศึกษาไม่พอใจโดยให้เหตุผลว่าเวลาจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม นักเรียนไม่มีส่วนร่วม และกิจกรรมไม่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานของสุชุม เฉลยทรัพย์ ได้อธิบายถึงสาเหตุที่คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่านว่าหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับการค้นคว้าหาความรู้ (อภิญชลิต พุทธมัตย์ 2531 : 8 - 9 อ้างมาจาก สุชุม เฉลยทรัพย์ 2529) ซึ่งสอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ที่ได้อธิบายถึงองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่าน คือ โรงเรียน โรงเรียนต้องมีห้องสมุดที่น่าสนใจ น่าเข้าไปใช้ ครูและบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ทำให้เด็กอยากเข้าไปเรียนไปอ่าน และอยากร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ครูและบรรณารักษ์จัดขึ้น (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 86) จากการศึกษาสถานที่ที่นักเรียนประถมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือและยืมหนังสือมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะซื้อหนังสือให้นักเรียนประถมศึกษาอ่าน นอกเหนือจากหนังสือที่ยืมมาจากห้องสมุดอุปสรรคในการอ่านหนังสือของนักเรียนประถมศึกษา ได้แก่ นักเรียนต้องช่วยทำงานบ้าน มีการบ้านมาก และหนังสือไม่ถูกใจ ซึ่งสอดคล้องกับถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ที่กล่าวถึงปัญหาของนักอ่านเพราะว่า ไม่อ่าน อ่านไม่ออก ไม่มีหนังสืออ่าน ไม่มีเวลาอ่าน (ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล 2537 : 11 - 14 และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 23 - 24) และยังพบว่านักเรียนประถมศึกษาต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การเล่านิทาน การแนะนำหนังสือ และการตอบคำถามจากหนังสือ สารานุกรม

ความสนใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาจะเป็นเด็กวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น และวัยรุ่น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาให้ความสนใจในการอ่านมากกว่าไม่อ่าน โดยนักเรียนมัธยมศึกษาให้เหตุผลที่สนใจอ่านเพราะได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ และชอบอ่าน ส่วนเหตุผลที่ไม่ชอบอ่านนักเรียนให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาอ่าน หนังสือที่มีอยู่ไม่ถูกใจ และไม่ชอบอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล และฉวีวรรณ

คูหาภินันท์ ที่กล่าวถึงปัญหาของนักอ่านว่า เป็นเพราะไม่อ่าน อ่านไม่ออก ไม่มีหนังสืออ่าน ไม่มีเวลาอ่าน (ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล 2537 : 11 – 14 และ จวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 23 – 24) ส่วนหนังสือที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่านนอกจากหนังสือเรียนแล้ว พบว่านักเรียนวัยนี้ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน นิทาน และสนใจที่จะอ่านหนังสือพิมพ์ด้วย จากการอ่านหนังสือพิมพ์ในเด็กวัยนี้เป็นสิ่งบ่งบอกให้ทราบว่าเด็กเริ่มสนใจสังคมและโลกมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กอายุ 15 ปี เริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตนเอง เด็ก อายุ 16 – 17 ปี เริ่มสนใจกับชีวิตผู้ใหญ่ โลก สังคมและปัญหาส่วนตัว (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2525 : 53 – 54) สถานที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบไปอ่านหนังสือ คือ บ้าน และห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับจวีวรรณ คูหาภินันท์ ที่กล่าวถึงองค์การที่มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่าน คือ บ้าน และโรงเรียน (จวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542 : 86) ส่วนอุปสรรคในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา คือ มีการบ้านมาก ต้องช่วยทำงานบ้าน และอ่านแล้วไม่เข้าใจ ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านของนักเรียนพบว่าทำให้ได้รับความรู้เพิ่ม สนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความคิดกว้างไกล สถานที่ที่นักเรียนใช้บริการอ่านและยืมหนังสือ คือ ห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาไม่พอใจในการบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุดเพราะห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ต้องการ เปิดในเวลาจำกัด ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากครูบรรณารักษ์ การจัดกิจกรรมของห้องสมุดไม่น่าสนใจ และนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนบุคคลที่ช่วยนักเรียนเมื่อเกิดปัญหา คือ เพื่อน สำหรับกิจกรรมที่ต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัด คือ การแนะนำหนังสือ และการจัดนิทรรศการหนังสือ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่ครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูประถมศึกษาไม่เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน แต่ครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะเคยเข้ารับการอบรม ทั้งครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาจะให้ให้นักเรียนไปอ่านหนังสือหรือนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้ให้นักเรียนใช้ค้นคว้าในห้องเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับวิเชียร เกษประทุม และ ประเทิน มหาชนธ์ ได้กล่าวว่า ครูควรส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือนอกเหนือจากบทเรียน (วิเชียร เกษประทุม 2523 : 219 และประเทิน มหาชนธ์ 2530 : 9) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูประถมศึกษาจัดเป็นประจำ ได้แก่ การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง การแนะนำการอ่าน และการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนประถมศึกษาสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ การเล่านิทาน เล่าเรื่องในหนังสือ และการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด ซึ่งเด็กวัยนี้จะชอบนิทานซึ่งสอดคล้องกับประเภทหนังสือที่นักเรียนประถมศึกษาที่ชอบอ่าน ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูมัธยมศึกษาจัดเป็นประจำ ได้แก่ การจัดปายวิชาการหรือปายนิเทศ การแนะนำการอ่าน และการประกวดเขียนเรียงความหรือบทความ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบจะเป็นกิจกรรมที่แสดงความรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้น ได้แก่ การ

แสดงละครจากเรื่องในหนังสือ การจัดป้ายวิชาการหรือป้ายนิเทศ การแนะนำหนังสือใหม่ สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาจะคล้ายคลึงกัน คือ ขาดงบประมาณ ขาดผู้ช่วยเหลือ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ซึ่งควรจะได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การดำเนินงานห้องสมุดและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการดำเนินงานห้องสมุด โดยให้เหตุผลว่าเป็นทั้งครูบรรณารักษ์และครูประจำชั้นมีชั่วโมงสอนมาก แต่ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการจัดหมวดหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมของดิวอี้ มีการจัดทำบัตรรายการ บริการของห้องสมุดที่นักเรียนมาใช้มากที่สุด ได้แก่ บริการยืมและคืนหนังสือ ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาจะมีความถี่ในการจัดกิจกรรมกว่าครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา โดยครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาจะจัดกิจกรรมเดือนละครั้ง ได้แก่ การแนะนำหนังสือ ส่วนครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษาจะจัดกิจกรรมภาคเรียนละครั้ง ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือและการจำหน่ายหนังสือราคาถูก ส่วนปัญหาของครูบรรณารักษ์ประถมศึกษาที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ขาดงบประมาณ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ปัญหาของครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษาที่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ไม่มีเวลาจัดกิจกรรม และขาดผู้ช่วยเหลือ แต่อย่างไรก็ตามทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ยังให้ความสำคัญในการอ่าน โดยมีการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกันทั้งโรงเรียน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญยิ่ง โรงเรียนควรให้ความสำคัญแก่ห้องสมุด โดยจัดให้มีครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิหรือได้รับการอบรมทางบรรณารักษศาสตร์ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐานและใช้ประโยชน์สูงสุด ตลอดจนตระหนักถึงคุณสมบัติของครูบรรณารักษ์พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการอ่านได้
2. โรงเรียนควรจัดครูบรรณารักษ์ให้ทำงานห้องสมุดเต็มเวลา เพื่อจะได้มีเวลาดำเนินงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น มีการเปิดห้องสมุดให้นักเรียนเข้าใช้ตลอดทั้งวัน มีการจัดบริการและกิจกรรมห้องสมุดหลากหลายอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น
3. โรงเรียนควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือให้มีจำนวนเพียงพอแก่นักเรียนและตรงตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน
4. ควรมีการอบรมแนะนำครูให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย และมีการติดตาม ประเมินและขยายผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครูควรคำนึงถึงลักษณะกิจกรรมที่จัดให้มีความเหมาะสมกับวัย และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ด้วย

6. การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ควรเป็นนโยบายหลักของโรงเรียน
ทุกโรงเรียนที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ และทำให้เกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น

7. ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมนิสัย
รักการอ่าน ควรร่วมมือกันอย่างจริงจังในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเจาะลึกเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านในโรงเรียน

2. ควรศึกษาเจาะลึกถึงสาเหตุที่นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไม่ชอบอ่านหนังสือ

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. **แนวทางการดำเนินงานพัฒนากิจกรรมส่งเสริม
นิสัยรักการอ่านในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย.** เชียงราย, 2543.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.**
ม.ป.ป.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. **จิตวิทยาการอ่าน.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2542.
- ซูลี อินมั้น. **การอ่านสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต.** กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ,
2533.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. **การอ่านให้เก่ง.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : กระดาษสา, 2537.
- หงษ์ชู พิเชษฐพันธ์. **การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และ
ผู้บริหารโรงเรียน.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ประเทิน มหาชนธ์. **การสอนอ่านเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- พาณี พิทักษา. **ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัย
ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เย็นใจ เลหาวนิช, “การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต” **วารสารการศึกษาแห่งชาติ** 14 :
5 – 13 สิงหาคม – กันยายน 2523.
- วาสนา ณ ลำปาง. **ความสนใจในการอ่านหนังสือภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง.** ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- วิชาการ, กรม. **การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.** กรุงเทพฯ, 2529.
- _____ **รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการเรียนรู้จากหนังสือของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6.** กรุงเทพฯ, 2542.
- _____ **รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ,
2541.
- วิเชียร เกษประทุม. **การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก.** นครสวรรค์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาลัยครูนครสวรรค์, 2523.

ศรียัตน์ เจริญกมลจันทร์. การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2538.

สุขุม เฉลยทรัพย์. การส่งเสริมการอ่าน. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ,
2529.

อภิภูชลิต พุทธมัตย์. การเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านและการยืมหนังสือของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2533.

חכמתארת

รายชื่อโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

1.	โรงเรียนบ้านบึงบัว	จังหวัดพิจิตร
2.	โรงเรียนอนุบาลบางมูลนาก “ราษฎร์อุทิศ”	จังหวัดพิจิตร
3.	โรงเรียนสามง่าม	จังหวัดพิจิตร
4.	โรงเรียนบ้านวังกระดี่ทอง	จังหวัดพิจิตร
5.	โรงเรียนบ้านหนองหูช้าง	จังหวัดพิจิตร
6.	โรงเรียนเทศบาลบ้านปากทาง	จังหวัดพิจิตร
7.	โรงเรียนอนุบาลพิจิตร	จังหวัดพิจิตร
8.	โรงเรียนอนุบาลวชิร	จังหวัดพิจิตร
9.	โรงเรียนท่าหลวงสงเคราะห์	จังหวัดพิจิตร
10.	โรงเรียนก่อกิจพิทยาคม	จังหวัดพิจิตร
11.	โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม	จังหวัดพิจิตร
12.	โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม	จังหวัดพิจิตร
13.	โรงเรียนสากเหล็กวิทยา	จังหวัดพิจิตร
14.	โรงเรียนวัดคูยาง	จังหวัดกำแพงเพชร
15.	โรงเรียนบ้านน้ำดิบ	จังหวัดกำแพงเพชร
16.	โรงเรียนสหวิทยาคม	จังหวัดกำแพงเพชร
17.	โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร	จังหวัดกำแพงเพชร
18.	โรงเรียนบ้านนครชุม	จังหวัดกำแพงเพชร
19.	โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย	จังหวัดกำแพงเพชร
20.	โรงเรียนวรนาถวิทยากำแพงเพชร	จังหวัดกำแพงเพชร
21.	โรงเรียนเทศบาล 3	จังหวัดกำแพงเพชร
22.	โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว	จังหวัดกำแพงเพชร
23.	โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม	จังหวัดกำแพงเพชร
24.	โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม	จังหวัดกำแพงเพชร
25.	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	จังหวัดกำแพงเพชร
26.	โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม	จังหวัดกำแพงเพชร
27.	โรงเรียนบ้านพระพุทธ	จังหวัดนครราชสีมา
28.	โรงเรียนเพชรมาตุคลา	จังหวัดนครราชสีมา
29.	โรงเรียนสมบูรณ์วัฒนา	จังหวัดนครราชสีมา

30.	โรงเรียนไทรงามเฉลิมพระเกียรติ	จังหวัดนครราชสีมา
31.	โรงเรียนตำบลโคกกรวด (ผดุงรัฐประชานุกูล)	จังหวัดนครราชสีมา
32.	โรงเรียนมารีย์วิทยา	จังหวัดนครราชสีมา
33.	โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา
34.	โรงเรียนสุขานารี	จังหวัดนครราชสีมา
35.	โรงเรียนเทศบาล 1 (บุรพาวิทยากร)	จังหวัดนครราชสีมา
36.	โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดสมอราย)	จังหวัดนครราชสีมา
37.	โรงเรียนเทศบาล 3 (ยมราชสามัคคี)	จังหวัดนครราชสีมา
38.	โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา	จังหวัดนครราชสีมา
39.	โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย 2	จังหวัดนครราชสีมา
40.	โรงเรียนบุญวัฒนา	จังหวัดนครราชสีมา
41.	โรงเรียนบ้านหนองตาไก้	จังหวัดร้อยเอ็ด
42.	โรงเรียนบ้านหวายหลิม	จังหวัดร้อยเอ็ด
43.	โรงเรียนชุมชนเชียงใหม่พัฒนา	จังหวัดร้อยเอ็ด
44.	โรงเรียนบ้านนิเวศน์	จังหวัดร้อยเอ็ด
45.	โรงเรียนศรีอรุณวิทย์เสลภูมิ	จังหวัดร้อยเอ็ด
46.	โรงเรียนบ้านขอนแก่น	จังหวัดร้อยเอ็ด
47.	โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด	จังหวัดร้อยเอ็ด
48.	โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด	จังหวัดร้อยเอ็ด
49.	โรงเรียนเทศบาลวัดเวฬุวัน	จังหวัดร้อยเอ็ด
50.	โรงเรียนพลับพลาวิทยาคม	จังหวัดร้อยเอ็ด
51.	โรงเรียนเชียงใหม่ประชานุสรณ์	จังหวัดร้อยเอ็ด
52.	โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย	จังหวัดร้อยเอ็ด
53.	โรงเรียนพลาญชัยพิทยาคม	จังหวัดร้อยเอ็ด
54.	โรงเรียนเมืองสมุทร	จังหวัดสมุทรสงคราม
55.	โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม	จังหวัดสมุทรสงคราม
56.	โรงเรียนวัดเทพประสิทธิ์คณาवास	จังหวัดสมุทรสงคราม
57.	โรงเรียนวิริยะวิทยามูลนิธิ	จังหวัดสมุทรสงคราม
58.	โรงเรียนวัดบางน้อย	จังหวัดสมุทรสงคราม
59.	โรงเรียนเทศบาลวัดธรรมนิมิต	จังหวัดสมุทรสงคราม
60.	โรงเรียนวัดประชาโสมิตาราม	จังหวัดสมุทรสงคราม

61.	โรงเรียนวัดเจริญสุขาราม	จังหวัดสมุทรสงคราม
62.	โรงเรียนท้ายหาด	จังหวัดสมุทรสงคราม
63.	โรงเรียนถาวรานุกูล	จังหวัดสมุทรสงคราม
64.	โรงเรียนศรัทธาสุมุท	จังหวัดสมุทรสงคราม
65.	โรงเรียนเมธีคุณะวัฒนวิทยาลัย	จังหวัดสมุทรสงคราม
66.	โรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี	จังหวัดเพชรบุรี
67.	โรงเรียนบ้านท่ายาง (ประชาสรรค์)	จังหวัดเพชรบุรี
68.	โรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส	จังหวัดเพชรบุรี
69.	โรงเรียนวัดตาลกง (ธรรมศรียาตร)	จังหวัดเพชรบุรี
70.	โรงเรียนบ้านช่อง	จังหวัดเพชรบุรี
71.	โรงเรียนวัดดอนไก่เตี้ย	จังหวัดเพชรบุรี
72.	โรงเรียนวัดบันไดทอง	จังหวัดเพชรบุรี
73.	โรงเรียนวัดบ้านคลองมอญ	จังหวัดเพชรบุรี
74.	โรงเรียนวัดเขาตะเครา	จังหวัดเพชรบุรี
75.	โรงเรียนหนองจอกวิทยา	จังหวัดเพชรบุรี
76.	โรงเรียนอรุณประดิษฐ์	จังหวัดเพชรบุรี
77.	โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ	จังหวัดเพชรบุรี
78.	โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์)	จังหวัดเพชรบุรี
79.	โรงเรียนอนุบาลชุมพร	จังหวัดชุมพร
80.	โรงเรียนวัดสุบรรณนมิตร	จังหวัดชุมพร
81.	โรงเรียนวัดวังไผ่	จังหวัดชุมพร
82.	โรงเรียนบ้านดอนไทรงาม	จังหวัดชุมพร
83.	โรงเรียนบ้านโนนห้วย	จังหวัดชุมพร
84.	โรงเรียนวัดพิชัยาราม	จังหวัดชุมพร
85.	โรงเรียนพิริยะศึกษา	จังหวัดชุมพร
86.	โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เผด็จฉันทนาวาสเคราะห์)	จังหวัดชุมพร
87.	โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าตะเภา	จังหวัดชุมพร
88.	โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา	จังหวัดชุมพร
89.	โรงเรียนศรีราษฎร์	จังหวัดชุมพร
90.	โรงเรียนทุ่งคาพิทยาคาร	จังหวัดชุมพร
91.	โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา	จังหวัดชุมพร

92.	โรงเรียนอนุบาลระนอง	จังหวัดระนอง
93.	โรงเรียนชาติเฉลิม	จังหวัดระนอง
94.	โรงเรียนบ้านบางหิน	จังหวัดระนอง
95.	โรงเรียนบ้านทุ่งหวาง	จังหวัดระนอง
96.	โรงเรียนกระบือวิทยา	จังหวัดระนอง
97.	โรงเรียนศรีอรุโณทัย	จังหวัดระนอง
98.	โรงเรียนบ้านราชกุฎ	จังหวัดระนอง
99.	โรงเรียนบ้านควนไทรงาม	จังหวัดระนอง
100.	โรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์	จังหวัดระนอง
101.	โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร	จังหวัดระนอง
102.	โรงเรียนสตรีระนอง	จังหวัดระนอง
103.	โรงเรียนกระบือวิทยา	จังหวัดระนอง
104.	โรงเรียนละอุ่นวิทยาคาร	จังหวัดระนอง
105.	โรงเรียนสัมมาชีวะศิลป์	กรุงเทพมหานคร
106.	โรงเรียนราชวินิต	กรุงเทพมหานคร
107.	โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก	กรุงเทพมหานคร
108.	โรงเรียนวัดสุทธาราม	กรุงเทพมหานคร
109.	โรงเรียนวัดภาษี	กรุงเทพมหานคร
110.	โรงเรียนวัดดงมูลเหล็ก	กรุงเทพมหานคร
111.	โรงเรียนวัดมหาธาตุ	กรุงเทพมหานคร
112.	โรงเรียนสมาคมสตรีไทย	กรุงเทพมหานคร
113.	โรงเรียนเซนต์คาเบรียล	กรุงเทพมหานคร
114.	โรงเรียนราชินีนาถจารย์ สามเสนวิทยาลัย 2	กรุงเทพมหานคร
115.	โรงเรียนวัดสังเวช	กรุงเทพมหานคร
116.	โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	กรุงเทพมหานคร

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ รก 637/2542

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการได้เริ่มดำเนินการโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เพื่อให้การพัฒนาด้านส่งเสริมการอ่านเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กรมวิชาการจึงได้จัดทำโครงการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ขึ้น เพื่อสำรวจและวิจัยสภาพการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน และเพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมวิชาการ	กรรมการที่ปรึกษา
2. รองอธิบดีกรมวิชาการ	กรรมการที่ปรึกษา
3. คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต	กรรมการที่ปรึกษา
4. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหนังสือ
(นายวินัย รอดจ่าย)	ประธานกรรมการ
5. นางปราณี บุญชุ่ม	กรรมการ
6. นางสาวกุลวิตรา มังคานนท์	กรรมการ
7. นางสุกัญญา ศรีสืบสาย	กรรมการ
8. นางพจมาน พงษ์ไพบูลย์	กรรมการ
9. นางพงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข	กรรมการ
10. นางวัฒนา บุญเสนอ	กรรมการ
11. นายกฤษ บุญ-หลง	กรรมการ

12. นางสาวอุ้มบุญ สิงห์อัศวิน	กรรมการ
13. นางสาวชนิษฐา สุวรรณรุจิ	กรรมการ
14. นางสาวเจษฎา กิตติสุนทร	กรรมการ
15. นางสาวนภรณ์ ชังบุตรดา	กรรมการและเลขานุการ
16. นางสาวขวัญฟ้า นิยมในธรรม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
17. นางอังสนา ม่วงปลอด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังนี้

1. ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์ ประมวลสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน สํารับเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการในการพัฒนา กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนให้เกิดขึ้นในสังคมไทย
2. สรุปผลการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2542

(นายบุญลือ ทองอยู่)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะผู้ดำเนินงานวิจัย

ที่ปรึกษา

อธิบดีกรมวิชาการ

รองอธิบดีกรมวิชาการ

ที่ปรึกษากรมวิชาการ (คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต)

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหนังสือ (นายวินัย รอดจ่าย)

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการพัฒนาหนังสือ (นางสาวพรรณงาม แยมบุญเรือง)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวนภวรรณ ชังบุตรดา

ผู้ร่วมโครงการ

นางสาวขวัญฟ้า นิยมในธรรม

นางอังสนา ม่วงปลอด

ผู้สร้างเครื่องมือ

นางสาวอุ้มบุญ สิงห์อัศวิน

นางสาวชนิษฐา สุวรรณจุ

นางสาวนภวรรณ ชังบุตรดา

นางสาวขวัญฟ้า นิยมในธรรม

นางสาวเจษฎา กิตติสุนทร

นางอังสนา ม่วงปลอด

ผู้พิจารณาและปรับปรุงเครื่องมือ

คณะกรรมการเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

นักวิชาการศึกษา ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ

นางสาวพรรณงาม แยมบุญเรือง

นางสาวอุ้มบุญ สิงห์อัศวิน

นางสาวเสาวลี นาคสุขศรี

นางสาวประไพ พักตรเกษม

นางสาวนภวรรณ ชังบุตรดา

นายศรัณย์ จันทรวง

นางสาวขวัญฟ้า นิยมในธรรม

นางอังสนา ม่วงปลอด
นางมุกดา ต້องเสรีกุล
นางจันทร์แรม วันเพ็ญ
นายเรีงศักดิ์ มิ่งประเสริฐ
นางสาวอรทัย หล่อสันติสุข
นางสาวปริญญญา ชื่อสัตย์

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

นายปรานอม อัดโตลี
นายสุชาติ สิงห์สง่า
นายโกสิย์ อ่ำกลัด
นายสุชาติ เจียมจิตต์
นายพิพัฒน์ พุทธกำเนิด
นายธเนศร์ ชาญเขาว์
นายสุรเดช เวียงสีมา
นายวิชัย กาญจนศิริโรจน์
นายปรัชญา กระบวนศรี

ผู้วิเคราะห์ข้อมูล

นางสาวนภรณ์ ชังบุตรดา
นางอังสนา ม่วงปลอด

ผู้ดำเนินการวิจัยและเขียนรายงานการวิจัย

นางสาวนภรณ์ ชังบุตรดา

ผู้ตรวจและพิจารณารายงานการวิจัย

นางวัฒนา บุญเสนอ
นายเกรียงศักดิ์ ฤทธิรงค์
นายกฤษ บุญ-หลง
นางสาวทูลถวาย พลอยดีเลิศ

บรรณาธิการ

นางสาวนภรณ์ ชังบุตรดา

ผู้ประสานงานจัดพิมพ์

นางมาลีรัตน์ อดุลชีวะ

